

πιστοποίηση
επάρκειας
της
ελληνομάθειας
για επαγγελματικούς σκοπούς **B2**
ΕΠΙΠΕΔΟ
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ
ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2013

ΝΙΟΒΗ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ | ΣΜΑΡΑΓΔΑ ΒΟΓΙΑΤΖΙΔΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

**πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας
για επαγγελματικούς σκοπούς**
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ Β2

Νιόβη Αντωνοπούλου
Σμαράγδα Βογιατζίδου

Συνεργάστηκαν: Αγγελική Σακελλαρίου
Αναστάσιος Τσαγγαλίδης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Νιόβη Αντωνοπούλου
Σμαράγδα Βογιατζίδου

Συνεργάστηκαν: Αγγελική Σακελλαρίου
Αναστάσιος Τσαγγαλίδης

Επιμέλεια: Θωμαή Ρουσουλιώτη, Μαρία Χρίτη
Σχεδιασμός βιβλίου – εξωφύλλου: Σοφία-Μαρία Κασσιανίδου

© ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα, 551 32 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: (+30) 2310 459 101 – 2310 459 574

Φαξ: (+30) 2310 459 107

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: centre@komvos.edu.gr

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.greeklanguage.gr

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη και σύμφωνα με τον Νόμο 2121/1993 και τους λοιπούς κανόνες του Εθνικού και Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Θεσσαλονίκη 2013

ISBN 978-960-7779-58-8

Περιεχόμενα

Προλογικό σημείωμα	5
Πρόλογος	7
Εισαγωγή	9
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	
Επίπεδο Β2 για επαγγελματικούς σκοπούς	
I ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	15
II ΕΙΔΙΚΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	15
III ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	20
Α. ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	20
Β. ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	56
IV ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	63
Α. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ-ΧΡΗΣΗ	63
Β. ΟΜΑΔΕΣ ΛΕΞΕΩΝ	86
Γ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ	90
Δ. ΦΩΝΗΤΙΚΗ - ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ	90
Ε. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	91
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	95
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	103
ΙΣΤΟΧΩΡΟΙ	104

Προλογικό σημείωμα

Ο τόμος *Πιστοποίηση ελληνομάθειας για επαγγελματικούς σκοπούς: Αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα, επίπεδο B2* σχεδιάστηκε με βάση τον τελευταίο τόμο *Πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας: Νέο αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα*, ο οποίος εκδόθηκε από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας το 2013. Το *Νέο αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα* αποτελεί το επίσημο κείμενο που καθορίζει τα όρια των επιπέδων ελληνομάθειας σύμφωνα με το *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες: Ελληνική μετάφραση και έκδοση, ΚΕΓ 2008 [Common European Framework of Reference for Languages, 2001, Συμβούλιο της Ευρώπης]*).

Το ΚΕΓ, με υπόδειξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, διοργανώνει εξετάσεις πιστοποίησης ελληνομάθειας για ειδικούς επαγγελματικούς σκοπούς για πολίτες εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιθυμούν να εργαστούν στον ελλαδικό χώρο και οφείλουν να αποδείξουν τη γνώση της ελληνικής γλώσσας σε ποικίλα επίπεδα ελληνομάθειας ανάλογα με το επαγγελματικό τους πεδίο.

Συνεπώς, για την καλύτερη ενημέρωση διδασκόντων και υποψηφίων κρίθηκε απαραίτητη η εκπόνηση του συγκεκριμένου έργου, με το οποίο πρόκειται να καλυφθούν εξεταστικές ανάγκες, ενόψει του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων που τελεί υπό διαμόρφωση, για την πιστοποίηση της ελληνομάθειας, επιπέδου B2, πολιτών εντός και εκτός της Ε.Ε.

Συνοπτικό αλλά και αναλυτικό όπου πρέπει, το κείμενο αυτό λειτουργεί ως απαραίτητο εργαλείο για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας όπως και για την πιστοποίηση αυτής. Ο διδάσκων την ελληνική ως δεύτερη/ξένη γλώσσα μπορεί να βρει άφθονο βοηθητικό υλικό (όπως σώματα κειμένων, ψηφιοποιημένα λεξικά και άλλα εργαλεία επεξεργασίας της γλωσσικής πρώτης ύλης) στη διαρκώς ανανεούμενη «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα» (www.greek-language.gr) του ΚΕΓ.

Ο παρών τόμος αποτελεί ώριμο προϊόν της συνεργασίας ομάδας ειδικών επιστημόνων του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας με επικεφαλής την Καθηγήτρια Νιόβη Αντωνοπούλου, στην οποία, όπως και στην κ. Σ. Βογιατζίδου, και στους λοιπούς συνεργάτες του τόμου, οφείλονται συγχαρητήρια και ευχαριστίες.

Καθηγητής Ι. Ν. Καζάζης
Πρόεδρος του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας

Πρόλογος¹

Οι ραγδαίες εξελίξεις σε παγκόσμιο επίπεδο όσον αφορά τους κοινωνικοοικονομικούς και επαγγελματικούς τομείς, οι οποίες συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση της αγοράς, με την ευρωπαϊκή ενοποίηση και με τον κυρίαρχο ρόλο των νέων τεχνολογιών, επιφέρουν –αναπόφευκτα– την εντεινόμενη κινητικότητα του εργατικού και παραγωγικού δυναμικού από χώρα σε χώρα.

Στον ελλαδικό χώρο, οι συνθήκες αυτές κατέδειξαν, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη ενός κρίσιμου –τυπικά και ουσιαστικά– κενού όσον αφορά την πιο συστηματικά οργανωμένη διενέργεια εξετάσεων για την απόκτηση του *Πιστοποιητικού Επάρκειας της Ελληνομάθειας για Επαγγελματικούς Σκοπούς*.²

Το όφελος που συνεπάγεται το ΠΕΕΣ για όσους επιθυμούν να εργαστούν στον ελλαδικό χώρο αποτελεί ουσιαστικό πλεονέκτημα στην αγορά εργασίας τόσο για τους κατόχους του όσο και για τους εργοδότες, γιατί πιστοποιεί τις γλωσσικές ικανότητες που οι κάτοχοί του είναι σε θέση να επιδείξουν στον επαγγελματικό χώρο, καθώς και τις αντίστοιχες γνώσεις που αυτές προϋποθέτουν ως προς τους εργασιακούς θεσμούς και την εργασιακή συμπεριφορά. Το προκείμενο βιβλίο με τίτλο *Πιστοποίηση ελληνομάθειας για επαγγελματικούς σκοπούς. Αναλυτικό εξεταστικό Πρόγραμμα. Επίπεδο Β2³* του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας αναδεικνύεται σε βασικό μέσο για την οργάνωση των σχετικών εξετάσεων. Εντάσσεται στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων και της διά βίου μάθησης και ο σχεδιασμός του καλύπτει τις ανάγκες, τις προσδοκίες και τις απαιτήσεις των ενηλίκων, οι οποίες αφορούν τα πεδία της επαγγελματικής αποκατάστασης και της απασχόλησης εν γένει, αλλά και, ως ένα βαθμό, της εξοικείωσης με τις κοινωνικές και τις εργασιακές πρακτικές του ελλαδικού χώρου γενικότερα.

Όσον αφορά την εκπαιδευτική και εξεταστική διάσταση του ΑΠΠΕΕΣ καθεαυτή, βασικοί στόχοι του είναι α) να βοηθήσει τους διδάσκοντες και τους υποψηφίους στην καλύτερη προετοιμασία για τη συμμετοχή στις εξετάσεις· β) να προωθήσει τον σχεδιασμό εξεταστικών δοκιμασιών εναρμονισμένων με το όλο πλαίσιο των γλωσσικών και γενικότερα των επικοινωνιακών αναγκών όσων μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα για επαγγελματικούς σκοπούς και γ) να ομογενοποιήσει και να επικαιροποιήσει τη μέθοδο διδασκαλίας και συνεπώς να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, όπως και να συμβάλει στην εφαρμογή ενός ενιαίου συστήματος πιστοποίησης της ελληνομάθειας για επαγγελματικούς σκοπούς προς όφελος και των κατόχων των ΠΕΕΣ, καθώς και προς όφελος των πάσης φύσεως φορέων που προσφέρουν θέσεις εργασίας.

Θεσσαλονίκη 2013

Νιόβη Αντωνοπούλου, Σμαράγδα Βογιατζίδου

1 Ευχαριστούμε θερμά την Καθηγήτρια κ. Ελένη Αγαθοπούλου για τη βοήθεια και τις εύστοχες παρατηρήσεις της, καθώς και τον κ. Δημήτριο Τζιμώκα για το χρήσιμο υλικό που συνέλεξε.

2 Στο εξής ΠΕΕΣ.

3 Στο εξής ΑΠΠΕΕΣ.

Εισαγωγή

Εξετάσεις για την απόκτηση πιστοποιητικού ελληνομάθειας για επαγγελματικούς σκοπούς (ΠΕΕΣ) διεξάγονται από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ) από το 2003 (ΥΑ 2122/65/2003, ΦΕΚ 1812/2003),⁴ τρεις φορές τον χρόνο για το Επίπεδο Α (από το 2011 έχει μετονομαστεί σε Α2). Οι εξετάσεις διενεργούνται στην Ελλάδα και σε εξεταστικά κέντρα του ΚΕΓ στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις οποίες υπάρχουν ενδιαφερόμενοι υποψήφιοι. Οι ανάγκες για την απόδειξη της ελληνομάθειας αλλοδαπών, ομογενών και εν γένει οικονομικών μεταναστών σε ποικίλα επίπεδα ελληνομάθειας καλύπτονταν και καλύπτονται ακόμη με το *Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας* για γενικούς σκοπούς.

Η αύξηση των αιτημάτων για την απόκτηση ενός έγκυρου πιστοποιητικού ελληνομάθειας για ποικίλους επαγγελματικούς σκοπούς ανέδειξε την αναγκαιότητα λειτουργικότερου σχεδιασμού και καλύτερης οργάνωσης των σχετικών εξετάσεων. Επιπλέον, η συζήτηση που αναδύεται για τη συγκρότηση του *Εθνικού Πλαισίου Προσόντων* συντέινει στη σύνταξη αναλυτικών εξεταστικών προγραμμάτων για την απόκτηση του ΠΕΕΣ, όσον αφορά επίπεδα ανάλογα με τα προσόντα των υποψηφίων και τη θέση εργασίας την οποία διεκδικούν ή θα διεκδικήσουν στον ελλαδικό χώρο.

Τα *Αναλυτικά εξεταστικά προγράμματα πιστοποίησης της ελληνομάθειας για επαγγελματικούς σκοπούς* (ΑΠΠΕΕΣ) που συγκροτήθηκαν σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή⁵ αφορούν τα επίπεδα Α2 (βασική γνώση) και Β2 (καλή γνώση) της ελληνικής γλώσσας, τα οποία ανήκουν στην εξάβαθμη κλίμακα επιπέδων⁶ του *Πιστοποιητικού Επάρκειας της Ελληνομάθειας* για γενικούς σκοπούς.

Ο σχεδιασμός των ΑΠΠΕΕΣ βασίστηκε στο *Αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα* για γενικούς σκοπούς (ΑΠ· Ευσταθιάδης κ.ά. [1997, 1999] 2001) και διατήρησε την ίδια φιλοσοφία και την ίδια δομή με αυτό. Είναι το ίδιο λεπτομερές με εκείνον του *Αναλυτικού εξεταστικού προγράμματος* για γενικούς σκοπούς και αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για όσους εμπλέκονται στη διαδικασία αυτών των

4 Αφορούσε κυρίως όσους αλλοδαπούς ήθελαν άδεια για τη δημιουργία επιχειρήσεων θαλάσσιων σπορ στην Ελλάδα. Το επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας που θεωρούνταν ως προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας ήταν το Α και οι υποψήφιοι, σύμφωνα με την Υ.Α., δεν εξετάζονταν στην παραγωγή γραπτού λόγου.

5 Η σύνταξή τους πραγματοποιήθηκε με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΣΠΑ) στο πλαίσιο του προγράμματος «Πιστοποίηση Ελληνομάθειας: Υποστήριξη και ποιοτική ανάδειξη της διδασκαλίας/ εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης/δεύτερης γλώσσας» με φορέα υλοποίησης το ΚΕΓ.

6 Οι εξετάσεις για την *Πιστοποίηση ελληνομάθειας* για γενικούς σκοπούς διεξάγονται πλέον από τον Μάιο του 2011 για έξι επίπεδα και όχι τέσσερα. Έχουν προστεθεί άλλα δύο επίπεδα: Α1 (το πιο χαμηλό) και Γ2 (το πιο υψηλό). Παράλληλα τα παλαιά τέσσερα επίπεδα Α, Β, Γ, Δ μετονομάστηκαν σε Α2, Β1, Β2 και Γ1 αντίστοιχα. Στόχος των αλλαγών αυτών ήταν η πλήρης αντιστοίχιση των επιπέδων ελληνομάθειας με την εξάβαθμη κλίμακα επιπέδων γλωσσομάθειας που προτείνεται από το *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς* (ΚΕΠΑ) του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η κλίμακα αυτή αναγνωρίζεται από όλα σχεδόν τα κράτη της Ευρώπης αλλά και από κράτη εκτός του ευρωπαϊκού χώρου, ενώ τα πιστοποιητικά που χορηγούνται αποτελούν έγκυρο αποδεικτικό γλωσσομάθειας σε εκπαιδευτικούς φορείς, καθώς και στην αγορά εργασίας. Οι αλλαγές αυτές οδήγησαν στην πλήρη αναθεώρηση του *Αναλυτικού Εξεταστικού Προγράμματος* της Πιστοποίησης Επάρκειας της Ελληνομάθειας και στην εναρμόνιση του περιεχομένου κάθε επιπέδου με αυτά του ΚΕΠΑ. Βλ. και Αντωνοπούλου, Βογιατζίδου & Τσαγγαλίδης 2013, 9-14.

ειδικών εξετάσεων, δηλαδή για διδάσκοντες, υποψήφιους, σχεδιαστές γλωσσικών προγραμμάτων, αξιολογητές, συγγραφείς βιβλίων, και, οπποσδήποτε, για τους συγγραφείς των εξεταστικών θεμάτων. Βασίστηκε, ωστόσο, και σε βιβλιογραφική μελέτη των αντίστοιχων ΠΕΕΣ άλλων –ευρωπαϊκών κυρίως χωρών– και του σκεπτικού στο οποίο στηρίζονται.

Αν και οι εξετάσεις αφορούν επαγγελματικούς σκοπούς, θεωρήθηκε απαραίτητο οι υποψήφιοι να εξετάζονται όχι μόνο σε ό,τι είναι σχετικό και στενά συνδεδεμένο με επαγγελματικούς χώρους, αλλά και σε γλωσσικά και σε κοινωνιογλωσσικά στοιχεία, ώστε να διαπιστώνεται ότι μπορούν, εφόσον ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα, να ανταποκρίνονται και να διαχειρίζονται οποιεσδήποτε επικοινωνιακές περιστάσεις, ανάλογες με το επίπεδο της ελληνομάθειάς τους, μέσα και έξω από τον εργασιακό τους χώρο. Ο χρήστης μιας γλώσσας για επαγγελματικούς σκοπούς πρέπει να έχει διδαχτεί και να έχει κατακτήσει δεξιότητες παρόμοιες με αυτές του χρήστη της γλώσσας για γενικούς σκοπούς, γιατί σύμφωνα με όσα αναφέρουν οι Hutchinson και Waters (1987, 18 στη Huhta M. 2010), η διδασκαλία μια γλώσσας για ειδικούς σκοπούς δεν αφορά ιδιαίτερη μορφή μιας συγκεκριμένης γλώσσας ούτε πρόκειται για μια γλώσσα περιορισμένου εύρους (Mackay και Mountfront 1978, 4 κ.ε. στη Huhta M.). Ο χρήστης, και στην περίπτωση των εξετάσεων ο υποψήφιος, πρέπει να μπορεί να κατανοεί τους συνομιλητές του, να ερμηνεύει ό,τι ακούει ή ό,τι διαβάζει, να χρησιμοποιεί κατάλληλα τη γλώσσα ανάλογα με την περίπτωση και τις κοινωνικοπολιτιστικές συμβάσεις, να ανταποκρίνεται σε καταστάσεις επικοινωνίας, όταν παρουσιάζεται κάποιο πρόβλημα, να υποστηρίζει τις απόψεις του και γενικά να χρησιμοποιεί κατάλληλα και αποτελεσματικά τη γλώσσα (CEFR 2001 & Littlewood 2006 στη Huhta M. 2010).

Για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, το περιεχόμενο του ΑΠΠΕΕΣ για τα επίπεδα Α2 και Β2 παρουσιάζει πολλές ομοιότητες με τα αντίστοιχα επίπεδα του ΑΠ για γενικούς σκοπούς.

Το περιεχόμενο του ΑΠΠΕΕΣ εναρμονίζεται με όσα προτείνονται από το *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς* (ΚΕΠΑ·CEFR) του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το ΚΕΠΑ θεσπίζει έξι επίπεδα γλωσσομάθειας (Α1, Α2, Β1, Β2, Γ1, Γ2) τα οποία ανά δύο συγκροτούν τα τρία ευρύτερα επίπεδα γλωσσομάθειας, Α' (Α1 + Α2), Β' (Β1 + Β2), Γ' (Γ1 + Γ2). Οι γνώσεις που πρέπει να έχουν οι υποψήφιοι για το συγκεκριμένο ΠΕΕΣ είναι του επιπέδου Β2, θα πρέπει δηλαδή να έχουν τη δυνατότητα καλής χρήσης της ελληνικής γλώσσας. Με τον όρο *καλός χρήστης* εννοείται ότι αυτός πρέπει να μπορεί να χειρίζεται με επιτυχία τον λόγο που είναι δομημένος με σχετικά απλό τρόπο και χρησιμοποιείται σε οικεία γι' αυτόν θέματα. Οι επικοινωνιακές δεξιότητες που έχει αποκτήσει του δίνουν τη δυνατότητα για ακρίβεια και αποτελεσματικότητα στη χρήση της γλώσσας σε ένα ευρύ φάσμα επικοινωνιακών περιστάσεων που είναι σχετικές με το επάγγελμά του αλλά και σε ποικίλες κοινωνικές δραστηριότητες. Σε γενικές γραμμές, ο υποψήφιος επικοινωνεί γλωσσικά άνετα και αυθόρμητα.

Το συγκεκριμένο ΑΠΠΕΕΣ στηρίζεται στο επίπεδο Β2 του ΚΕΠΑ και του *Αναλυτικού εξεταστικού προγράμματος πιστοποίησης της ελληνομάθειας* των Αντωνοπούλου, Βογιατζίδου & Τσαγγαλίδη (2013). Αποβλέπει στη βελτίωση των δεξιοτήτων της κατανόησης προφορικού και γραπτού λόγου και της παραγωγής προφορικού λόγου. Περιγράφονται οι γενικοί και οι ειδικοί στόχοι για την καθεμιά

από τις προαναφερθείσες δεξιότητες, καθώς και οι γλωσσικές λειτουργίες και τα γλωσσικά και κοινωνιογλωσσικά στοιχεία, τα οποία οι υποψήφιοι καλούνται να γνωρίζουν.

Επειδή οι υποψήφιοι δεν διαχωρίζονται ανάλογα με τον επαγγελματικό προσανατολισμό τους, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στο να καλύπτονται όσο το δυνατόν περισσότεροι επαγγελματικοί τομείς (π.χ. εργασία σε εταιρίες, επιχειρήσεις, βιοτεχνίες, βιομηχανίες, συνεργεία, νοσοκομεία, ξενοδοχεία, χώρους εστίασης) και περιστάσεις επικοινωνίας συνδεδεμένες με τους εν λόγω τομείς. Δίνονται πολλά παραδείγματα περιστάσεων επικοινωνίας, προκειμένου οι υποψήφιοι να μπορέσουν να εξασκήσουν τη γλώσσα μέσα σε αυτό το πλαίσιο.

Οι εξεταστικές δοκιμασίες για το ΠΕΕΣ θα πρέπει να έχουν τον ίδιο επικοινωνιακό προσανατολισμό και συνεπώς τα ίδια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά με τις δοκιμασίες για γενικούς σκοπούς. Πρέπει να διαθέτουν και αυτές εγκυρότητα, αξιοπιστία, αντικειμενικότητα και αυθεντικότητα,⁷ απαραίτητα χαρακτηριστικά των σωστά δομημένων εξεταστικών θεμάτων.⁸

Τη σύνταξη του ΑΠΠΕΕΣ επιπέδου Β2 πραγματοποίησαν η Καθ. Νιόβη Αντωνοπούλου και η κ. Σμαράγδα Βογιατζίδου, ενώ ουσιαστική ήταν η συμβολή της Καθ. Αγγελικής Σακελλαρίου και του Καθ. Αναστάσιου Τσαγγαλίδη.

7 Με τον όρο αυτό εννοείται ότι τίθενται οι ίδιες περιστάσεις επικοινωνίας που θα αντιμετώπιζαν οι υποψήφιοι έξω από την εξεταστική διαδικασία στην πραγματική ζωή· τα παραδείγματα των περιστάσεων που παρουσιάζονται είναι ρεαλιστικά και έχουν άμεση σχέση με τις επαγγελματικές δραστηριότητες και τα ενδιαφέροντα των υποψηφίων.

8 Σημειώνεται ότι στην εξεταστική δοκιμασία για το ΠΕΕΣ επιπέδου Β2 δεν εξετάζεται η «Χρήση γλώσσας», πεδίο το οποίο περιλαμβάνεται στην αντίστοιχη δοκιμασία για γενικούς σκοπούς. Σε περίπτωση που θεωρηθεί απαραίτητο να εξεταστεί και αυτό το πεδίο, μπορεί να χρησιμοποιηθεί η περιγραφή του περιεχομένου που περιγράφεται στο ΑΠ για γενικούς σκοπούς.

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ
ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ Β2
ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ**

Επίπεδο B2 για επαγγελματικούς σκοπούς

I. ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Ο υποψήφιος σ' αυτό το επίπεδο πρέπει να έχει την ικανότητα να χρησιμοποιεί την ελληνική γλώσσα με μεγάλη ευχέρεια και αυθορμητισμό, έτσι ώστε να επικοινωνεί με τους φυσικούς ομιλητές για θέματα του επαγγελματικού αλλά και του κοινωνικού του χώρου, χωρίς πίεση και δυσκολία.

Πιο συγκεκριμένα, ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται γλωσσικά σε περιστάσεις άμεσης επικοινωνίας κατά τις οποίες οι ομιλητές δημιουργούν και διατηρούν επαγγελματικές και κοινωνικές επαφές, αλλά και σε περιστάσεις έμμεσης επικοινωνίας, στις οποίες οι ομιλητές πρέπει να μπορούν να κατανοούν την ουσία ή και ορισμένες λεπτομέρειες ενός προφορικού ή γραπτού κειμένου. Επίσης, πρέπει να είναι σε θέση να χειρίζεται με ευελιξία και ετοιμότητα τις περιστάσεις καθημερινών εργασιακών συναλλαγών, όταν αυτές παρουσιάζουν κάποιο πρόβλημα ή λαμβάνουν αναπάντεχη τροπή.

Στον επαγγελματικό τομέα, ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να κατανοεί τις κύριες ιδέες πάνω σε συγκεκριμένα αλλά και αφηρημένα θέματα και να χειρίζεται, επίσης, θέματα περισσότερο τεχνικής φύσης που ανήκουν στην περιοχή της ειδικεισής του. Πρέπει να παράγει λόγο με σαφήνεια και ακρίβεια πάνω σε ευρύ πεδίο θεμάτων και να εξηγεί ή να υποστηρίζει μια άποψη παρουσιάζοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα ποικίλων επιλογών.

Ακόμη, ο υποψήφιος σε αυτό το επίπεδο πρέπει να γνωρίζει και να είναι σε θέση να συμπεριφέρεται κατάλληλα, σύμφωνα με τις κοινωνικές συνήθειες, γλωσσικές και μη γλωσσικές (π.χ. γλωσσικές μορφές ευγένειας, βαθμός επισημότητας ή οικειότητας, χειρονομίες, φυσική απόσταση και φυσική επαφή κτλ.). Πρέπει να είναι εξοικειωμένος με βασικά χαρακτηριστικά του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού (π.χ. συνθήκες διαβίωσης, κοινωνική ζωή, βασικές αξίες κτλ.), να έχει επίγνωση των πολιτιστικών διαφορών και των σχετικών συνηθειών και εθίμων, καθώς και των παρεξηγήσεων που είναι δυνατό να δημιουργηθούν από αυτές τις διαφορές. Και φυσικά πρέπει να έχει επίγνωση των κυριότερων κοινωνικοπολιτισμικών διαφορών που υπάρχουν ανάμεσα στη δική του κοινωνία και νοοτροπία και την αντίστοιχη των φυσικών ομιλητών της ελληνικής γλώσσας.

II. ΕΙΔΙΚΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1. Κατανόηση προφορικού λόγου

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει την ικανότητα να καταλαβαίνει εκτενή κείμενα προφορικού λόγου και διαλέξεις και να παρακολουθεί ακόμη και σύνθετη ανάπτυξη επιχειρημάτων, εφόσον το θέμα είναι σχετικά οικείο ή εφόσον ο ίδιος έχει προετοιμαστεί κατάλληλα. Πρέπει να έχει την ικανότητα να καταλαβαίνει, εκτός από τα κύρια σημεία, ακόμη και ουσιαστικές λεπτομέρειες σαφούς προφορικού λόγου που εκφωνείται σε φυσικό περιβάλλον, με την προφορά της κοινής νέας ελληνικής γλώσσας. Πρέπει να είναι σε θέση να καταλαβαίνει τα περισσότερα τηλεοπτικά δελτία ειδήσεων και προγράμματα

επικαιρότητας, καθώς επίσης και συζητήσεις μεταξύ τεσσάρων τουλάχιστον φυσικών ομιλητών.

Ειδικότερα, τα κείμενα προφορικού λόγου που οφείλει να κατανοεί ο υποψήφιος του επιπέδου αυτού πρέπει να είναι σχετικά με τις περιστάσεις επικοινωνίας και τα θέματα που περιγράφονται στο συγκεκριμένο επίπεδο. Πρέπει να έχουν σαφή νοηματική και γλωσσική δομή, ενώ οι πληροφορίες που παρέχονται πρέπει να είναι εμφανείς και θεματικά σχετικές με τα άμεσα προσωπικά και επαγγελματικά ενδιαφέροντα του υποψηφίου. Για την κατανόησή τους χρειάζεται να παράγονται σε κανονικό ρυθμό ομιλίας με κανονική απώλεια φωνηέντων και με στοιχεία προφοράς τοπικής ή κοινής, τα οποία χρησιμοποιούνται από τους μορφωμένους ομιλητές της κοινής νέας ελληνικής οποιασδήποτε περιοχής και να μην παρουσιάζουν διαλεκτικά χαρακτηριστικά. Η κατανόηση πρέπει να είναι δυνατή ακόμη και αν ο λόγος παράγεται σε σχετικά θορυβώδες περιβάλλον ή ακόμη και αν παρουσιάζει ελαφρά ηχητική παραμόρφωση, ιδιαίτερα όταν το μήνυμα είναι οικείο ή αναμενόμενο.

Τα είδη των κειμένων τα οποία πρέπει να κατανοεί ο υποψήφιος περιλαμβάνουν συνομιλίες ανάμεσα σε φυσικούς ομιλητές ή και μη φυσικούς ομιλητές που χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα ως μέσο επικοινωνίας και συζητούν για θεματικές περιοχές που σχετίζονται με τις εμπειρίες του υποψηφίου ή με τις θεματικές περιοχές που ορίζονται στο επίπεδο αυτό. Συγκεκριμένα, οι θεματικές περιοχές των συγκεκριμένων επιπέδων είναι δημόσιες ανακοινώσεις ή πληροφορίες (π.χ. σταθμός λεωφορείων, τρένων, αεροδρομίων κτλ.), μηνύματα και πληροφορίες μέσω τηλεφώνου (π.χ. δρομολόγια, αυτόματος τηλεφωνητής κτλ.), τα κύρια σημεία τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων για επίκαιρα γεγονότα (π.χ. ειδήσεις) ή θέματα προσωπικού ή επαγγελματικού ενδιαφέροντος του υποψηφίου, αλλά και λεπτομέρειες ουσίας σε προφορικά κείμενα, τα οποία είναι σχετικά με τις περιστάσεις επικοινωνίας που αναφέρονται στο επίπεδο αυτό ως προς την προσωπική ζωή, τις συνθήκες διαβίωσης, την απασχόληση ή το επάγγελμα, την εκπαίδευση, τον ελεύθερο χρόνο, τα ταξίδια, τα καταναλωτικά αγαθά, την αγορά, τις κοινωνικές σχέσεις. Ακόμη, πρόκειται για πληροφορίες που αφορούν τον καιρό, την κίνηση στους δρόμους, διαφημίσεις, οδηγίες που δίνονται από υπαλλήλους σε ποικίλες υπηρεσίες, διηγήσεις, περιγραφές γεγονότων, ατόμων, αντικειμένων, χωρών κτλ.

Ο υποψήφιος σ' αυτό το επίπεδο πρέπει να έχει την ικανότητα να αναγνωρίζει φωνητικά άγνωστες λέξεις και να τις συγκρατεί, ώστε να ρωτάει αργότερα για τη σημασία ή την ορθογραφία τους, να χρησιμοποιεί βοηθητικές στρατηγικές κατανόησης, όπως π.χ. να αντλεί πληροφορίες από τον τόνο της φωνής, την έμφαση, τις παύσεις κτλ.

2. Κατανόηση γραπτού λόγου

Τα κείμενα γραπτού λόγου που πρέπει να είναι σε θέση να κατανοεί ο υποψήφιος πρέπει να είναι σχετικά με τις περιστάσεις και τις θεματικές περιοχές που περιγράφονται στο επίπεδο αυτό, να έχουν σαφή νοηματική και γλωσσική δομή, οι πληροφορίες που περιέχουν να είναι εμφανείς και να απαιτείται σχετικά μικρή προσπάθεια για την εικασία της ερμηνείας τους, να εμφανίζονται σε προσιτή

μορφή (δηλαδή να είναι ευδιάκριτα είτε είναι χειρόγραφα είτε τυπωμένα κείμενα) και όπου χρειάζεται να δίνονται τίτλοι, παράγραφοι, εικόνες, κτλ.

Στα είδη κειμένων γραπτού λόγου που καλείται ο υποψήφιος να κατανοεί περιλαμβάνονται όσα πρέπει να μπορεί να κατανοεί σε χαμηλότερο επίπεδο ελληνομάθειας αλλά με πιο απαιτητικό περιεχόμενο, όπως ανακοινώσεις, αγγελίες, αφίσες, διαφημίσεις, διαφημιστικά έντυπα, οδηγοί (π.χ. οδηγός πόλης, τουριστικός οδηγός, χάρτες κτλ.), πίνακες και σχεδιαγράμματα, τιμοκατάλογοι (π.χ. εστιατορίου, πωλησεων), αιτήσεις, παραγγελίες, επιστολές επιβεβαίωσης, κανονισμοί (π.χ. ασφαλείας), κείμενα περιγραφής επαγγελματικής θέσης και απαιτούμενων προσόντων, συμβάσεις εργασίας, περιγραφή καθηκόντων, επαγγελματικές κάρτες, περιλήψεις εργασιών ή αναφορών, αναφορές, δελτία καιρού, ανακοινώσεις (σε δημόσιους χώρους –δρόμους, εστιατόρια, σιδηροδρομικούς σταθμούς– και σε χώρους εργασίας, π.χ. κατευθύνσεις, οδηγίες, προειδοποιήσεις κινδύνου, κανονισμοί ασφαλείας), οδηγίες χρήσης συσκευών (π.χ. οδηγίες για ένα φωτοτυπικό μηχάνημα), περιγραφές προϊόντων, ενημερωτικά σημειώματα, διαφημιστικά φυλλάδια, πληροφοριακά ή αφηγηματικά άρθρα σε εφημερίδες ή περιοδικά, σημειώματα και μηνύματα (χειρόγραφα, ηλεκτρονικά ή φαξ), επιστολές, τυπική ή προσωπική αλληλογραφία η οποία περιλαμβάνει περιγραφή προσώπων, αντικειμένων, χώρων, γεγονότων, αντιδράσεων, επιθυμιών κτλ. και άλλα κείμενα που έχουν άμεση σχέση με τη φύση της εργασίας του.

Ακόμη, ο υποψήφιος πρέπει να έχει την ικανότητα να εντοπίζει άλλοτε την ουσία και άλλοτε τις σχετικές λεπτομέρειες, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του ή με την περίπτωση και κυρίως ανάλογα με την εργασία του. Πρέπει να αναγνωρίζει την πρόθεση και τον σκοπό αποσπασμάτων που προέρχονται από ποικίλες πηγές, όπως εφημερίδες, περιοδικά, κανονισμούς, επίσημα γράμματα και αναφορές. Πρέπει να χρησιμοποιεί κατάλληλες στρατηγικές κατανόησης, όπως π.χ. να διακρίνει τα κύρια από τα δευτερεύοντα σημεία, να διακρίνει το κύριο θέμα από το σχόλιο, να αντλεί πληροφορίες από άλλα στοιχεία όπως είναι οι τίτλοι, η εικονογράφηση, τα τυπογραφικά τεχνάσματα και να κατανοεί το νόημα από τα συμφραζόμενα, ανεξάρτητα από την παρουσία άγνωστων γλωσσικών στοιχείων.

3. Παραγωγή προφορικού λόγου

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει την ικανότητα να ανταποκρίνεται στις συνήθεις συναλλαγές της καθημερινής ζωής οι οποίες απαιτούν τη χρήση γλωσσικών δομών, σε μεγάλο βαθμό σταθερών, σύμφωνα με τις γλωσσικές συνήθειες και τις συνθήκες της επικοινωνίας. Πρέπει να μπορεί να λαμβάνει μέρος σε συνομιλίες πάνω σε θέματα που του είναι οικεία, θέματα προσωπικού ενδιαφέροντος ή σχετικά με την επαγγελματική του ζωή.

Πρέπει να έχει την ικανότητα να συνομιλεί με σχετική ευχέρεια και αυθορμητισμό πάνω σε θέματα που είναι σχετικά με τις περιστάσεις επικοινωνίας και τις θεματικές περιοχές που περιγράφονται στο επίπεδο αυτό και να εκφράζει τις προσωπικές του ιδέες, τις ανάγκες και τις προθέσεις του με ακρίβεια. Επίσης, πρέπει να έχει την ικανότητα να παράγει συνεχή λόγο μικρής έκτασης με συνοχή υποστηρίζοντας την άποψή του με επιχειρήματα. Ακόμη, πρέπει να μπορεί να κάνει σύντομες

ανακοινώσεις/παρουσιάσεις, έχοντας εξασκηθεί μόνος του για να απευθυνθεί σε κοινό.

Πιο συγκεκριμένα, πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται δίνοντας και λαμβάνοντας πληροφορίες στις επικοινωνιακές περιστάσεις, σε τυπικό ή φιλικό λόγο, οι οποίες αφορούν την προσωπική ζωή (π.χ. διαμονή, διατροφή, μετακίνηση κτλ.), τις συναλλαγές του υποψηφίου με κρατικές υπηρεσίες (π.χ. τμήμα αλλοδαπών, τελωνείο, αστυνομία, τροχαία κτλ.) και με γραφεία πληροφοριών (π.χ. ποικίλων οργανισμών όπως ΕΟΤ, ΟΣΕ κτλ.), με δημόσιες και μη δημόσιες υπηρεσίες (π.χ. ταχυδρομείο, τράπεζα κτλ.)· επίσης, οι επικοινωνιακές περιστάσεις στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί μπορεί να αφορούν την αγορά καταναλωτικών αγαθών, την εκπαίδευση, την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας, την κοινωνική ζωή, την επαγγελματική ζωή, την ψυχαγωγία.

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να εκφράζει τα συναισθήματά του θετικά ή αρνητικά, να ζητά και να δίνει συμβουλές, άδεια, οδηγίες, να περιγράφει εμπειρίες και γεγονότα με απλό τρόπο, να εξηγεί και να αιτιολογεί απόψεις και σχέδια με σύντομο τρόπο, να διηγείται μια ιστορία, την πλοκή ενός βιβλίου ή μιας ταινίας, να χρησιμοποιεί κατάλληλες τεχνικές λόγου (π.χ. για να παίρνει, να συνεχίζει ή να ολοκληρώνει τον λόγο του, για να ανοίγει/κλείνει μια συζήτηση κτλ.) και να χειρίζεται προβλήματα επικοινωνίας ζητώντας τη βοήθεια του συνομιλητή του αν χρειαστεί.

Ακόμη, πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιεί ποικίλες τεχνικές και στρατηγικές, προκειμένου να ανταποκριθεί σε περιστάσεις οι οποίες υπερβαίνουν τις δικές του γλωσσικές ή μη γλωσσικές ικανότητες, όπως π.χ. να εξασφαλίζει τη συνεργασία των συνομιλητών του για να καλύπτει τα γλωσσικά κενά που τυχόν έχει ή για να λυθούν προβλήματα επικοινωνίας που τυχόν προκύπτουν, να επικαλείται την ανοχή των συνομιλητών του για τις τυχόν αδυναμίες του στη χρήση της γλώσσας και να χρησιμοποιεί αποτελεσματικές στρατηγικές για να περάσει το μήνυμά του, παρά την ενδεχόμενη γλωσσική ανεπάρκεια.

Ως προς τις γλωσσικές λειτουργίες, ο υποψήφιος πρέπει να έχει την ικανότητα να τις επιτελεί με άνεση και ευχέρεια, καθώς στο συγκεκριμένο επίπεδο κατέχει ένα διευρυμένο λεξιλόγιο, πλουσιότερες γλωσσικές δομές και έχει μεγαλύτερη επίγνωση του κοινωνικοπολιτισμικού περιβάλλοντος.

4. Παραγωγή γραπτού λόγου

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει την ικανότητα για παραγωγή περιγραφικού και αφηγηματικού λόγου με λογική σαφήνεια και ακρίβεια, πάνω σε θέματα που αναφέρονται σε προσωπικές, επαγγελματικές και καθημερινές εμπειρίες και είναι σχετικά με τις επικοινωνιακές περιστάσεις και τις θεματικές περιοχές του επιπέδου αυτού.

Πρέπει να είναι σε θέση να γράφει προσωπικές επιστολές σε φίλους ή γνωστούς, μηνύματα (π.χ. συγχαρητήρια, προσκλήσεις, ευχαριστήρια κτλ.) ή τυπικές επιστολές με διάφορες πληροφορίες ή προσωπικές απόψεις, με αιτήματα ή παράπονα προς κάποιες εταιρίες και ποικίλους φορείς ή επιστολές στις οποίες μπορεί να τονίζει τη σημασία γεγονότων και εμπειριών, όπως και αιτήσεις για δουλειά. Πρέπει να είναι σε θέση να γράφει μια αναφορά στην οποία να ενημερώνει ή να αιτιολογεί, να υποστηρίζει ή να αντικρούει μια συγκεκριμένη άποψη, αναπτύσσοντας και διατυπώνοντας

επιχειρήματα με λογική δομή και συνοχή. Επίσης, πρέπει να είναι σε θέση να κάνει εισηγήσεις για προσλήψεις ή απολύσεις υπαλλήλων, για αλλαγές στον φορέα στον οποίο εργάζεται. Τέλος, πρέπει να μπορεί να γράφει οποιαδήποτε άλλα κείμενα που αφορούν και εξυπηρετούν τον εργασιακό του χώρο.

III. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

A. ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιεί την ελληνική γλώσσα προφορικά και γραπτά σε βαθμό που του δίνει τη δυνατότητα να λαμβάνει μέρος και να ανταποκρίνεται με ευχέρεια στις επικοινωνιακές περιστάσεις, καθώς και να επιτελεί τις γλωσσικές λειτουργίες με ποικιλία στην εκφορά των λειτουργιών, επιδεικνύοντας τον βαθμό γλωσσικής ικανότητας που αποτυπώνεται ενδεικτικά στα παραδείγματα τα οποία δίνονται παρακάτω και δείχνουν το επίπεδο δομής και λεξιλογίου που απαιτείται, αλλά και αυτό που αναμένεται να αναγνωρίζει ο υποψήφιος (A).

Η εξοικείωσή του με βασικά χαρακτηριστικά του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού, όσον αφορά τις διαπροσωπικές σχέσεις και την κοινωνική ζωή, θα του δώσει τη δυνατότητα να κινείται με άνεση στην εκπλήρωση των πάσης φύσεως επικοινωνιακών του αναγκών.

1. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ

Όλα ορίζονται στα επίπεδα A1, A2, B1 και επιπλέον:

1.1 Χαιρετισμοί

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση:

1.1.1 Να χαιρετά κατά την αναχώρηση

π.χ. *Γεια χαρά.*

Θα τα πούμε.

Τα λέμε.

Θα τα πούμε αύριο.

1.1.2 Να χαιρετά φίλο ή γνωστό

π.χ. *Πώς πάει;*

Πώς τα πας;

1.1.3 Να απαντά σε χαιρετισμό φίλου/γνωστού

α) θετικά

π.χ. *Καλύτερα, ευχαριστώ.*

β) αρνητικά/αποφατικά

π.χ. *Καλούτσικα.*

Μην τα ρωτάς.

Μη ρωτάς καλύτερα.

1.1.4 Να χαιρετά κάποιον που έρχεται

π.χ. *Καλώς τον Τάσο.*

Καλώς τον/την/τα/τους/τες.

Περάστε.

1.1.5 Να χαιρετά κάποιον που φεύγει

π.χ. *Καλή αντάμωση!*
Καλό ταξίδι!
Να είσαι καλά!
Να προσέχεις!
Να φροντίζεις τον εαυτό σου!
Θα τα πούμε!
Στο καλό!
Τα λέμε!

1.1.6 Να χαιρετά κάποιον που έρχεται από ταξίδι

π.χ. *Καλώς ήρθες/ήρθατε! Καλωσόρισες/Καλωσορίσατε!*

1.1.7 Να απαντά στο καλωσόρισμα

π.χ. *Καλώς σας βρήκα/βρήκαμε!*

1.1.8 Να χαιρετά κάποιον που δεν είναι παρών

π.χ. *Χαιρετισμούς!Χαιρετίσματα στην Ελένη.*
Τους χαιρετισμούς μου στην Ελένη.

1.2 Να απευθύνεται σε ανθρώπους

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση:

1.2.1 Να απευθύνεται με τρυφερότητα

π.χ. *Κορίτσι μου!*
Αγόρι μου!
Μωρό μου!
Καλέ μου/Καλή μου!

1.2.2 Να απευθύνεται σε αγνώστους με οικειότητα

π.χ. *Νεαρέ, τι θέλεις;*
Φίλε, τι ώρα είναι;

1.2.3 Να απευθύνεται σε συγγενή

π.χ. *Παιδί μου!*
Γιε μου!
Κόρη μου!
Μπαμπά μου!
Παιδάκι μου!

1.2.4 Να απευθύνεται σε υπάλληλο

α) με οικειότητα

π.χ. *Βάλε ένα κιλό κρέας και ένα κοτόπουλο.*

β) τυπικά

π.χ. *Θα ήθελα να μου δώσετε λίγο τυρί.*

Θα ήθελα να μου δείξετε το άσπρο πουκάμισο της βιτρίνας.

1.2.5 Να απευθύνεται σε πελάτη

α) με οικειότητα

π.χ. *Τι θέλει ο νεαρός/η κοπέλα;*

β) τυπικά

π.χ. *Παρακαλώ, μπορώ να βοηθήσω;*

Θέλετε βοήθεια;

Θέλετε κάτι;

1.3 Συστάσεις

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση:

1.3.1 Να αυτοσυστήνεται

π.χ. *Λέγομαι/Ονομάζομαι Σοφία Μάνου.*

1.3.2 Να απαντά σε συστάσεις

π.χ. *Χαίρομαι που σας γνωρίζω.*

Ελένη Μακρή, χαίρω πολύ.

Γεια σας! Πώς είστε;

1.3.3 Να συστήνει κάποιον σε άλλους

π.χ. *Να σας συστήσω τη νέα μας γραμματέα.*

Θα ήθελα να σας συστήσω τον καθηγητή κύριο Δήμου.

Από εδώ η Μαρία.

1.3.4 Να ρωτά αν χρειάζονται συστάσεις

π.χ. *Γνωρίζετε;*

Έχετε γνωριστεί;

Επίσης, πρέπει να είναι σε θέση:

1.4 Να προσελκύει την προσοχή των άλλων

π.χ. *Να σας πω μισό λεπτό; (με τον ανάλογο εμφατικό τόνο)*

Με συγχωρείτε, ένα λεπτό!

Μπορώ να σας ρωτήσω κάτι;

1.5 Να δίνει τη σειρά του

- π.χ. *Η σειρά σας!*
Ύστερα από σας.
Μετά από σας.

1.6 Να ζητά συγνώμη

- π.χ. *Λυπάμαι που σας έκανα να περιμένετε.*
Συγνώμη για την ενόχληση.
Συγνώμη που σας ενοχλώ.
Με συγχωρείτε, δεν το ήθελα.

1.7 Να δέχεται τη συγνώμη

- π.χ. *Παρακαλώ!*
Δεν πειράζει!
Εντάξει!

1.8 Να κάνει προπώσεις

- π.χ. *Πίνω στην υγεία του Κώστα!*
Εις υγείαν!
Γεια μας!

1.9 Να εκφράζει συγχαρητήρια

- π.χ. *Μπράβο, σε συγχαίρω!*

1.10 Να εκφράζει λύπη για απώλεια προσώπου

- π.χ. *Συλλυπητήρια!*
Λυπάμαι!

1.11 Να δίνει ευχές

1.11.1 Να δίνει ευχές κατά τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου

- π.χ. *Καλό ξημέρωμα!*

1.11.2 Να δίνει ευχές σε γιορτές

- π.χ. *Καλές γιορτές!*
Χριστός Ανέστη!
Αληθώς Ανέστη!

1.11.3 Να δίνει ευχές σε ονομαστική γιορτή/γενέθλια

- π.χ. *Χιλιόχρονος!*

Να τον/τη χαιρέσετε!

Να τα εκατοστήσεις!

Και του χρόνου!

Ό,τι επιθυμείς!

1.11.4 Να δίνει ευχές σε γάμο/αρραβώνα

π.χ. *Να ζήσετε!*

1.11.5 Να δίνει ευχές σε γέννηση/βάφτιση

π.χ. *Να σας ζήσει!*

Να το χαιρέσετε!

1.11.6 Να δίνει ευχές σε ασθενή

π.χ. *Περαστικά!*

Σιδερένιος!

1.11.7 Να δίνει ευχές σε κάποιον που ετοιμάζεται για διασκέδαση

π.χ. *Καλή διασκέδαση!*

Καλά να περάσετε!

1.11.8 Να δίνει ευχές σε κάποιον που κάνει μια προσπάθεια

π.χ. *Καλή επιτυχία!*

Εύχομαι όλα να πάνε καλά!

1.12 Να επικοινωνεί τηλεφωνικά

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση:

1.12.1 Να απαντά στο τηλέφωνο

π.χ. *Ολυμπιακή Αεροπορία. Λέγετε!*

Δικηγορικό γραφείο Ορέστη Παπαδόπουλου. Λέγετε, παρακαλώ.

Τμήμα πελατών. Πώς μπορώ να σας εξυπηρετήσω παρακαλώ;

1.12.2 Να ζητά κάποιον στο τηλέφωνο

π.χ. *Θα ήθελα να μιλήσω στον Αντώνη, παρακαλώ.*

Μου δίνετε τον Ανδρέα, παρακαλώ;

Μήπως είναι εκεί ο Νίκος;

Μπορώ να μιλήσω στην κυρία Αποστόλου, παρακαλώ;

1.12.3 Να ζητά από αυτόν που τηλεφωνεί να περιμένει

π.χ. *Μισό λεπτό, παρακαλώ, να δω αν μπορεί να σας μιλήσει.*

Μια στιγμή, παρακαλώ.

1.12.4 Να ζητά/Να κάνει σύνδεση με άλλη γραμμή

π.χ. *Το λογιστήριο, παρακαλώ.
Ένα λεπτό να σας συνδέσω.*

1.12.5 Να δείχνει ότι ακούει και καταλαβαίνει

π.χ. *Ναι ... ναι ...
Μάλιστα ... χμ ...
Έχετε δίκιο ... ναι ... ναι ...
Αλήθεια ... /Τι μου λέτε ...*

1.12.6 Να παίρνει/Να αφήνει τηλεφωνικό μήνυμα

π.χ. *Θέλετε να αφήσετε ένα μήνυμα;
Θέλετε να του πω κάτι;
Μπορώ να αφήσω ένα μήνυμα;
Μπορείτε να του πείτε κάτι;*

1.13 Να επικοινωνεί με αλληλογραφία

Ο υποψήφιος πρέπει να μπορεί:

1.13.1 Να αρχίζει ένα τυπικό γράμμα σε άγνωστο ή λίγο γνωστό

π.χ. *Αξιότιμε κύριε./Αξιότιμη κυρία, ...*

1.13.2 Να τελειώνει ένα τυπικό γράμμα σε άγνωστο ή λίγο γνωστό

π.χ. *Με εκτίμηση/Με σεβασμό/Με τιμή*

2. ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

2.1 Να ζητά/Να δίνει πληροφορίες

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση:

2.1.1 Να ζητά/Να δίνει πληροφορίες για πρόσωπα/πράγματα

π.χ. *Όποιος νά 'ναι μπαίνει μέσα;
Να πάρω ό,τι θέλω;
Όποιοσδήποτε μπορεί να πάει και να ρωτήσει.
Δεν ήρθε ούτε χθες.*

2.1.2 Να ζητά/Να δίνει πληροφορίες για τον χρόνο

(ερωτηματικά επιρρήματα, ερωτηματικές αντωνυμίες, αιτιατική του χρόνου, χρονικά επιρρήματα)

π.χ. *Πότε θα πάμε στο Πήλιο;
Όποτε θέλεις.
Μόλις τώρα έφυγε.*

*Τους βλέπω πότε πότε.
Άλλοτε έβγαίνα κάθε μέρα.
Ναι, θα πάω κάποτε, ελπίζω.*

2.1.3 Να ζητά/Να δίνει πληροφορίες για τον τόπο/την κατεύθυνση
(ερωτηματικά, τοπικά επιρρήματα, προθέσεις + τοπικά επιρρήματα,
προθέσεις + ερωτηματικές αντωνυμίες, τοπωνύμια)

π.χ. *Πού θα φάμε;
Πού ακριβώς είναι αυτός ο κινηματογράφος;
Όπου θέλεις.
Οπουδήποτε, δεν με νοιάζει.
Εκεί που φάγαμε και χτες.
Δεν είναι πουθενά.
Το χωριό είναι κάπου μεταξύ Δράμας και Καβάλας.
Πήγε κάπου αλλά θα γυρίσει γρήγορα.
Μένουν πλάι μας.
Πηγαίνω προς το κέντρο.*

2.1.4 Να ζητά/Να δίνει πληροφορίες για τον τρόπο
(ερωτηματικά, τροπικά επιρρήματα, με + αιτιατική, μετοχή ενεργητικής φωνής)

π.χ. *Ήρθα τρέχοντας μόλις τό 'μαθα.
Διαβάζει ακούγοντας μουσική.
Το έκανα κάπως έτσι.
Ναι, έτσι ακριβώς.
Όπως το έκανες χτες.*

2.1.5 Να ζητά/Να δίνει πληροφορίες για το ποσό/τον βαθμό
(ποσοτικά και δεικτικά επιρρήματα, παραθετικά επιθέτων/επιρρημάτων
περιφραστικά + ερωτηματική πρόταση)

π.χ. *Είσαι καλύτερα σήμερα;
Τόσο ακριβά;
Λίγο ακόμη;
Είναι ωραιότατο, το καλύτερο που έχουμε.
Δεν τον είδα καθόλου.
Υπάρχει κάμποσο/αρκετό φαγητό ακόμη.
Είμαι τόσο κουρασμένη!*

2.1.6 Να ζητά/Να δίνει πληροφορίες για την αιτία
(αιτιολογικοί, τελικοί σύνδεσμοι + ερωτηματική πρόταση, που)

π.χ. *Γι' αυτό έφυγες τόσο νωρίς;*

*Ήρθες να με πάρεις;
Δεν θά 'ρθω, είμαι κουρασμένος.
Χαίρομαι που θα έρθεις μαζί μας.*

2.2 Να ρωτά για να επιβεβαιώσει μια πληροφορία

π.χ. *Ήρθαν οι γονείς σου, ε;
Εσείς μιλάτε ελληνικά, έτσι δεν είναι;
Είσαι σίγουρη;*

2.3 Να επιβεβαιώνει μια πληροφορία

π.χ. *Σίγουρα έτσι είναι.
Φυσικά.*

2.4 Να ρωτά για να μάθει αν κάτι είναι αλήθεια ή ψέμα

π.χ. *Είναι αλήθεια ότι φεύγετε;
Ψέματα;
Λες αλήθεια;*

2.5 Να διαψεύδει μια πληροφορία

π.χ. *Δεν έγινε έτσι.
Λάθος κάνετε.
Δεν πήγα ποτέ εκεί!
Όχι, δεν είναι αλήθεια!*

2.6 Να ρωτάει χωρίς να είναι βέβαιο ότι θα πάρει την πληροφορία

(μήπως, άραγε + ερωτηματική πρόταση)

π.χ. *Μήπως έχετε ώρα;
Θα έρθει άραγε;
Άραγε το ξέρει αυτό η Μαρία;*

2.7 Να ζητά πιο εξειδικευμένη πληροφορία

π.χ. *Τι είδους ζώο είναι αυτό;
Ποιο από τα δύο θέλεις;*

2.8 Να ζητά/Να δίνει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικές με το αντικείμενο της εργασίας του

π.χ. *Απαιτούνται είκοσι κυβικά εκατοστά του ενεργού συστατικού σε διάλυμα των 125.
Πόσα μορφήματα αναγνωρίζουμε σε ένα σύνθετο όπως «μαυροπίνακας»;
Πώς μπορώ να στοιχίσω τους αριθμούς με τα δεκαδικά ψηφία χωρίς να αλλάξω τη διάταξη του εξελόφυλλου;*

2.9 Να διηγείται

(αόριστος, παρατατικός, υπερσυντέλικος, δυνητική έγκλιση, ιστορικός ενεστώτας)

π.χ. *Περπατούσα μια ώρα κάθε μέρα.*

Μια φορά είχα πάει σ' ένα πολύ όμορφο δάσος.

Θα φεύγαμε νωρίς το πρωί, αλλά ο καιρός μας χάλασε τα σχέδια.

Πάμε, και τι να δούμε!

2.10 Να αναφέρει

π.χ. *Η συνάδελφος είπε ότι σε λίγο θα βγουν τα αποτελέσματα.*

Στην τηλεόραση είπαν ότι θα βρέξει αύριο.

3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση:

3.1 Να λέει τη γνώμη του

π.χ. *Νομίζω ότι θα βρέξει.*

Εγώ πιστεύω πως πρέπει να φύγουμε.

Μου φαίνεται ότι έχεις δίκιο.

Η γνώμη μου είναι να πας να του μιλήσεις.

Κατά τη γνώμη μου αυτό είναι απαραίτητο.

Θεωρώ ότι κάτι τέτοιο είναι αδύνατο.

3.2 Να ζητά τη γνώμη του συνομιλητή του

π.χ. *Τι λες κι εσύ;*

Εσείς τι γνώμη έχετε;

Ποια είναι η γνώμη σας για τα τηλεοπτικά παιχνίδια;

Ποια είναι η δική σας άποψη;

Πώς το βλέπετε εσείς;

Πείτε μας κι εσείς τη γνώμη σας;

Πείτε μας κι εσείς τι πιστεύετε;

Λες να κόψω τα μαλλιά μου;

Πώς σας φαίνεται αυτό;

3.3 Να εκφράζει συμφωνία

α) θετικά

π.χ. *Συμφωνώ.*

Έχετε δίκιο.

Σωστά. Ακριβώς.

Αυτό είναι αλήθεια.
Αυτό πιστεύω κι εγώ.
Έτσι είναι, όπως τα λέτε.
Πράγματι. **A**

β) αρνητικά

π.χ. Όχι βέβαια.
Σίγουρα όχι.
Φυσικά όχι.
Ούτε εγώ τον πιστεύω.

3.4 Να εκφράζει διαφωνία

π.χ. Δεν είναι έτσι τα πράγματα.
Δεν είναι έτσι όπως τα λες.
Δεν είναι αλήθεια.
Δεν έχετε δίκιο.
Εγώ έχω άλλη άποψη/γνώμη.
Έχω αντίθετη άποψη.
Εγώ δεν έχω την ίδια άποψη/εντύπωση.
Η δική μου εντύπωση είναι διαφορετική.
Διαφωνώ.

3.5 Να ζητά τη συμφωνία ή τη διαφωνία του συνομιλητή του

π.χ. Δεν συμφωνείς ότι η Κατερίνα φταίει σ' αυτό;
Διαφωνείς;
Δεν έχω δίκιο;
Δεν νομίζεις ότι πρέπει να φύγουμε;
Έχω άδικο;
Κάνω λάθος;

3.6 Να λέει τι ξέρει ή δεν ξέρει για πρόσωπα/πράγματα/γεγονότα

π.χ. Το ξέρω αυτό που λέτε.
Τους άκουσα που μιλούσαν γι' αυτό.
Λίγα πράγματα γνωρίζω.
Δεν γνωρίζω τίποτα.
Την είδα να φεύγει.
Δεν ξέρω τι έγινε.
Ξέρω ότι θα έρθει, αλλά δεν ξέρω πότε.

3.7 Να ρωτά αν ξέρει ο συνομιλητής του για πρόσωπα/πράγματα/γεγονότα

π.χ. *Εσείς γνωρίζετε τον υπεύθυνο;
Μήπως ξέρεις γιατί δεν έχουμε μάθημα σήμερα;
Έχεις ακούσει τίποτα γι' αυτό το προϊόν;
Τον κατάλαβες τον σεισμό χθες;
Μήπως ξέρεις αν έχει απεργία αύριο;
Έμαθες ποιοι θα έρθουν την άλλη εβδομάδα;*

3.8 Να λέει τι θυμάται για πρόσωπα/πράγματα/γεγονότα

π.χ. *Δεν μπορώ να ξεχάσω το ταξίδι μας στην Ινδία.
Θυμάμαι που είχα γελάσει πολύ μ' αυτήν την ιστορία.
Τον θυμάμαι να τρέχει και να παίζει όλη μέρα.*

3.9 Να ρωτά τον συνομιλητή του τι θυμάται για πρόσωπα/πράγματα/γεγονότα

π.χ. *Θυμάσαι την Αλίκη από το Πανεπιστήμιο;
Θυμάσαι πώς πάνε στο σπίτι της;
Σου θυμίζει κάτι αυτή η φωτογραφία;*

3.10 Να λέει τι ξέχασε για πρόσωπα/πράγματα/γεγονότα

π.χ. *Δεν θυμάμαι να έκανα κάτι τέτοιο.
Δεν θυμήθηκα να σου το πω.
Ξέχασα ότι θα έρθει ο υδραυλικός στις τέσσερις.
Ξεχνώ το όνομά του.
Ξέχασα να της τηλεφωνήσω.*

3.11 Να ρωτά τον συνομιλητή του τι ξέχασε για πρόσωπα/πράγματα/γεγονότα

π.χ. *Θυμάσαι τότε που παίζαμε κάθε μέρα τάβλι;
Εσύ θυμάσαι να είπα κάτι τέτοιο;
Θυμήθηκες να πάρεις ψωμί;
Θυμάσαι που ταξιδέψαμε μαζί μια φορά και χάλασε το τρένο;
Πάλι ξέχασες να ποτίσεις τα λουλούδια;
Ξέχασες κιόλας πού πήγαμε χτες;
Δεν θυμάσαι πως πάνε στο μουσείο;*

3.12 Να υπενθυμίζει

π.χ. *Να σου θυμίσω ότι το ραντεβού μας είναι για τις έξι.
Μην ξεχνάς το τι έχει κάνει για σένα.
Μην ξεχάσεις να φέρεις γάλα, όταν έρθεις.*

Θυμήσου να πάρεις γάλα πριν έρθεις.
Έχε στο νου σου και το ραντεβού με τον γιατρό.
Να θυμάσαι αυτόν τον αριθμό.
Να μην ξεχάσεις να τηλεφωνήσεις.

3.13 Να εκφράζει το δυνατό/το αδύνατο

π.χ. Μπορείς να το κάνεις! (με emphaticό τόνο)
Είναι δυνατό να συμβεί κάτι τέτοιο.
Δεν είναι αδύνατο να βρεθεί, αλλά δεν ξέρω πότε.
Αποκλείεται να προλάβουμε το τρένο.
Μπορεί να κάνει κανείς σκι με αυτό το χιόνι; (με emphaticό τόνο)
Είναι αδύνατο να έρθω πιο νωρίς.
Δεν μπορώ να το τελειώσω απόψε.
Δεν μπορεί να έρθει, είναι άρρωστη.
Δεν υπάρχει περίπτωση να σου τηλεφωνήσει.

3.14 Να ρωτά τον συνομιλητή του για δυνατότητα

π.χ. (Δεν) μπορείς να το τελειώσεις απόψε;
Σου είναι αδύνατο να είσαι εκεί στην ώρα σου;

3.15 Να εκφράζει το πιθανό/απίθανο να γίνει

π.χ. Δεν μπορεί να χιονίσει τον Ιούλιο.
Είναι πιθανό/απίθανο να έρθω.
Μπορεί να είναι έτσι τα πράγματα.
Ίσως φύγω αύριο.
Αποκλείεται να το ξέρει.
Δεν είναι πιθανό.
Μια στις χίλιες να το ξέρει. **A**

3.16 Να ρωτά για την πιθανότητα

π.χ. Λες να βρέξει;
Υπάρχει πιθανότητα να έρθει τέτοια ώρα;
Μπορεί να φύγει από άλλη πόρτα;

3.17 Να εκφράζει αναγκαιότητα/μη αναγκαιότητα

π.χ. Πρέπει να πείτε όλη την αλήθεια.
Είναι υποχρεωτική η παρουσία σας στο μάθημα.
Η εγχείρηση είναι αναγκαία.

*Είναι απαραίτητο να έχετε ταυτότητα μαζί σας.
Αν πάω πρώτα στην αγορά, αναγκαστικά θ' αργήσω.
Δεν είναι υποχρεωτικό να έρθεις.
Δεν υπάρχει λόγος να φωνάζεις έτσι.
Δεν χρειάζεται να πάμε όλοι.
Είναι ανάγκη να φύγω αμέσως.
Δεν είναι ανάγκη να πας. Τηλεφώνησε μόνο.
Χρειάζομαι ξεκούραση.*

3.18 Να ρωτά αν υπάρχει αναγκαιότητα

*π.χ. Είναι ανάγκη να πάμε τώρα;
Είναι υποχρεωτική η παρακολούθηση;
Είναι απαραίτητο να στείλω από τώρα τα λεφτά;
Πρέπει να έρθω κι εγώ;*

3.19 Να εκφράζει απόλυτη βεβαιότητα

*π.χ. Είμαι βέβαιη ότι γύρισε από την Αθήνα.
Είναι σίγουρος ότι οι εξετάσεις είναι αύριο.
Είναι σίγουρα εκεί, το είδα.
Τον άκουσα με τα ίδια μου τ' αυτιά.
Είμαι απόλυτα βέβαιη.
Την είδα με τα μάτια μου.
Θα έρθω οπωσδήποτε.*

3.20 Να εκφράζει σχετική βεβαιότητα

*π.χ. Δεν είμαι απόλυτα βέβαιη, αλλά νομίζω πως γύρισε.
Ίσως έρθει αργότερα.
Δεν νομίζω ότι είναι Έλληνας.
Είστε ξένη, ε;
Μπορεί να έρθω.*

3.21 Να εκφράζει αβεβαιότητα

*π.χ. Γύρισε άραγε;
Δεν είμαι καθόλου σίγουρη.
Δεν ξέρω αν έχει γυρίσει.*

3.22 Να ρωτά για τη βεβαιότητα ή για τον βαθμό αβεβαιότητας

*π.χ. Είστε σίγουρος γι' αυτό που λέτε;
Πόσο σίγουρη/βέβαιη είστε;*

3.23 Να εκφράζει αμφιβολία

π.χ. *Δεν είμαι σίγουρη ότι λέει την αλήθεια.*

3.24 Να ρωτά αν ο συνομιλητής είναι βέβαιος ή αμφιβάλλει

π.χ. *Είσαι σίγουρη ότι λέει την αλήθεια;*

Είσαι βέβαιη για την ειλικρίνειά του;

Τον είδες με τα μάτια σου;

Το άκουσες με τ' αυτιά σου;

3.25 Να εκφράζει μια υπόθεση του πραγματικού

π.χ. *Αν δεν έχω έρθει ως τις δέκα, φύγε.*

Αν δουλεύεις έτσι συνέχεια, θ' αρρωστήσεις.

Αν έχει έρθει, πες του να τηλεφωνήσει.

Αν πας, θα έρθω κι εγώ μαζί σου.

Αν μ' αγαπάς, μη με μαλώνεις.

3.26 Να εκφράζει μια υπόθεση του μη πραγματικού

π.χ. *Αν είχε διαβάσει, θα είχε περάσει τις εξετάσεις.*

Αν έκανε γυμναστική, θα αδυνάτιζε γρήγορα.

Αν ερχόσουν νωρίτερα, θα τον προλάβαινες.

3.27 Να εκφράζει μια απλή σκέψη

π.χ. *Αν έμενες εδώ, θα καταλάβαινες πώς νιώθω.*

3.28 Να εκφράζει το απραγματοποίητο στο παρελθόν

π.χ. *Αν είχα πάει νωρίτερα, θα είχα βρει εισιτήριο.*

Αν προσπαθούσες περισσότερο, θα είχες περάσει.

Αν είχα τηλεφωνήσει, θα τον προλάβαινα.

3.29 Να εκφράζει ικανότητα

π.χ. *Μπορείς να πετύχεις! (με επιτονισμό)*

(βλ. & Πράξεις λόγου)

3.30 Να συνάγει και να παραθέτει συμπεράσματα

π.χ. *Όπου νά 'ναι έρχεται. Επομένως, περιμένουμε ακόμη λίγο.*

Τηλεφώνησαν ότι γύρισαν. Άρα θα έρθουν.

Σε λίγο θα έρθει. Περιμένουμε, λοιπόν.

Τότε θα έρθεις στο πάρτι.

A

3.31 Να κάνει κριτική

π.χ. *Είναι πολύ καλή ταινία. Μου άρεσε.
Δεν είναι καλός φίλος.
Είναι ικανός για όλα.*

3.32 Να διατυπώνει και να αξιολογεί πιθανά σενάρια στον επαγγελματικό του χώρο

π.χ. *Αν είχατε διαβάσει λίγο περισσότερο, θα είχατε περάσει τις εξετάσεις με άνεση.
Αν προσθέταμε ένα ακόμα κλειστό κύκλωμα, ποιες θα ήταν οι συνέπειες;
Πώς αλλιώς θα μπορούσαμε να θέσουμε το ερώτημα;*

4. ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει την ικανότητα:

4.1 Να εκφράζει θετικά συναισθήματα όπως:

4.1.1 αγάπη

π.χ. *Σε λατρεύω.
Είσαι η ζωή μου.
Ψυχή μου!
Καρδούλα μου!
Μάτια μου!*

4.1.2 ευχαρίστηση, ευτυχία, χαρά, απόλαυση

π.χ. *Χαίρομαι πολύ που σε βλέπω.
Είναι ευχαριστημένη από την πορεία των πραγμάτων.
Είμαι τόσο ευτυχισμένη!
Τι ευτυχία είναι αυτή!
Τι καλά! Με πήραν στη δουλειά.
Τι ωραίος καιρός!
Είμαι πανευτυχής, πέρασα τις εξετάσεις!
Πετάω από τη χαρά μου!
Αχ! Το καταευχαριστήθηκα!
Αα! Ωραίος καφές.*

4.1.3 προτίμηση

π.χ. *Καλύτερα να μείνω μέσα σήμερα.
Το κόκκινο μου αρέσει περισσότερο.
Ο πιο καλός ηθοποιός για μένα είναι ο Τζακ Νίκολσον.
Μου αρέσουν πιο πολύ τα απλά ρούχα.*

Θα προτιμούσα να μην έρθεις καθόλου.

Είναι προτιμότερο να φύγεις νωρίτερα παρά να χάσεις το τρένο.

4.1.4 ενδιαφέρον

π.χ. *Η ανθρωπολογία είναι ενδιαφέρουσα επιστήμη.*

Βρίσκω ενδιαφέρουσα την πρότασή σου.

Ενδιαφέρων άνθρωπος!

Με ενδιαφέρει ο κινηματογράφος.

Ενδιαφέρομαι για το θέατρο.

Με νοιάζει η ευτυχία μου.

Σε νοιάζομαι!

4.1.5 συμπάθεια

π.χ. *Ο άντρας της είναι πολύ συμπαθητικός.*

Το συμπαθώ πολύ αυτό το παιδί.

Συμπαθιούνται πολύ μεταξύ τους.

4.1.6 ικανοποίηση

π.χ. *Με ικανοποίησαν τα αποτελέσματα των εξετάσεων.*

Η εξέλιξη της υγείας του είναι ικανοποιητική.

Ο γιατρός είναι ικανοποιημένος από την εξέλιξη.

Είναι πολύ καλά τα αποτελέσματα.

Ευχαριστήθηκα πολύ με τα νέα σου.

Είμαι ευχαριστημένη, μπράβο!

Ναι, αυτό ήθελα.

Μπράβο! Αυτό περίμενα!

Αυτό μου αρκεί.

Αυτό είναι αρκετό.

Αυτό μου κάνει.

4.1.7 επιδοκιμασία, επιβεβαίωση, έπαινος

π.χ. *Μη φοβάσαι, προχώρα, πας καλά!*

Μπράβο!

Πολύ σωστά!

Πολύ καλή δουλειά! Μπράβο σου!

Έτσι! Συνέχισε!

4.1.8 ελπίδα, αισιοδοξία

π.χ. *Ελπίζω να γυρίσει νωρίς.*

Έχω μια ελπίδα ότι θα πάει καλά.

*Είναι αισιόδοξη.
Όλα θα πάνε καλά.
Το ελπίζω.
Ελπίζω ναι/όχι.
Ας ελπίζουμε ότι θα γίνει.*

4.1.9 ευγνωμοσύνη, ευχαριστίες

*π.χ. Ευχαριστώ, με βοηθήσατε πολύ.
Χίλια ευχαριστώ.
Ήταν πολύ ευγενικό αυτό που έκανες για μένα.
Είναι συγκινητικό το ενδιαφέρον σου.
Το ενδιαφέρον σου με συγκινεί.
Σ' ευγνωμονώ γι' αυτά που έκανες για μένα.*

4.1.10 απάντηση σε έκφραση ευγνωμοσύνης

*π.χ. Δεν έκανα τίποτα.
Παρακαλώ, τίποτα.
Μην το συζητάς.
Χαρά μου!
Ευχαρίστησή μου!*

4.1.11 σεβασμό, ευλάβεια

*π.χ. Σέβομαι τη γνώμη σου.
Μιλάει πάντα με σεβασμό στον παππού.
Μπήκε με ευλάβεια στην εκκλησία και κάθισε.*

4.1.12 πίστη, εμπιστοσύνη

*π.χ. Πιστεύω στον Θεό.
Ο Σταύρος είναι πιστός στη γυναίκα του.
Η Σόνια είναι πολύ πιστή φίλη.
Έχει εμπιστοσύνη στον εαυτό της.
Πιστεύω στη Μαρία. Είναι ικανή.*

4.1.13 ανοχή, ανεκτικότητα

*π.χ. Δεν με πειράζει να περιμένω.
Έχω/Θα κάνω υπομονή.*

4.1.14 θαυμασμό

*π.χ. Τι ωραία που μιλάει!
Πόσο καλά τα ξέρεις! Τι σοφός που είσαι!
Σε θαυμάζω για τις ικανότητές σου.*

*Είσαι υπέροχη! Μοναδική!
Θαυμάσιος άνθρωπος!*

4.1.15 έκπληξη

π.χ. *Τι έκπληξη!
Απίστευτο!
Σοβαρά;
Αλήθεια;
Μπα! Αλήθεια;
Δεν το πιστεύω!*

4.1.16 απουσία έκπληξης

π.χ. *Το περίμενα.
Το ήξερα ότι θα συνέβαινε.
Ήμουν σίγουρη ότι έτσι θα γίνει.*

4.1.17 εντυπωσιασμό

π.χ. *Μου έκανε εντύπωση η ειλικρίνειά του.
Φοβερή έκθεση, ε;*

4.1.18 απουσία εντυπωσιασμού

π.χ. *Δεν μου κάνει καμιά εντύπωση.
Δεν ήταν τίποτε σπουδαίο.*

4.1.19 νοσταλγία, λαχτάρα

π.χ. *Σε πεθύμησα!
Μου λείπεις!
Νοσταλγώ την πατρίδα μου.*

4.1.20 επιθυμία

π.χ. *Θα ήθελα να πιω κάτι κρύο.*

4.1.21 το επιθυμητό

π.χ. *Μακάρι να φτάσει καλά στον προορισμό του!
Ας κάνει καλό καιρό αύριο!
Αχ, ας ερχόταν επιτέλους η άνοιξη!
Καλά θα ήταν να πηγαίναμε διακοπές φέτος!*

4.1.22 συμπόνια

π.χ. *Λυπάμαι πολύ για ό,τι έγινε.
Λυπάμαι που έγιναν έτσι τα πράγματα.
Τι κρίμα!*

*Τι ντροπή να σου φερθεί έτσι!
Πολύ τον πονάω αυτόν τον άνθρωπο.
Καταλαβαίνω την κατάστασή σου.
Ο καημένος!*

4.1.23 μετάνοια

π.χ. *Έκανα λάθος!
Δεν έπρεπε να μιλήσω.
Μετάνιωσα για ό,τι έκανε, αλλά τώρα είναι αργά.
Νιώθω τύψεις που του φέρθηκα έτσι. **A**
Δεν έπρεπε να φερθώ έτσι.
Καλύτερα να μην είχα πάει σπίτι του.*

4.1.24 ανακούφιση

π.χ. *Ουφ! Τελείωσε!
Επιτέλους! Πάει κι αυτό!
Τι ανακούφιση!
Πέρασε κι αυτό.*

4.2 Να εκφράζει αρνητικά συναισθήματα όπως:

4.2.1 λύπη, θλίψη, πόνος

π.χ. *Είναι πολύ λυπημένη σήμερα.
Λυπάμαι που φεύγετε.
Υποφέρει από πόνους στην πλάτη.
Έχω μεγάλη στενοχώρια ...*

4.2.2 δυσαρέσκεια, δυστυχία

π.χ. *Είμαι πολύ δυσαρεστημένη με τη συμπεριφορά σου.
Δεν είμαι καθόλου ευχαριστημένη με όλα αυτά.
Ζει μέσα στη δυστυχία.
Είναι δυστυχισμένος.
Τι δυστυχία να ζεις έτσι!
Υπάρχει πολλή δυστυχία στον κόσμο.*

4.2.3 αντιπάθεια, αποστροφή

π.χ. *Δεν μου είναι καθόλου συμπαθής. **A**
Δεν είναι συμπαθητικός.
Τον αντιπαθώ.
Δεν τον συμπαθώ καθόλου.*

*Είναι αντιπαθητικός άνθρωπος.
Τι κακός άνθρωπος!
Δεν μου αρέσει καθόλου αυτή η πόλη.
Δεν θέλω να τον βλέπω.
Απαίσιος άνθρωπος!
Αυτός ο καφές δεν πίνεται.
Το φαγητό δεν τρώγεται!
Γφφ!*

4.2.4 αδιαφορία

*π.χ. Δεν με ενδιαφέρει καθόλου αυτή η εκδρομή.
Δεν με νοιάζει.
Αδιαφορώ για το τι θα πει ο κόσμος.
Δεν ενδιαφέρομαι για το καινούριο πρόγραμμα.
Δείχνει αδιαφορία για τα προβλήματα της γυναίκας του.
Όπως νομίζετε, δεν με πειράζει.
Μου είναι αδιάφορο.*

4.2.5 παράπονο

*π.χ. Έχω ένα μεγάλο παράπονο.
Δεν μου αρέσει να παραπονιέμαι, αλλά θα σου το πω.
Κανείς δεν μου δίνει σημασία.
Δεν μ' ακούς, όταν μιλάω!
Γιατί με μαλώνεις συνέχεια;*

4.2.6 μη ικανοποίηση

*π.χ. Δεν είμαι ικανοποιημένη από τα αποτελέσματα.
Δεν είναι αυτό που είχα στο μυαλό μου.
Δεν είμαι ευχαριστημένος από τη δουλειά σας.
Όχι, δεν μου κάνει αυτό.
Όχι, όχι αυτό!
Περίμενα κάτι άλλο.
Δεν είναι καλή η εικόνα.*

4.2.7 απογοήτευση

*π.χ. Δυστυχώς, δεν υπάρχουν θέσεις.
Λυπάμαι, δεν έχει εισιτήρια.
Δεν είχα τα αποτελέσματα που περίμενα.
Τι κρίμα!*

4.2.8 αποδοκίμασία

- π.χ. Δεν είναι καλό έτσι.
Δεν το έκανες καλά, κάν' το πάλι.
Δεν είναι πολύ καλό.
Τσ ... τσ ... τσ ...
Όχι, λάθος.
Μπα! (με τον κατάλληλο επιτονισμό)

4.2.9 κατηγορία ή/και αποδοχή της/ενοχή

- π.χ. Εγώ φταίω για όλα.
Δικό του είναι το φταίξιμο/το λάθος.
Εσύ φταις που χάλασαν τα σχέδιά μας.
Δεν είμαι εγώ υπεύθυνος γι' αυτό που έγινε.
Είμαι ένοχος. Το παραδέχομαι.

4.2.10 άρνηση κατηγορίας

- π.χ. Δεν φταίω εγώ.
Δεν είναι δικό μου το φταίξιμο/το λάθος.
Δεν είμαι εγώ υπεύθυνος γι' αυτό που έγινε.
Είμαι αθώος.

4.2.11 απαισιοδοξία

- π.χ. Δεν περιμένω να μου τηλεφωνήσει.
Δεν νομίζω ότι θα προλάβω το τρένο.
Είμαι απαισιόδοξη για το μέλλον αυτού του παιδιού.
Δεν είμαι αισιόδοξη όσο εσύ.
Δεν το ελπίζω.
Δεν το πιστεύω.
Απελπίστηκα, δεν περιμένω να αλλάξει.
Τα βλέπει όλα μαύρα.
Δεν βλέπω φως μπροστά μου.
Δεν έχω καμιά ελπίδα.

4.2.12 ανησυχία

- π.χ. Με ανησυχούν όλα αυτά που γίνονται κάθε μέρα.
Ανησυχώ για την υγεία της.
Είμαι πολύ ανήσυχη!
Έχω μια ανησυχία!
Δεν γύρισε ακόμη και ανησυχώ.
Δεν μπορώ να ησυχάσω.
Τρέμω μην πάθει τίποτε. **A**

4.2.13 έλλειψη εμπιστοσύνης

- π.χ. Δεν έχω εμπιστοσύνη στην Ελένη.
Δεν μπορώ να στηριχτώ σ' αυτόν.
Δεν μπορώ να βασιστώ στα λόγια του.
Να σε πιστέψω;
Δεν σε πιστεύω!
Δεν τον εμπιστεύομαι.

4.2.14 φόβο

- π.χ. Φοβάμαι το σκοτάδι.
Φοβάμαι να πάω εκεί.
Βοήθεια!

4.2.15 θυμό

- π.χ. Είμαι πολύ θυμωμένος μαζί σου.
Θύμωσα με τα λόγια σου.
Φύγε!
Μη μου μιλάς!
Σταμάτα!

4.2.16 εχθρότητα, μίσος

- π.χ. Τον μισώ.
Καλά να πάθει!

4.3 Να ρωτά τον συνομιλητή του για τα συναισθήματά του

α) θετικά συναισθήματα όπως:

4.3.1 αγάπη

- π.χ. Τον αγαπάς τον Πέτρο;

4.3.2 χαρά/ευχαρίστηση/ευτυχία/απόλαυση

- π.χ. Χαίρεσαι για την επιτυχία της;
Ευχαριστήθηκες που τον είδες;
Είσαι ευχαριστημένη τώρα που τα είπες;
Είσαι ευτυχισμένος;
Απολαμβάνεις τον ήλιο;
Απόλαυση, ε;
Ωραία δεν είναι;

4.3.3 συμπάθεια

- π.χ. Τη συμπαθείς αυτήν την κοπέλα;

*Συμπαθέστατος ο Άρης, ε;
Είναι πολύ γλυκιά κοπέλα, ε;
Δεν είναι συμπαθητικός ο Αντρέας;*

4.3.4 προτίμηση

*π.χ. Καλύτερα έτσι;
Προτιμάς το κόκκινο ή το μπλε;
Καφέ ή τσάι;
Είναι προτιμότερη η ζέστη;*

4.3.5 ενδιαφέρον

*π.χ. Σ' ενδιαφέρει η συνέχεια της ιστορίας;
Σ' ενδιαφέρει ν' ακούσεις τη συνέχεια;
Ενδιαφέρεσαι γι' αυτήν τη δουλειά;
Υπάρχουν ενδιαφερόμενοι για το σπίτι;
Δεν σε νοιάζει τι θα γίνει;*

4.3.6 ικανοποίηση, επιδοκιμασία

*π.χ. Είναι εντάξει;
Είναι αυτό που ήθελες;
Πώς σου φαίνεται αυτό; Είναι καλό;
Είσαι ευχαριστημένος με τη δουλειά σου;
Το βρίσκεις αρκετά καλό;
Είναι ικανοποιητικό το αποτέλεσμα;
Ικανοποιήθηκες;
Τώρα τι λες;
Είσαι ικανοποιημένος;
Σε ικανοποίησε το αποτέλεσμα;*

4.3.7 ελπίδα, αισιοδοξία

*π.χ. Είσαι αισιόδοξη;
Υπάρχει ελπίδα;
Περιμένεις να περάσεις τις εξετάσεις;
Περιμένεις, ε;
Πιστεύεις ότι θα γυρίσει;*

4.3.8 πίστη, εμπιστοσύνη

*π.χ. Πιστεύεις στον Θεό;
Είναι πιστός σύζυγος;
Έχεις εμπιστοσύνη στον Άρη;
Τους πιστεύεις;*

4.3.9 ανοχή, ανεκτικότητα

- π.χ. Σε πειράζει να καπνίσω;
Πειράζει να αφήσω ανοιχτό το παράθυρο;
Έχεις ακόμη λίγη υπομονή;
Σ' ενοχλεί ο θόρυβος;

4.3.10 νοσταλγία, λαχτάρα

- π.χ. Σου λείπουν οι φίλοι σου;
Με πεθύμησες;
Νοσταλγείς το σπίτι σου;
Νιώθεις νοσταλγία καμιά φορά;
Σου έλειψα;

4.3.11 έκπληξη

- π.χ. Δεν το περίμενες, ε;
Ξαφνιάστηκες;

4.3.12 επιθυμία

- π.χ. Πού θα ήθελες να ήσουν τώρα;
Τι θα θέλατε, παρακαλώ;
Θέλετε ένα αναψυκτικό;

4.3.13 συμπόνια

- π.χ. Δεν με λυπάσαι;
Δεν την πονάς καθόλου;
Δεν καταλαβαίνεις τι περνάει;

4.3.14 μετάνοια

- π.χ. Μετάνιωσες που του μίλησες άσχημα;
Έχεις τύψεις τώρα;
Νιώθεις τύψεις γι' αυτό που έκανες;

β) αρνητικά συναισθήματα όπως:

4.3.15 λύπη, θλίψη, πόνος

- π.χ. Λυπάσαι που φεύγεις;
Τι έχεις; Στενοχωρήθηκες στη δουλειά;
Σε στενοχώρησαν τα παιδιά;
Γιατί είσαι τόσο λυπημένη/θλιμμένη;
Υποφέρεις πολύ;
Σε πόνεσα;
Σε πλήγωσε πολύ;

4.3.16 δυσaréσκεια, δυστυχία

π.χ. *Δεν σου άρεσε το έργο;*
Δεν είσαι ευτυχισμένη;

4.3.17 αδιαφορία

π.χ. *Δεν ενδιαφέρεσαι για το σπίτι σου;*
Δεν σε ενδιαφέρει η γνώμη των άλλων;
Δεν σε νοιάζει;

4.3.18 παράπονο

π.χ. *Τι παράπονο έχεις από τον εργοδότη σου;*
Ποιο είναι το παράπονό σου;
Γιατί παραπονιέσαι;
Γιατί κάθεσαι παραπονεμένη;
Γιατί γκρινιάζεις;

4.3.19 απογοήτευση

π.χ. *Περίμενες καλύτερο αποτέλεσμα, γι' αυτό στενοχωριέσαι;*

4.3.20 φόβο, ανησυχία

π.χ. *Φοβάσαι το σκοτάδι;*
Τι φοβάσαι;
Τον φοβάσαι;
Ανησυχείς γιατί άργησες, ε;

4.3.21 θυμό

π.χ. *Θύμωσες;*
Θύμωσες μ' αυτά που είπε ο Πέτρος;
Είσαι πολύ θυμωμένη;

4.3.22 εχθρότητα, μίσος

π.χ. *Τον μισεί λοιπόν, ε;*

4.3.23 αντιπάθεια, αποστροφή

π.χ. *Σου είναι τόσο αντιπαθής;*

4.3.24 μη ικανοποίηση

π.χ. *Δεν σας κάνει αυτό το μέγεθος;*

4.3.25 κατηγορία

π.χ. *Ποιος νομίζεις ότι φταίει;*

4.3.26 απαισιοδοξία

π.χ. *Δεν υπάρχει καμιά ελπίδα;
Δεν βλέπεις από πουθενά φως;*

4.3.27 έλλειψη εμπιστοσύνης

π.χ. *Δεν με εμπιστεύεσαι;*

5. ΠΡΑΞΕΙΣ ΛΟΓΟΥ

5.1 Πράξεις λόγου που αφορούν τον ομιλητή

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει τη δυνατότητα:

5.1.1 Να εκφράζει επιθυμία/απόφαση/σχέδιο να κάνει/να μην κάνει κάτι

π.χ. *Θα ήθελα πολύ να σε δω.
Πώς θέλω να σε δω!
Πόσο θέλω να περάσω τις εξετάσεις!
Έχω μια μεγάλη επιθυμία.
Δεν έχω κέφι για βόλτα τώρα.
Δεν επιθυμώ να δω κανέναν τώρα.
Θέλω να μην κάνω τίποτε για μια ώρα.
Έχω κέφι για χορό.
Δεν θα φύγω αύριο.
Αποφάσισα να αλλάξω δουλειά.
Φεύγω, το αποφάσισα.
Το πήρα απόφαση. Θα πάω.
Είμαι αποφασισμένη να τελειώσω αυτήν την εργασία απόψε.
Είμαι αποφασισμένος να μη μαλώσει μαζί του.
Αποφάσισα να μείνω.*

5.1.2 Να εκφράζει πρόθεση/σχέδιο να κάνει/να μην κάνει κάτι

π.χ. *Έχω σκοπό να δουλέψω ως αργά απόψε.
Σχεδιάζω ένα ταξιδάκι για το σαββατοκύριακο.
Σκέφτομαι να φύγω για λίγο.
Λέω να κόψω τα μαλλιά μου.
Δεν έχω σκοπό να μαλώσω μαζί του.
Λέω να μη βγω σήμερα.
Δεν έχει σκοπό να συνεχίσει τις σπουδές της.*

5.1.3 Να εκφράζει ανάγκη να κάνει/να μην κάνει κάτι

π.χ. *Έχω ανάγκη από ξεκούραση.*

*Είναι ανάγκη να σε δω απόψε.
Δεν χρειάζεται να το τελειώσει σήμερα.
Δεν είναι ανάγκη να πας τώρα.
Δεν χρειάζομαι τίποτε άλλο.
Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη προετοιμασία.*

5.1.4 Να εκφράζει υποχρέωση/καθήκον/έλλειψη υποχρέωσης

π.χ. *Έχω να ετοιμάσω δύο ασκήσεις για αύριο.*

5.1.5 Να προσφέρεται να κάνει κάτι/να βοηθήσει

π.χ. *Να το ανοίξω εγώ;
Μπορείτε μόνη σας;
Μου επιτρέπετε;
Μου επιτρέπεις να σε βοηθήσω;
Θέλετε να σας βοηθήσουμε;
Θέλετε καμιά βοήθεια;
Επιτρέπεται; (με ανάλογη κίνηση του σώματος)
Χρειάζεστε βοήθεια;
Μπορώ να βοηθήσω σε κάτι;*

5.1.6 Να ζητά κάτι από τον άλλο

π.χ. *Βοήθησέ με, σε παρακαλώ.
Μπορείτε να με βοηθήσετε;
Βοήθεια!*

5.1.7 Να ζητά άδεια να κάνει κάτι

π.χ. *Μου επιτρέπετε να φύγω λίγο νωρίτερα;
Μου δίνετε την άδεια να μην έρθω αύριο;
Επιτρέπεται να καπνίσω;
Να περάσω μέσα;
Μπορώ να περάσω;*

5.1.8 Να ζητά συμβουλές

π.χ. *Λες να πάω στον γιατρό;
Τι με συμβουλεύετε να κάνω;
Έχεις κάποια συμβουλή να του δώσεις;
Εσύ τι λες, να πάω;
Πες μου τι να κάνω; Τι πρέπει να κάνω;*

5.1.9 Να εκφράζει ικανότητα/ανικανότητα να κάνει κάτι

π.χ. *Μπορώ να το διορθώσω αυτό! (με εμφατικό τονισμό)
Δεν μπορώ να δω τόσο μακριά χωρίς γυαλιά.*

5.1.10 Να εκφράζει παράκληση

π.χ. *Θα ήθελα να σε παρακαλέσω για κάτι.
Σας ζητώ μια χάρη.*

5.1.11 Να απαντά σε μια παράκληση

π.χ. *Ναι, ακούω.
Ό,τι θέλεις. Πες μου.
Ζήτα μου ό,τι θέλεις.
Πες μου. Θα κάνω ό,τι μπορώ.*

5.1.12 Να απαντά σε μια παράκληση θετικά με επιφύλαξη

π.χ. *Πες μου και θα δούμε τι μπορώ να κάνω.
Ευχαρίστως, αν μπορώ.
Εγώ θα προσπαθήσω ..., αλλά ...*

5.1.13 Να απαντά σε μια παράκληση αρνητικά

π.χ. *Δεν μπορώ να κάνω τίποτα.
Δεν νομίζω ότι μπορώ να βοηθήσω.
Λυπάμαι, δεν μπορώ.*

5.1.14 Να ζητά από τον συνομιλητή του να κάνει κάτι

π.χ. *Το όνομά σας, παρακαλώ.
Το στυλό σας λίγο; **A**
Μπορώ να έχω λίγο νερό;
Μπορείτε να κλείσετε την πόρτα;*

5.1.15 Να ζητά επιτακτικά από κάποιον να κάνει/να μην κάνει κάτι

π.χ. *Κλείσε αμέσως την πόρτα.
Σταματήστε αμέσως.
Μην τολμήσεις να μου μιλήσεις.*

5.1.16 Να ζητά ευγενικά από κάποιον να κάνει/να μην κάνει κάτι

π.χ. *Μου φέρνεις μια εφημερίδα γυρνώντας;
Μπορείτε να περιμένετε λίγο;
Μήπως μπορείτε να μου δώσετε λίγο νερό;
Μπορείτε να μην καπνίζετε;*

5.1.17 Να προσκαλεί κάποιον

π.χ. *Θα ήθελα να έρθετε στο πάρτι που κάνω αύριο.
Θα χαρούμε πολύ να σας δούμε στον γάμο μας.
Θέλεις να έρθεις για φαγητό αύριο;
Θέλω πολύ να έρθετε αύριο στο σπίτι μας για φαγητό.
Ελάτε στο σπίτι μου την Κυριακή.*

5.1.18 Να κάνει μια πρόσκληση διστακτικά

π.χ. *Θα ήθελες να έρθεις μέσα για καφέ;
Μήπως θέλεις να έρθεις για φαγητό αύριο;*

5.1.19 Να κάνει μια πρόσκληση με επίμονο τρόπο

π.χ. *Πρέπει να έρθεις στο πάρτι μου οπωσδήποτε.
Μα, ελάτε τώρα!*

5.1.20 Να δέχεται μια πρόσκληση

π.χ. *Ευχαριστώ, θα το ήθελα κι εγώ πολύ.
Ευχαριστώ, θα μου άρεσε πολύ.
Ευχαρίστως! Θα έρθουμε.
Ναι, ευχαριστώ!
Εντάξει, θα έρθω.
Ναι, γιατί όχι;
Έρχομαι/Θα έρθω για λίγο.
Για λίγο μόνο.
Αα, πολύ ωραία! Στις δύο είναι καλά;*

5.1.21 Να αρνείται μια πρόσκληση

π.χ. *Θα μου άρεσε πολύ, αλλά έχω κανονίσει κάτι άλλο.
Φοβάμαι πως δεν θα μπορέσω σήμερα. Τι λες για αύριο;
Ευχαριστώ πολύ, αλλά δεν θα μπορέσω.
Δυστυχώς δεν μπορώ σήμερα.
Αχ, δεν μπορώ αύριο! Μια άλλη φορά ελπίζω να τα πούμε.*

5.1.22 Να αρνείται μια πρόσκληση διστακτικά

π.χ. *Δεν νομίζω ότι μπορώ.
Να μη σας βάλω σε κόπο τώρα.
Δεν θέλω να σας κουράσω.
Δεν ξέρω. Θα δούμε.*

5.1.23 Να δίνει μια υπόσχεση

π.χ. *Δεν θα αργήσω, σου το υπόσχομαι.
Δεν θα φύγω, σου δίνω τον λόγο μου.
Θα σου γράψω αμέσως, έχεις τον λόγο μου.
Σου υπόσχομαι ότι θα σου τηλεφωνήσω αύριο το πρωί.*

5.1.24 Να δίνει όρκο

π.χ. *Ορκίζομαι ότι λέω την αλήθεια.
Ορκίστηκα να σε προσέχω πάντα.
Παίρνω όρκο ότι τον είδα.*

5.1.25 Να δικαιολογείται/Να απολογείται

π.χ. *Με συγχωρείτε για την καθυστέρηση.
Συγγνώμη που άργησα, ήταν αδύνατο να έρθω νωρίτερα.
Δεν μπόρεσα να έρθω, γιατί είχα πολλή δουλειά.
Ήμουν πολύ απασχολημένος και δεν βγήκα καθόλου.*

5.1.26 Να αναγνωρίζει και να αναφέρεται σε επαγγελματικές υποχρεώσεις

π.χ. *Σύμφωνα με το συμβόλαιο, πρέπει να παραδοθεί το έργο μέχρι τις 10 του μήνα.
Ο κανονισμός δεν λέει τίποτε σχετικό.
Αν και θα ήθελα να το συζητήσουμε, δεσμεύομαι από το επαγγελματικό απόρρητο.*

5.2 Πράξεις λόγου που αφορούν άλλους

5.2.1 Να δίνει άδεια, να επιτρέπει

π.χ. *Εδώ επιτρέπεται το κάπνισμα. Καπνίστε, αν θέλετε.
Ναι, μπορείτε.
Παρακαλώ!*

5.2.2 Να μη δίνει άδεια/Να απαγορεύει

π.χ. *Όχι, δεν μπορείς να φύγεις νωρίτερα.
Όχι, δεν επιτρέπεται!
Σου απαγορεύω να βγαίνεις τόσο αργά.
Δεν σου επιτρέπω να μου μιλάς έτσι.
Αποκλείεται.
Απαγορεύεται το κάπνισμα.
Δεν επιτρέπεται να φύγεις τώρα.*

5.2.3 Να δίνει άδεια επιφυλακτικά

π.χ. *Ναι, αν κάνετε γρήγορα.
Αν δεν μπορείτε να κάνετε αλλιώς.*

5.2.4 Να δίνει συμβουλές, οδηγίες

π.χ. *Καλύτερα να πας για ύπνο, να ξεκουραστείς λίγο.
Εγώ λέω να πας στον γιατρό.
Να μη βγεις έξω, κάνει κρύο.
Πας ίσια μπροστά και στη γωνία στρίβεις δεξιά.
Πρώτα βάζεις το νερό και μετά προσθέτεις τη ποτιγιά.*

5.2.5 Να δίνει εντολές, διαταγές

π.χ. *Περάστε έξω!
Πηγαίνατε!*

*Να το ετοιμάσεις γρήγορα.
Μη μιλάτε!
Πιες το φάρμακό σου τώρα!*

5.2.6 Να ενθαρρύνει κάποιον

π.χ. *Μη φοβάσαι! Μίλα!
Έτσι! Μη σταματάς!
Μπράβο, προχώρα!
Μίλησέ του!
Ωραία, συνέχισε έτσι!*

5.2.7 Να προειδοποιεί κάποιον για κάτι

π.χ. *Πρόσεχε! Θα καείς!
Πρόσεξε, μη χτυπήσεις!
Προσοχή το νερό είναι πολύ κρύο!
Σιγά, εδώ γλιστράει!
Η σούπα καίει.
Δεν είναι εύκολο, σου το λέω.
Προσεκτικά! Μπορεί να πέσεις.*

5.2.8 Να προτρέπει

π.χ. *Ναι, είναι καλή ιδέα, μη χάσεις την ευκαιρία!*

5.2.9 Να αποτρέπει

π.χ. *Μπα, δεν είναι καλή ιδέα. Πρόσεχε!
Μην το κάνεις!*

5.2.10 Να προτείνει σε άλλους να κάνουν κάτι μαζί

π.χ. *Τι λέτε, πάμε για κανένα ουζάκι;
Τι θα έλεγες για μια μπύρα;*

6. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΛΟΓΟΥ

6.1 Προφορικός λόγος ως ομιλητής

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει την ικανότητα:

6.1.1 Να παίρνει τον λόγο σε μη επίσημη περίπτωση επικοινωνίας

π.χ. *Λοιπόν ...
Εγώ θέλω να πω κάτι.
Ένα λεπτό ...
Μια στιγμή ...
Μπορώ να μιλήσω;*

6.1.2 Να παίρνει τον λόγο σε επίσημη περίπτωση επικοινωνίας

π.χ. *Κυρίες και κύριοι!*
Κύριε δήμαρχε, ...
Συγγνώμη, θα ήθελα να πω κάτι...

6.1.3 Να κάνει την εισαγωγή

π.χ. *Πριν αρχίσω την ομιλία μου, θα ήθελα ...*
Ξεκινώντας, θα ήθελα ...

6.1.4 Να εισάγει ένα θέμα

π.χ. *Τώρα θέλω να πω κάτι ...*
Θέλω να μιλήσουμε για το επόμενο ταξίδι μας.

6.1.5 Να εκφράζει μια άποψη

π.χ. *Κατά τη γνώμη μου, η τηλεόραση χρειάζεται μεγάλες αλλαγές.*
Όπως βλέπω εγώ τα πράγματα, πρέπει να μη μιλήσεις.
Πιστεύω ότι αυτό φτάνει.

6.1.6 Να επεξηγεί, να διορθώνει

π.χ. *Θέλω να πω ότι θα έχεις προβλήματα στο μέλλον.*
Δηλαδή θα πρέπει να κάνεις και άλλες εξετάσεις.
Λέγοντας «αύριο», εννοώ στο μέλλον.
Δηλαδή ...

6.1.7 Να απαριθμεί, να βάζει στη σειρά

π.χ. *Πρώτον ... δεύτερον*
Από τη μια μεριά ... από την άλλη ...
Πρώτα θα πάμε στην αποθήκη να δούμε και μετά ...
Μετά το διάλειμμα ...

6.1.8 Να δίνει παραδείγματα

π.χ. *Όπως στο παράδειγμα.*
Δεν είναι παντού το ίδιο. Για να πας στην Ινδία, για παράδειγμα, ...

6.1.9 Να τονίζει ένα σημείο, να δίνει έμφαση

π.χ. *Προσέξτε εδώ! (χρήση εμφατικού τόνου)*
Θα ήθελα να μείνω λίγο σ' αυτό το σημείο.

6.1.10 Να αλλάζει θέμα

π.χ. *Για να αλλάξουμε θέμα ...*
Και τώρα κάτι άλλο.
Ας πούμε κάτι άλλο.
Υπάρχει και κάτι άλλο.

*Να αλλάξουμε τώρα θέμα. Λοιπόν ...
Ας περάσουμε στο επόμενο θέμα ...*

6.1.11 Να προσπαθεί να συνεχίσει τον λόγο του

π.χ. *Αφήστε με να τελειώσω/να ολοκληρώσω.
Μισό λεπτό, να τελειώσω/να ολοκληρώσω.
Όπως έλεγα ...
Μη με διακόπτετε, σας παρακαλώ.
Λοιπόν ... έλεγα ότι ...
Σας παρακαλώ, μπορώ να συνεχίσω;
Δεν τελείωσα ...*

6.1.12 Να διστάζει να συνεχίσει, να εκφράζει αμφιβολία

π.χ. *Μισό λεπτό, ... να σκεφτώ ...
Πώς να το πω ... Πώς το λένε ...*

6.1.13 Να δείχνει ότι τελειώνει τον λόγο του

π.χ. *Τελειώνοντας θέλω να πω ότι ...
Δεν θα σας κουράσω άλλο ...
Τελειώνω τώρα ...
Τέλος θέλω να πω ...*

6.1.14 Να κλείνει την ομιλία του

π.χ. *Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.
Αυτά λοιπόν.*

6.2 Στον προφορικό λόγο ως συνομιλητής ή ως ακροατής

6.2.1 Να δίνει τον λόγο σ' αυτόν που τον ζητάει

π.χ. *Ναι, Γιάννη, η σειρά σου.
Αλέκα, σε ακούμε.
Ορίστε, σας ακούμε.*

6.2.2 Να δίνει τη σειρά του

π.χ. *Πρώτα εσείς ...
Μετά από σένα ...*

6.2.3 Να διακόπτει τον ομιλητή, να ζητά τον λόγο

π.χ. *Συγγνώμη ...
Μπορώ να σας διακόψω;
Μπορώ να μιλήσω κι εγώ τώρα;
Ένα λεπτό, παρακαλώ.*

6.2.4 Να ενθαρρύνει αυτόν που μιλάει να συνεχίσει

π.χ. *Λοιπόν;*
Και μετά; Τι έγινε ... ;
Συνεχίστε, παρακαλώ ...

6.2.5 Να ζητά ησυχία

π.χ. *Ησυχάστε!*
Παιδιά, ησυχία!
Μη μιλάτε όλοι μαζί!
Παρακαλώ! Κύριοι!

6.2.6 Να αντιδρά, να διαμαρτύρεται

π.χ. *Όχι, συγνώμη, αλλά δεν είναι έτσι.*
Δεν μπορώ να δεχτώ κάτι τέτοιο.
Αυτό δεν είναι σωστό.

6.2.7 Να δείχνει ότι παρακολουθεί αυτόν που μιλάει

π.χ. *Τι λέτε; Σοβαρά;*
Χμ ... αλήθεια;
Ναι, καταλαβαίνω ...

6.2.8 Να κλείνει μια συζήτηση

π.χ. *Λοιπόν, τελειώσαμε.*
Αυτά για σήμερα/τώρα.

6.3 Γραπτός λόγος

Ο υποψήφιος πρέπει στον γραπτό του λόγο να είναι σε θέση:

6.3.1 Να χρησιμοποιεί όλα τα σημεία στίξεως

τελεία, κόμμα, άνω τελεία, διπλή τελεία, ερωτηματικό, θαυμαστικό, εισαγωγικά, παρένθεση, αποσιωπητικά, παύλα

6.3.2 Να εισάγει ένα νέο σημείο στο ίδιο θέμα

αλλαγή σειράς

6.3.3 Να τονίζει, να δίνει έμφαση

υπογράμμιση, τονισμένα γράμματα, πλάγια γράμματα, κεφαλαία γράμματα

6.3.4 Να δίνει παραδείγματα

λ.χ. (λόγου χάρη), π.χ. (παραδείγματος χάρη)

6.3.5 Να χρησιμοποιεί συντομογραφίες

κτλ./κλπ. (= και τα λοιπά), κ.ά. (= και άλλα), π.μ. (= πριν από το μεσημέρι), μ.μ. (= μετά το μεσημέρι), π.Χ. (= πριν από τον Χριστό) **A**, μ.Χ. (= μετά τον Χριστό) **A**

7. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ο υποψήφιος κατά τη διάρκεια της επικοινωνίας του με τους άλλους πρέπει:

7.1 Ως ακροατής

7.1.1 Να δείχνει ότι δεν καταλαβαίνει

- π.χ. *Συγγνώμη, δεν κατάλαβα ...*
Δεν καταλαβαίνω τι λέτε.
Δεν κατάλαβα τίποτα.
Δεν σας καταλαβαίνω.

7.1.2 Να ζητά από τον συνομιλητή του να επαναλάβει

- π.χ. *Μπορείτε να το επαναλάβετε αυτό;*
Το επαναλαμβάνετε σας παρακαλώ;
Το ξαναλέτε;
Πάλι/ξανά, παρακαλώ.
Πότε είπατε;
Την άλλη εβδομάδα είπατε;
Ποιον; Συγγνώμη, ποιον είπατε;
Δεν άκουσα τι είπατε.
Σας παρακαλώ ξαναλέτε την ημερομηνία;
Πώς το είπατε αυτό το τελευταίο;

7.1.3 Να επιβεβαιώνει ότι άκουσε/κατάλαβε σωστά

- π.χ. *Άκουσα καλά, «μεθαύριο»;*
Θέλεις να πεις ότι θα φύγεις τώρα αμέσως;
Δηλαδή, αύριο φεύγουμε;

7.1.4 Να ζητά διευκρινίσεις

- π.χ. *Μπορείτε να εξηγήσετε, σας παρακαλώ;*
Εξηγείτε, σας παρακαλώ, το τελευταίο που είπατε;

7.1.5 Να ζητά από τον συνομιλητή του να μιλά πιο αργά

- π.χ. *Μπορείτε να μιλάτε λίγο πιο αργά, παρακαλώ.*

7.1.6 Να ζητά από τον συνομιλητή του κάτι γραπτά

- π.χ. *Μπορείτε να μου γράψετε τα δρομολόγια;*
Μπορείς να γράψεις την ημερομηνία;
Γράψε μου τη διεύθυνσή σου.

7.2 Ως ομιλητής

7.2.1 Να δείχνει ότι έχει ξεχάσει μια λέξη/μια φράση

π.χ. Ξέχασα τη λέξη στα ελληνικά.
Δεν μπορώ να θυμηθώ τη λέξη.
Δεν βρίσκω τη λέξη που θέλω ...

7.2.2 Να δηλώνει ότι δεν γνωρίζει μια λέξη ή μια φράση

π.χ. Δεν ξέρω πώς να το πω στα ελληνικά.

7.2.3 Να επαναλαμβάνει

π.χ. Είπα ότι θα φύγει αύριο.
Αυτό που είπα είναι ότι θα φύγει αύριο.
Επαναλαμβάνω: «θα φύγει αύριο».

7.2.4 Να διορθώνει κάτι

π.χ. Τον είδα χθες ή μάλλον πριν από δύο μέρες.
Όχι «λεφτά», «λεπτά».

7.2.5 Να ζητά βοήθεια

π.χ. Πώς λέτε στα ελληνικά «dangerous»;
Πώς είναι το «hermana» στα ελληνικά;

7.2.6 Να δείχνει πρόθεση να βοηθήσει

π.χ. Τι θέλετε να πείτε;
Ποια λέξη θέλεις;
Θέλεις να πεις «ανακύκλωση»;

B. ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις περιστάσεις επικοινωνίας που περιγράφονται παρακάτω. Έχοντας πλουσιότερο γλωσσικό υπόβαθρο και ευρύτερο λεξιλόγιο, πρέπει να είναι σε θέση να εκφράζει τις ανάγκες και τις προθέσεις του με ακρίβεια, ενώ η ανάγκη του για ενισχυτικές στρατηγικές, αν και εξακολουθεί να υφίσταται, είναι, ωστόσο, μικρότερη.

1. ΕΡΓΑΣΙΑ

Ως προς την εργασία, ο υποψήφιος πρέπει να έχει την ικανότητα:

- να δίνει και να λαμβάνει πληροφορίες σχετικές με τον χώρο και τις συνθήκες εργασίας του·
- να διαβάζει τις μικρές αγγελίες για προσφορά και ζήτηση εργασίας·
- να κάνει ερωτήσεις και να καταλαβαίνει τις απαντήσεις σχετικά με το είδος της προτεινόμενης εργασίας, τα καθήκοντα του, τις συνθήκες εργασίας, τις υποχρεώσεις των εργαζομένων, το ωράριο, τις αποδοχές του, τον ελεύθερο χρόνο του, τις διακοπές του·
- να κάνει τις απαραίτητες ενέργειες για να αποκτήσει άδεια εργασίας και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο του είναι απαραίτητο·
- να υποβάλλει αίτηση·
- να παίρνει μέρος σε συνέντευξη και να δίνει πληροφορίες για τα επαγγελματικά του προσόντα και την πείρα του·
- να καταλαβαίνει και να ακολουθεί τη διαδικασία πρόσληψης·
- να επικοινωνεί κατάλληλα με τους ανωτέρους του, τους συναδέλφους και τους κατωτέρους του·
- να αναφέρει ένα ατύχημα που του συνέβη και να ζητά αποζημίωση·
- να ενημερώνεται για ό,τι γίνεται μέσα στον χώρο εργασίας του·
- να συμμετέχει στην κοινωνική ζωή της εταιρείας ή της υπηρεσίας στην οποία εργάζεται·
- να ενημερώνεται για τις κοινωνικές παροχές, να τις χρησιμοποιεί και να καταλαβαίνει τους κανονισμούς και τις οδηγίες για την προστασία και την ασφάλειά του.

Πιο συγκεκριμένα, ο υποψήφιος στον χώρο εργασίας πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται γλωσσικά σε περιστάσεις επικοινωνίας όπως οι ακόλουθες:

1.1 Περιστάσεις στις οποίες απαιτούνται προσωπικά επαγγελματικά στοιχεία

Ο υποψήφιος πρέπει:

- να γράφει εκτενές βιογραφικό σημείωμα αναφερόμενος στα προσόντα του, στις σπουδές του, στην πείρα του και στις θέσεις στις οποίες υπηρέτησε·
- να μπορεί να υποστηρίξει σε συνέντευξη τη θέση του και να μπορεί να πείσει τον συνομιλητή του για τις ικανότητές του·
- να ζητάει λεπτομερή ορισμό των επαγγελματικών του υποχρεώσεων με την έναρξη της

απασχόλησής του·

- να συζητά και να ζητάει επεξηγήσεις για τη διαχείριση του εργασιακού του χρόνου, καθώς και για την εργασιακή νομοθεσία πάνω σε θέματα που τον αφορούν.

1.2 Περιστάσεις συνδεδεμένες με την εργασιακή ρουτίνα, σχέσεις με συναδέλφους, προϊσταμένους, υφισταμένους

Ο υποψήφιος πρέπει:

- να καταλαβαίνει το βασικό νόημα ενός εγγράφου και να είναι σε θέση να συζητάει με συναδέλφους του τα σημεία τα οποία δεν είναι απόλυτα κατανοητά γι' αυτόν·
- να κάνει προτάσεις για θέματα καλύτερης οργάνωσης του τμήματος στο οποίο εργάζεται, για θέματα διοίκησης της επιχείρησης/του εργοστασίου/της εταιρείας·
- να επιχειρηματολογεί για κάθε πρόταση που κάνει και να αιτιολογεί την κάθε του απόφαση·
- να δίνει τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με την εργασία για την οποία είναι υπεύθυνος·
- να δέχεται παράπονα ανωτέρων ή κατωτέρων και να δικαιολογεί τη θέση του·
- να οργανώνει επαγγελματικές συναντήσεις και να κανονίζει το πρόγραμμα συζητήσεων, να προετοιμάζει επαγγελματικά ταξίδια·
- να αντικαθιστά προσωρινά ανώτερο στέλεχος στη δουλειά, χωρίς να δημιουργούνται προβλήματα λόγω γλωσσικής ανικανότητάς του·
- να επιλέγει τον κατάλληλο υποψήφιο/την κατάλληλη υποψήφια για μια θέση και να αιτιολογεί την απόφασή του·
- να συζητάει για τα επαγγελματικά/ακαδημαϊκά προσόντα κάποιου και για την επαγγελματική του ικανότητα·
- να προτείνει τη διαφήμιση ενός προϊόντος ή μιας εταιρείας/γραφείου·
- να προγραμματίζει τις εργασίες μιας δοσμένης χρονικής περιόδου·
- να κατανέμει δραστηριότητες στα διάφορα τμήματα μιας εταιρείας βάζοντές τες σε σειρά προτεραιότητας·
- να ζητάει εξηγήσεις και να συζητάει τους λόγους για τους οποίους γίνεται μια απεργία και να αιτιολογεί τη στάση του.

1.3 Περιστάσεις στις οποίες εμπλέκονται πελάτες

Ο υποψήφιος πρέπει:

- να αναλαμβάνει την παρουσίαση ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας·
- να προωθεί σε υποψήφιους πελάτες τα προϊόντα μιας εταιρείας·
- να συνεννοείται για το κόστος, τα έσοδα, τα έξοδα, τους λογαριασμούς·
- να δέχεται και να απορρίπτει επαγγελματικές προσφορές ή να διαπραγματεύεται μια προσφορά·
- να αντιμετωπίζει αρνητικές αντιδράσεις πελατών.

1.4 Περιστάσεις συνδεδεμένες με θέματα υγείας, ασφάλειας, πρόνοιας

Ο υποψήφιος πρέπει να κατανοεί πλήρως τους κανονισμούς ασφάλειας, αν όχι να ζητάει εξηγήσεις και να διατυπώνει ασφαλιστικές απαιτήσεις.

2. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να έχει τον έλεγχο της οποιασδήποτε κατάστασης δημιουργηθεί κατά την επαφή του με διοικητικούς υπαλλήλους. Πρέπει να μπορεί να ζητά διευκρινίσεις, να καταλαβαίνει τις ερωτήσεις και να δίνει τις απαιτούμενες απαντήσεις σε υπηρεσίες όπως το «Τμήμα αλλοδαπών» (π.χ. όσον αφορά τη διάρκεια της παραμονής του και τον σκοπό της επίσκεψής του), το τελωνείο (π.χ. δήλωση φορολογήσιμων ειδών, περιεχόμενο αποσκευών), ο έλεγχος αεροδρομίων/σταθμών, η αστυνομία, η τροχαία (π.χ. στοιχεία για αντικείμενα που χάθηκαν ή κλάπηκαν, για τις προθέσεις των πράξεών του, όπως, επίσης, να απολογείται και να ζητά κατανόηση σε περίπτωση μικρών παραβάσεων των κανονισμών), σε τράπεζες (π.χ. απώλεια πιστωτικής κάρτας, είδη λογαριασμών), στο ταχυδρομείο (άλλες υπηρεσίες που προσφέρονται π.χ. εξόφληση λογαριασμών και να είναι σε θέση να τις χρησιμοποιεί), στον οργανισμό τηλεπικοινωνιών (π.χ. να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες που προσφέρει ο οργανισμός) κτλ.

Αν είναι υποχρεωμένος, ο υποψήφιος πρέπει να μπορεί να ζητάει τη βοήθεια υπηρεσιών άμεσης ανάγκης, όπως αστυνομία, η άμεση δράση, οι πρώτες βοήθειες, η πυροσβεστική.

3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΖΩΗ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση όχι μόνο να δίνει μια ολοκληρωμένη εικόνα του ατόμου του μιλώντας για τα ενδιαφέροντά του, τα σχέδιά του, τα όνειρά του, τις προσδοκίες του, αυτό που τον ευχαριστεί και αυτό που τον ενοχλεί, αλλά να προσπαθεί να κατανοήσει και τις ιδιαιτερότητες του συνομιλητή του, διατυπώνοντας τις κατάλληλες ερωτήσεις. Πρέπει να μπορεί να αναφέρεται, εκτός από την εξωτερική εμφάνιση ενός ατόμου, και στον χαρακτήρα του. Ακόμη, πρέπει να έχει την ικανότητα να ανταλλάσσει απόψεις σχετικά με τον χώρο της επαγγελματικής του απασχόλησης, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της δουλειάς του, καθώς και της δουλειάς του συνομιλητή του.

4. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ/ΤΑΞΙΔΙΑ

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να εκφράζει τη γνώμη του και να ζητάει τη γνώμη των άλλων συνομιλητών του σχετικά με ταξίδια για διακοπές ή για δουλειά μέσα ή έξω από τη χώρα, να αναφέρεται στα μέσα συγκοινωνίας, στην κατάσταση των δρόμων, στη σηματοδότηση, στα συνεργεία αυτοκινήτων, στα πρατήρια βενζίνης, στα καταλύματα και στις αποσκευές που μπορεί να φέρει μαζί του. Ειδικότερα, πρέπει να μπορεί να κλείνει θέση και να βγάζει εισιτήριο, να ζητά πληροφορίες για τη διάρκεια του ταξιδιού, για τυχόν καθυστερήσεις ή για το πώς μπορεί να πάει στο μέρος που θέλει, αν ταξιδεύει με ιδιωτικό μέσο μεταφοράς.

Αν ο υποψήφιος χρησιμοποιεί μέσα δημόσιας χρήσης για τη μετακίνησή του, πρέπει να μπορεί να πληροφορείται όλα τα σχετικά με τη μετακίνησή του (π.χ. κόστος, συνθήκες ταξιδιού, σημείο αναχώρησης, κράτηση θέσεων, δήλωση απώλειας αποσκευών, προμήθεια καρτών ή εισιτηρίων διαρκείας στις αστικές μετακινήσεις του).

Αν ο υποψήφιος χρησιμοποιεί ιδιωτικό μέσο μεταφοράς, πρέπει να είναι σε θέση να καλεί ταξί τηλεφωνικά, να αναφέρει μηχανικές βλάβες του αυτοκινήτου του και να εξασφαλίζει την επισκευή του, καθώς και να χειρίζεται τα προβλήματα που δημιουργούνται σε περίπτωση ατυχήματος.

5. ΔΙΑΜΟΝΗ

Ο υποψήφιος κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του στην Ελλάδα πρέπει να μπορεί να ζητάει πληροφορίες για τις δυνατότητες και το είδος διαμονής που προτιμά. Κατά την άφιξή του σε ξενοδοχείο ή ξενώνα, πρέπει να μπορεί να διευκρινίζει τις λεπτομέρειες της παραμονής του, να διατυπώνει παράπονα – αν υπάρχουν – και να εξασφαλίζει καλύτερες υπηρεσίες. Σε περίπτωση παράτασης της διαμονής του ή αναγκαστικής αναχώρησής του πριν από την καθορισμένη ημερομηνία, πρέπει να είναι σε θέση να διευθετεί το πρόβλημα που τυχόν θα δημιουργείται.

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος ενδιαφέρεται να εξασφαλίσει κατοικία για παραμονή μεγάλης διάρκειας, πρέπει να είναι σε θέση να ζητάει πληροφορίες γραπτά ή προφορικά για τους όρους ενοικίασης, καθώς και για το τι περιλαμβάνει το ενοίκιο. Πρέπει να μπορεί να συνδιαλέγεται με τον ιδιοκτήτη του σπιτιού ή με άλλον αρμόδιο για την επίλυση πρακτικών ζητημάτων, όπως π.χ. για να κανονίσει τη μετακόμιση και την εγκατάστασή του στη νέα του κατοικία.

Πρέπει ακόμη να είναι σε θέση να κάνει περιγραφή του σπιτιού του (του τύπου του σπιτιού, π.χ. *διώροφο, μονοκατοικία, διαμέρισμα*), των χώρων που διαθέτει, να αναφέρεται στα τρέχοντα έξοδα συντήρησης του σπιτιού, στα έπιπλα, στις οικιακές συσκευές και στα μαγειρικά σκεύη που χρησιμοποιεί στο σπίτι, όπως και στις υπηρεσίες που παρέχονται (π.χ. *ηλεκτρικό ρεύμα, τηλέφωνο, αέριο, ύδρευση*).

6. ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Ο υποψήφιος πρέπει να μπορεί να αντλεί πληροφορίες από διαφημιστικά έντυπα για εστιατόρια, ταβέρνες, μενού, να αξιοποιεί δυνατότητες διανομής των ποικίλων παρασκευασμάτων στο σπίτι και να τις χρησιμοποιεί ανάλογα με τις ανάγκες του.

Επίσης, πρέπει να είναι σε θέση να ακολουθεί συνταγές και προφορικές οδηγίες, να κάνει ερωτήσεις και να καταλαβαίνει τις εξηγήσεις σχετικά με το είδος φαγητού και τη διαδικασία προετοιμασίας του, να μπορεί να παραγγέλνει φαγητό τηλεφωνικά και να δίνει τις απαραίτητες πληροφορίες για τις προτιμήσεις του, αλλά και να καταλαβαίνει τις διευκρινίσεις ως προς τις δυνατότητες διανομής, να εκφράζει παράπονα για την ποιότητα του φαγητού, την καθυστέρηση στην εξυπηρέτηση, τις υψηλές τιμές κτλ.

7. ΑΓΟΡΑ

Ο υποψήφιος πρέπει να μπορεί να συναλλάσσεται με τους πωλητές και να ζητά τις πληροφορίες που του χρειάζονται σχετικά με το προϊόν που θέλει να αγοράσει, για την τιμή του, την έκπτωση που θα μπορούσε να έχει, τον τρόπο πληρωμής. Πρέπει να μπορεί να ζητάει πληροφορίες από τον υπάλληλο του καταστήματος σχετικά με τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα κάποιου είδους ή προϊόντος, να διαπραγματεύεται την τιμή, να ενημερώνεται για τους όρους αγοράς, να επιστρέφει ένα ελαττωματικό, ακατάλληλο ή ανεπιθύμητο προϊόν και να ζητάει την αντικατάστασή του ή την επιστροφή των χρημάτων. Ακόμη, πρέπει να μπορεί να καταλαβαίνει διαφημίσεις σε περιοδικά, εφημερίδες και έντυπα για καταστήματα και για ποικίλα προϊόντα, τους όρους αγοράς τους, να κατανοεί απλές εξηγήσεις σχετικές με το είδος, τη χρήση και τις οδηγίες χρήσης που αναγράφονται πάνω στο προϊόν.

8. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ

Ο υποψήφιος, εκτός από τις προσωπικές του σχέσεις με το άμεσο περιβάλλον του, πρέπει να μπορεί να συμμετέχει ως μέλος σε ποικίλους ομίλους, οργανώσεις, ομάδες, κλαμπς, στις τυχόν κοινωνικές εκδηλώσεις της εταιρείας ή υπηρεσίας στην οποία εργάζεται και να μπορεί να πραγματοποιεί ποικίλες δραστηριότητες σε συνεργασία με τους άλλους. Πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνικής ζωής και να μπορεί να προγραμματίζει και να πραγματοποιεί μια σειρά δραστηριοτήτων σε συνεργασία με άλλους.

Συγκεκριμένα, ως οικοδεσπότης πρέπει να είναι σε θέση να απευθύνει μια πρόσκληση προφορικά ή γραπτά, να συστήνει τους καλεσμένους του, να ανταλλάσσει απόψεις πάνω σε προσωπικά ή κοινωνικά θέματα γενικού ενδιαφέροντος, να ακολουθεί τις κοινωνικές συνήθειες και να ασκεί την ανάλογη κοινωνική συμπεριφορά.

Ως προσκεκλημένος, ο υποψήφιος πρέπει να μπορεί να δέχεται ή να αρνείται με τον κατάλληλο τρόπο μια πρόσκληση, να ακολουθεί τις κοινωνικές συνήθειες στην ανάλογη περίπτωση προσφέροντας λουλούδια, γλυκά ή κάποιο δώρο κατά την άφιξή του και να εκφράζει τις ευχαριστίες του στους οικοδεσπότες για τη φιλοξενία που του πρόσφεραν.

Ακόμη, ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να συζητά και να αποφασίζει με τους συνομιλητές του για την έξοδό τους σε κάποιο χώρο διασκέδασης, να κάνει κράτηση, να κερνά και να δέχεται ένα κέρασμα.

Φυσικά, πρέπει να είναι εξοικειωμένος με τις κοινωνικές γλωσσικές και παραγλωσσικές συνήθειες και τους κοινωνικούς τύπους του τόπου διαμονής του.

9. ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ/ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να εξηγή στον συνομιλητή του πώς διαθέτει τον ελεύθερο χρόνο του, με τι του αρέσει να ασχολείται ερασιτεχνικά, να ρωτάει τον συνομιλητή του για τα ενδιαφέροντά του και να ανταλλάσσει απόψεις. Ακόμη, πρέπει να μπορεί να μιλά για τα καλλιτεχνικά

και τα πνευματικά του ενδιαφέροντα. Πρέπει να μπορεί να ενημερώνεται από ποικίλα ενημερωτικά έντυπα και σχετικές καταχωρήσεις στον τύπο για καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, να καταλαβαίνει οδηγούς ψυχαγωγίας, να ζητάει πληροφορίες για τις ώρες λειτουργίας ή τις ώρες επισκέψεων (π.χ. εκθέσεις, μουσεία), για τις τιμές εισόδου, τις ώρες παραστάσεων ή προβολών, για το είδος των θέσεων (π.χ. πλατεία, εξώστης) και να εξασφαλίζει θέσεις εκ των προτέρων, αν χρειάζεται. Σε περίπτωση που ενδιαφέρεται να επισκεφτεί ένα χώρο διασκέδασης, πρέπει να μπορεί να ζητάει πληροφορίες για το είδος διασκέδασης που προσφέρεται, την ώρα έναρξης και λήξης του προγράμματος και να είναι σε θέση να κλείνει τραπέζι εκ των προτέρων.

10. ΥΓΕΙΑ, ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Ο υποψήφιος του επιπέδου αυτού πρέπει να έχει την ικανότητα να μιλά για θέματα υγείας και υγιεινής που αφορούν τον ίδιο ή κάποιον άλλο και να προμηθεύεται αυτά που του είναι απαραίτητα για την υγιεινή του σώματός του, να αναφέρεται ή να ζητάει πληροφορίες για τα είδη ασφάλειας που προσφέρονται ή που ο ίδιος έχει ή στις οποίες θα ήθελε να εγγραφεί ως μέλος. Ακόμη, πρέπει να μπορεί να ζητά και να δίνει πληροφορίες για ιατρική βοήθεια, για υπηρεσίες άμεσης ανάγκης και να καταλαβαίνει ανακοινώσεις σχετικές με τα εφημερεύοντα φαρμακεία, νοσοκομεία, κλινικές και εξωτερικά ιατρεία.

Ακόμη, πρέπει να είναι ικανός να καταλαβαίνει τις συμβουλές και τις οδηγίες ενός ειδικού για θεραπεία και να κανονίζει ραντεβού με το κατάλληλο τμήμα του νοσοκομείου ή τον γιατρό. Πρέπει να είναι σε θέση να συζητά κάποιο πρόβλημα μικροαδιαθεσίας με τον φαρμακοποιό, να ζητά το κατάλληλο φάρμακο και να καταλαβαίνει τις οδηγίες λήψης του φαρμάκου.

11. ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΧΛΩΡΙΔΑ, ΠΑΝΙΔΑ, ΚΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να συγκρίνει τη μορφολογία του εδάφους της ιδιαίτερης πατρίδας του και της χώρας και της περιοχής, στην οποία διαμένει προσωρινά. Πρέπει να μπορεί να μιλά για το κλίμα ενός τόπου, περιγράφοντας τις καιρικές συνθήκες, ανάλογα με την κάθε εποχή, να μπορεί να ενημερώνεται από τα δελτία καιρού από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για τις καιρικές συνθήκες που θα επικρατήσουν. Ακόμη, πρέπει να μπορεί να καταλαβαίνει αλλά και να διατυπώνει και τη γνώμη του για θέματα όπως η ρύπανση και η προστασία του περιβάλλοντος.

12. ΣΧΟΛΕΙΟ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να ανταλλάσσει πληροφορίες και απόψεις πάνω σε θέματα εκπαίδευσης στην ιδιαίτερη πατρίδα του και στην Ελλάδα (π.χ. τύποι σχολείων, χρόνος φοίτησης, εξετάσεις κτλ.). Πρέπει να μπορεί να πληροφορείται για ινστιτούτα, εκπαιδευτικά ιδρύματα, σχολές, να ακολουθεί τις διαδικασίες εγγραφής, να ανταποκρίνεται –ως προς το τυπικό μέρος– στις απαιτήσεις φοίτησης και στις υποχρεώσεις του απέναντι στο εκπαιδευτικό ίδρυμα στο οποίο παρακολουθεί

μαθήματα αυτός ή μέλη της οικογένειάς του, και φυσικά να μπορεί ο ίδιος να παρακολουθεί διδασκαλία στην ελληνική γλώσσα.

Ο υποψήφιος ως γονέας πρέπει να είναι σε θέση να ζητά πληροφορίες για δυνατότητες και επιλογές που μπορεί να έχει ως προς τη δημόσια ή ιδιωτική εκπαίδευση (π.χ. είδη σχολείων, προϋποθέσεις εγγραφής, κόστος, ημερομηνία έναρξης και λήξης σχολικών προγραμμάτων, διάρκεια μαθημάτων, γραφική ύλη, βιβλία ή άλλο βοηθητικό υλικό που απαιτείται κτλ.), να εξασφαλίζει την καθημερινή προσέλευση των παιδιών στο σχολείο, να καταλαβαίνει αναφορές/ελέγχους σχετικά με την πρόοδο των παιδιών του και να συζητά με τους καθηγητές για τυχόν προβλήματα ή για την πρόοδο των παιδιών του.

IV. ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο υποψήφιος του συγκεκριμένου επιπέδου πρέπει, κατά την ικανοποίηση των επικοινωνιακών του αναγκών, να είναι σε θέση να αναγνωρίζει, να κατανοεί, να παράγει και να χρησιμοποιεί εκφράσεις γραμματικά και νοηματικά σωστές, χρησιμοποιώντας τους κατάλληλους μορφολογικούς τύπους των λέξεων, βάσει ορισμένων κανόνων δομής.

Η επιλογή των στοιχείων μορφολογίας και σύνταξης που παρουσιάζονται σ' αυτό το κεφάλαιο σχετίζεται με τις επικοινωνιακές ανάγκες του υποψηφίου, όπως αυτές ορίστηκαν στο αντίστοιχο κεφάλαιο του επιπέδου αυτού.

Η δυσκολία που αντιμετωπίζει ένας ξένος ομιλητής της ελληνικής στην αφομοίωση και στη σωστή χρήση των χρόνων του ρήματος σε σχέση με τον τρόπο ενέργειάς του (aspect), οδήγησε στην παρουσίαση του ρηματικού συστήματος, από την οπτική των χρόνων και των εγκλίσεων, με έμφαση στον τρόπο ενέργειας του ρήματος.

Συγκεκριμένα, ο υποψήφιος πρέπει να μπορεί να παράγει και να χρησιμοποιεί, εκτός από τα γλωσσικά στοιχεία που παρουσιάστηκαν στο επίπεδο Α2, και αυτά που περιγράφονται παρακάτω.

A. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ-ΧΡΗΣΗ

1. ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

άρθρο, ουσιαστικό, επίθετο, αντωνυμία, ρήμα, επίρρημα, πρόθεση, σύνδεσμος, επιφώνημα

♦ Κλιτά μέρη του λόγου

άρθρο, ουσιαστικό, επίθετο, αντωνυμία, ρήμα

♦ Άκλιτα μέρη του λόγου

επίρρημα, πρόθεση, σύνδεσμος, επιφώνημα

ΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

2. ΟΝΟΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

άρθρο, ουσιαστικό (και υποκοριστικά), επίθετο (και παθητική μετοχή), αριθμητικά, αντωνυμία

2.1 Παρεπόμενα

κλίση, γένος, αριθμός πτώση, πρόσωπο

2.1.1 Κλίση

θέμα + κατάληξη

π.χ. *φίλ-ος, φίλ-ο, φίλ-ε, φίλ-οι*

- **ενότητα του θέματος** (εκτός από το οριστικό άρθρο και την προσωπική αντωνυμία πρώτου προσώπου)

π.χ. *ο, του, το(ν), οι, των, τους*

εγώ, μου, εμένα, με

- **συστηματική μεταβολή καταλήξεων**

ενδεχόμενη παρέμβαση επιθήματος (ανισοσύλλαβα)

α) στη γενική ενικού και στον πληθυντικό ουδέτερων σε -μα

π.χ. το γράμ-μα, του γράμμα-τ-ος, τα γράμμα-τ-α

β) στον πληθυντικό μερικών ουσιαστικών και επιθέτων αρσενικών και θηλυκών

π.χ. ο παπάς, οι παπά-δ-ες

η γιαγιά, οι γιαγιά-δ-ες

ο ζηλιάρης, οι ζηλιάρη-δ-ες

- **τόνος**

α) ουσιαστικά: πιθανή μετακίνηση του τόνου προς τη λήγουσα κατά την κλίση

π.χ. ο άνθρωπος, του ανθρώπου

β) επίθετα: διατήρηση του τόνου στην ίδια συλλαβή που τονίζεται η ονομαστική

π.χ. η ωραία, της ωραίας, την ωραία, οι ωραίες

2.1.2 Γένος

αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο

2.1.3 Γραμματικό γένος

- **α) αρσενικό**

αφηρημένα ουσιαστικά

π.χ. ο εγωισμός, ο πόνος

- **β) θηλυκό**

πολλά αφηρημένα ουσιαστικά

π.χ. η αγάπη, η ελευθερία, η πείνα

- **γ) ουδέτερο**

αφηρημένα ή μη ουσιαστικά, παράγωγα ρημάτων

π.χ. το φταίξιμο, το γράψιμο, το διάβασμα

- **δ) διαφορά γένους**

Μπορεί να συνδέεται με διαφορά στη σημασία

π.χ. το τραπέζι – η τράπεζα, οι καπνοί – τα καπνά

2.1.4 Αριθμός

- **Ενικός, πληθυντικός αριθμός ισοσύλλαβων**

π.χ. ο δάσκαλος, οι δάσκαλοι

η δασκάλα, οι δασκάλες

το βιβλίο, τα βιβλία

- **Ενικός, πληθυντικός αριθμός ανισοσύλλαβων**

π.χ. ο μανάβης, οι μανάβηδες

η μαμά, οι μαμάδες

το γράμμα, τα γράμματα

- **Ενικός αριθμός αντί για πληθυντικό**
εκφράσεις γενικής ισχύος ή όταν αντιπροσωπεύει συνολικά το είδος
π.χ. *Ο σκύλος είναι φίλος μας.*
Το παιδί δεν ξέρει.
- **Μόνο ενικός αριθμός**
αφηρημένα ουσιαστικά: π.χ. *η ειρήνη, η γαλήνη, ο νους.*
- **Διαφορά σημασίας μεταξύ ενικού και πληθυντικού αριθμού**
αφηρημένα ουσιαστικά: π.χ. *το φως – τα φώτα*
το ψωμί – τα ψωμιά
η διακοπή – οι διακοπές

2.1.5 Πτώσεις

ονομαστική, γενική, αιτιατική, κλητική

- Δεν σχηματίζουν γενική
α) ενικού και πληθυντικού αριθμού τα υποκοριστικά σε *-άκι*
β) πληθυντικού αριθμού μερικά θηλυκά ουσιαστικά
π.χ. *η άνοιξη, η κούραση, η σκάλα, η ζάχαρη, η δίψα*
- **Ομοιόπτωτες συνεκφορές**
α) ονομαστική + ονομαστική (ονομαστική + *από* + αιτιατική)
π.χ. *ένα κουτί σπίρτα*
β) αιτιατική + αιτιατική (αιτιατική + *από* + αιτιατική)
π.χ. *ένα κουτί από σπίρτα*

2.1.6 Χρήση των πτώσεων

2.1.6.1 Ονομαστική

επιρρηματικό κατηγορούμενο που δηλώνει:

- α) τρόπο ή κατάσταση π.χ. *Η γιαγιά του ζει μόνη της.*
- β) τάξη, σειρά, χρόνο, τόπο π.χ. *Ο αθλητής έφτασε πρώτος.*
Τη Δευτέρα η ώρα μία στη στάση.
Βόλος, οδός Αγίας Σοφίας
- γ) παρομοίωση π.χ. *Ποτάμι έτρεχε το αίμα.*
- επιφωνηματική π.χ. *Χριστός και Παναγία! Τι συμβαίνει; Τι έπαθες;*
- μετά από πρόθεση π.χ. *Πάει για δήμαρχος.*

2.1.6.2 Γενική

α) Με ουσιαστικά και επίθετα

1) *κτητική* και δηλώνει:

- συγγενική σχέση π.χ. *Ο πατέρας της Σοφίας δεν θα έρθει.*

- προέλευση π.χ. *η σκιά των δέντρων, τα νερά της βροχής*
- χρήση ή σκοπό π.χ. *ποτήρι του κρασιού*
- δημιουργό π.χ. *το ποίημα του Καβάφη*
- τόπο π.χ. *λουλούδια του αγρού, τα ζώα του σπιτιού*
- χρόνο π.χ. *λουλούδια της άνοιξης, ο ήλιος του καλοκαιριού*
- παρομοίωση π.χ. *Έχει καρδιά παιδιού.*

2) της ιδιότητας και δηλώνει:

- αξία π.χ. *ζακέτα (των) διακοσίων ευρώ*
- με υπερθετικό βαθμό επιθέτου π.χ. *το πιο ψηλό βουνό του κόσμου*

β) Με ρήματα ως έμμεσο αντικείμενο (ουσιαστικό)

π.χ. *Έδωσα του παιδιού μια μπανάνα.*

γ) Με επιρρήματα και επιφωνήματα (προσωπική αντωνυμία)

- τοπικά και χρονικά επιρρήματα και το τροπικό επίρρημα *μαζί*
π.χ. *δεξιά μου, αριστερά μου, ποτέ μου, μαζί τους*

δ) χαιρετισμοί (προσωπική αντωνυμία)

π.χ. *καλημέρα σας*

ε) επιφωνήματα (προσωπική αντωνυμία)

π.χ. *Μπράβο σου! Περαστικά σου!*

στ) επιρρηματικές φράσεις

π.χ. *παραδείγματος χάρη*

ζ) επιρρηματική και δηλώνει χρόνο

π.χ. *Θα φύγω του χρόνου.
Θα φύγω του Αγίου Δημητρίου.*

2.1.6.3 Αιτιατική

- αιτιατική προσωπικής αντωνυμίας με απρόσωπα ρήματα όπως: *ενδιαφέρει, νοιάζει*
π.χ. *Σε ενδιαφέρει αυτή η πρόταση;
Δεν τη νοιάζει πού είναι τα παιδιά της.
Αυτόν τον ενδιαφέρει.*
- ύστερα από προθέσεις όπως: *ως, πριν, μετά*
π.χ. *Θα περιμένω ως την Πέμπτη.*
- επιρρηματική
 - α) τοπική π.χ. *Ο φίλος μου δεν πάει σχολείο.*
 - β) χρονική π.χ. *Νύχτα γύρισα στο σπίτι.*

- γ) ποσοτικές εκφράσεις π.χ. *Δουλεύει οκτώ ώρες την ημέρα.*
Τα αγόρασα τρία ευρώ το κιλό.
Έχει τρεις ώρες μάθημα τη μέρα.
- δ) σκοπός π.χ. *Βγήκε βόλτα.*
- επιφωνηματική π.χ. *Τον καημένο!*
Καλώς τον!

2.1.6.4 Κλητική

κλητική (+ κτητική αντωνυμία)

δηλώνει τρυφερότητα, σεβασμό ή περιφρόνηση στο πρόσωπο που απευθυνόμαστε:

- π.χ. *Κορίτσι μου, τι θέλεις;*
Θέλεις, ψυχή μου, να πάμε;
Τι έκανες, βρε ανόητη;

2.2 Μορφολογία

2.2.1 Άρθρο

α) Οριστικό άρθρο

▷ Θέση του οριστικού άρθρου

- άρθρο + ουσιαστικό
- άρθρο + επίθετο
- άρθρο + επίθετο + ουσιαστικό
- δεικτικές αντωνυμίες + άρθρο + ουσιαστικό
- άρθρο + απόλυτο αριθμητικό
- άρθρο ουδετέρου ενικός + να + ρήμα π.χ. *το να τρως*
- άρθρο ουδετέρου ενικός + πλάγια ερώτηση/αναφορική πρόταση
π.χ. *το τι βλέπεις*

▷ Χρήση του οριστικού άρθρου

- με ουσιαστικά που προσδιορίζονται με μια αναφορική πρόταση
π.χ. *Του έδωσες πίσω τα λεφτά που πήρες;*
- μπροστά από τα απόλυτα αριθμητικά
π.χ. *Αποφάσισαν και οι δυο να μη μιλήσουν.*
- με τις δεικτικές αντωνυμίες όταν ακολουθεί ουσιαστικό
π.χ. *Εκείνος ο άντρας ...*
- το ουδέτερο άρθρο ενικού μπροστά από μια πλάγια ερώτηση ή αναφορική
π.χ. *Δεν κατάλαβα το πώς έγινε.*
- το ουδέτερο άρθρο του ενικού μπροστά από μια υποτακτική (πράξη του ρήματος)
π.χ. *Το να γράψεις ένα γράμμα δεν είναι δύσκολο.*

- το ουδέτερο άρθρο του πληθυντικού με επιρρήματα τόπου (εδώ, εκεί, κάτω, πάνω, μπρος, πίσω), όταν προηγείται η πρόθεση προς
π.χ. Έλα λίγο προς τα εδώ.
- ▷ **Απουσία του οριστικού άρθρου**
 - με το ρήμα *ονομάζομαι, λέγομαι* π.χ. *Ονομάζομαι Λουκάς Ιωαννίδης.*
 - σε επιγραφές ή τίτλους π.χ. *Φωτοτυπίες, Μάκης Φωτίου*
Νικόλαος Μαύρος, δικηγόρος
 - στις ονομασίες δρόμων π.χ. *Οδός Αριστοτέλους*
- ▷ **Επιπρόσθετες λειτουργίες του οριστικού άρθρου**
 - ουσιαστικοποιεί τα επιθέτα (συνήθως παραλείπεται το ουσιαστικό) ή τα επιρρήματα
π.χ. *Περιμένει το αστικό (αυτοκίνητο).*
Τηλεφώνησαν στην πυροσβεστική (υπηρεσία).
Μη σκέφτεσαι το αύριο.
 - προσδίδει χαρακτήρα επιθέτου σε επιρρήματα
π.χ. *Το πάνω μέρος του σπιτιού είναι άδειο.*

β) Αόριστο άρθρο

▷ Χρήση του αόριστου άρθρου

- Σε εκφράσεις συνεκδοχής π.χ. *Θέλω ένα ψωμί (ένα καρβέλι ψωμί).*
Δώσε μου ένα νερό (ένα ποτήρι νερό).

2.2.2 Ουσιαστικό

2.2.2.1 Κλίση ουσιαστικών

α) Αρσενικά ουσιαστικά

ισοσύλλαβα σε -ής, πληθυντικός -είς

π.χ. *ο συγγενής, οι συγγενείς*

ανισοσύλλαβα (πρόθημα -δ-) σε -άς, -ης, -ές, -ούς

π.χ. *ο μπαμπάς, ο μανάβης, ο καφές, ο παππούς*

ισοσύλλαβα σε -έας, πληθυντικός -είς

π.χ. *ο συγγραφέας – οι συγγραφείς*

β) Θηλυκά ουσιαστικά

ισοσύλλαβα αρχαιοκλίτα σε -η, πληθυντικός -εις π.χ. *η πόλη, οι πόλεις*

ανισοσύλλαβα (πρόθημα -δ-) σε -ά, -ού π.χ. *η μαμά, η αλεπού*

ισοσύλλαβα σε -ώ

π.χ. *Ηρώ, Σμαρώ*

αντρωνυμικά

π.χ. *κυρία Παπαδοπούλου, κυρία Παππά*

γ) Ουδέτερα ουσιαστικά

ισοσύλλαβα σε -ος πληθυντικός -η π.χ. *το μέρος*

ανισοσύλλαβα σε -σιμο, -ξιμο, -ψιμο π.χ. το δέσιμο, το τρέξιμο, το γράψιμο
ανισοσύλλαβα σε -ως, -ός π.χ. το φως, το γεγονός
ιδιόκλιτα σε -α, -ας, -όν, -άν, -εν, -υ π.χ. το γάλα, το κρέας, το προϊόν,
το συμβάν, το φωνήεν, το δάκρυ

δ) Διπλόκλιτα

ο βράχος – οι βράχοι – τα βράχια
ο λαιμός – οι λαιμοί – τα λαιμά
ο καπνός – οι καπνοί – τα καπνά
ο λόγος – οι λόγοι – τα λόγια

ε) Ουσιαστικά με δύο γένη

π.χ. ο σκύλος/το σκυλί, ο ποταμός/το ποτάμι, ο πλάτανος/το πλατάνι,
ο τίγρης/η τίγρη, η γέφυρα/το γεφύρι

στ) Ουσιαστικά μόνο στον πληθυντικό αριθμό

ουδέτερα π.χ. τα βαφτίσια, τα γεράματα, τα εγκαίνια,
τα κάλαντα, τα μεσάνυχτα, τα ρέστα

2.2.3 Επίθετο

2.2.3.1 Τύποι επιθέτων

α) -ής, -ιά, -ί, π.χ. θαλασσής, -ιά, -ί
-ύς, -ιά, -ύ, π.χ. πλατύς, -ιά, -ύ
-ης, -α, -ικο, π.χ. τεμπέλης, -α, -ικο
-ύς, -εία, -ύ π.χ. ευθύς, -εία, -ύ, ταχύς, -εία, -ύ
-άς, -ού, -άδικο π.χ. φαγάς, φωνακλάς, υπναράς
-ής, -ής, -ές π.χ. ευγενής, -ής, -ές
-μένος, -μένη, -μένο μετοχή παθητικού παρακειμένου
π.χ. κουρασμένος, -η, -ο

β) ουσιαστικοποιημένα επίθετα π.χ. νέος, τρελός, γέρος

2.2.3.2 Παραθετικά

συγκριτικός, υπερθετικός, απόλυτος υπερθετικός

1) Συγκριτικός βαθμός

- περιφραστικά: πιο + επίθετο/μετοχή παθητικού παρακειμένου
π.χ. πιο κουρασμένος
- μονολεκτικά: ουδέτερο + -τερος, -η, -ο,
π.χ. ομορφότερος, -η, -ο, ευγενέστερος, -η, -ο
- τόσο ... όσο
π.χ. Δεν κάνει τόσο κρύο όσο στον Βόρειο Πόλο.

- λίγο + συγκριτικός, πολύ + συγκριτικός
π.χ. *Είμαι λίγο πιο κοντή/κοντούτερη από εσένα.*
- λιγότερο + επίθετο, περισσότερο + επίθετο
π.χ. *Είναι λιγότερο έξυπνος από τη Μαρία.
Είναι περισσότερο συνεπής από την αδελφή της.*
- επίταση του συγκριτικού με τις λέξεις πολύ, λίγο, ακόμη
π.χ. *πολύ μεγαλύτερος, ακόμη μεγαλύτερος*
- δευτέρος όρος σύγκρισης, η γενική της προσωπικής αντωνυμίας
π.χ. *Είναι μεγαλύτερός της.*

2) Υπερθετικός βαθμός

- άρθρο + συγκριτικός βαθμός + γενική/σε + αιτιατική
π.χ. *Η Μαρία είναι η πιο όμορφη της τάξης/στην τάξη.*
- άρθρο + συγκριτικός βαθμός που + ρήμα
π.χ. *Η Μαρία είναι η πιο όμορφη κοπέλα που ξέρω.*
- άρθρο + συγκριτικός βαθμός + από όλους, -ες, -α
π.χ. *Η Μαρία είναι η πιο όμορφη απ' όλες.*

3) Απόλυτος υπερθετικός βαθμός

- (πάρα) πολύ + επίθετο
π.χ. *Η Μαρία είναι (πάρα) πολύ ωραία.*
- ουδέτερο + -τατος, -η, -ο
π.χ. *Η Μαρία είναι ωραιότατη.*
- ολο-, κατα-, θεο-, παν-, τρισ- + επίθετο
π.χ. *ολοκαίνουριος, κατακόκκινος, θεότρελος, πανέμορφος,
τρισευτυχισμένος*
- επανάληψη του θετικού
π.χ. *φρέσκα φρέσκα φρούτα*

2.2.3.3 Ανώμαλα παραθετικά

α) Μονολεκτικά

*καλός, κακός, πολύς, λίγος, μεγάλος, μικρός, απλός, γέρος
καλός, καλύτερος, άριστος
κακός, χειρότερος, --
πολύς, περισσότερος, --
λίγος, λιγότερος, ελάχιστος
μεγάλος, μεγαλύτερος, --
μικρός, μικρότερος, ελάχιστος*

απλός, απλούστερος, απλούστατος
γέρος, γεροντότερος, --

β) Επίθετα χωρίς παραθετικά, αυτά που δηλώνουν:

ύλη: π.χ. μάλλινος, χρυσός, ασημένιος
τόπο, χρόνο: π.χ. θαλασσινός, αυριανός, σημερινός
ιδιότητα: π.χ. μισός, ολόκληρος, ακίνητος, απέραντος, αθάνατος

γ) ελλειπτικά παραθετικά:

π.χ. κατώτερος, ανώτερος, προτιμότερος **A**

2.2.3.4 Πολλαπλασιαστικά αριθμητικά

καταλήξεις -πλός, -πλή, -πλό π.χ. διπλός, -ή, -ό
Δεν σχηματίζουν παραθετικά

2.2.3.5 Αναλογικά αριθμητικά

καταλήξεις: -πλάσιος, -πλάσια, -πλάσιο π.χ. διπλάσιος, -α, -ο
Δεν σχηματίζουν παραθετικά

2.2.4 Αντωνυμίες

α) Προσωπικές αντωνυμίες

Χρήση

▷ **Γενική**

- έμμεσο αντικείμενο: αντωνυμία + ρήμα (εκτός προστακτικής)
π.χ. *Μου είπε καλημέρα.*
- έμμεσο αντικείμενο: ρήμα (προστακτική, κατάφαση) + αντωνυμία
π.χ. *Δώσε μου το βιβλίο.*
- έμμεσο αντικείμενο με έμφαση: εμένα + μου
π.χ. *Εσένα σου έδωσαν λεφτά;*

▷ **Αιτιατική**

- άμεσο αντικείμενο με έμφαση: εμένα με
π.χ. *Εμένα με είδαν χθες.*

β) Κτητικές αντωνυμίες

Χρήση

- *κανέννας/μόνος/όλοι* + κτητική αντωνυμία (διασαφητική)
π.χ. *Ζουν μόνες τους.*
- απόλυτο αριθμητικό + κτητική αντωνυμία
π.χ. *Έφυγαν οι δυο τους.*
- επίρρημα + κτητική αντωνυμία
π.χ. *Ήρθε κοντά μου.*

- επιφώνημα + κτητική αντωνυμία
π.χ. *Μπράβο σας!*
 - συγκριτικός βαθμός επιθέτου + κτητική αντωνυμία
π.χ. *Είναι μικρότερός μου!*
- γ) Δεικτικές αντωνυμίες**
- *τέτοιος, -α, -ο* π.χ. *Θέλει μια τέτοια μπλουζά.*
 - *τόσος, -η, -ο* π.χ. *Γιατί αγόρασες τόσα φρούτα;
Έγινε τόσος θόρυβος για το τίποτε.*

δ) Αναφορικές αντωνυμίες

το άκλιτο *που*

- ως υποκείμενο, άμεσο ή έμμεσο αντικείμενο: *αυτός που, εκείνος που, κάτι που*
π.χ. *Η γυναίκα που φεύγει είναι η Σοφία.*
- στη θέση εμπρόθετης φράσης
π.χ. *Αυτό είναι το μαγαζί που αγόρασα το δώρο σου.*
- ως αναφορικό επίρρημα τόπου ή χρόνου (στη θέση των *όπου, όταν*)
π.χ. *Πήγαμε στην ταβέρνα που πηγαίνουμε συνήθως.
Πέρασε πολύς καιρός από τότε που σε είδα.
Πέρασαν χρόνια από τότε που σε γνώρισα.*
- με ρήματα που σημαίνουν αντίληψη ή ψυχική κατάσταση
π.χ. *Είδες που δεν ήταν τίποτε σοβαρό;
Λυπάμαι που δεν μπόρεσα.
Μου αρέσει που μένω μόνος.*
- με προτάσεις που δηλώνουν αιτία ή σκοπό
π.χ. *Έλα γρήγορα που σε θέλω.
Ποιος φταίει που έσπασε το τζάμι;*
- με τις λέξεις *τέτοιος, τόσος, έτσι*
π.χ. *Έχει τόσα προβλήματα που δεν θέλει να δει κανένα.*
- *να + που + ρήμα*
π.χ. *Να που το ξέχασα κιάλας.*
- *όποιος, όποια, όποιο, ό,τι*
π.χ. *Όποιος θέλει ας έρθει.
Πάρε ό,τι θέλεις.*
- *όσος, όση, όσο*
π.χ. *Όσοι μπορούν ας βοηθήσουν.*
- *ο οποίος, η οποία, το οποίο*
π.χ. *Ο κύριος που χαιρέτησα είναι ο πατέρας της φίλης μου που (την οποία)
είδαμε χθες.*

ε) Ερωτηματικές αντωνυμίες

τίνος/ποιανού, ποιανής, ποιανού

π.χ. *Τίνος (ποιανού) είναι το άσπρο αυτοκίνητο;*

στ) Αόριστες αντωνυμίες

▪ *κάποιος, -α, -ο*

▪ *καθένας, καθεμιά, καθένα*

▪ *άλλος, -η, -ο*

▪ *αρκετοί, -ές, -ά*

▪ *κάμποσος, -η, -ο,*

π.χ. *Κάμποσοι πήγαν.*

▪ *κάτι*

π.χ. *Είδα κάτι ύποπτο.*

Ήρθαν κάτι φίλοι.

A

ζ) Οριστικές αντωνυμίες

▪ *ίδιος, ίδια, ίδιο*

π.χ. *Μου το είπε ο ίδιος ο Πέτρος.*

▪ *μόνος, μόνη, μόνο*

π.χ. *Το παιδί τρώει μόνο του.*

3. ΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

3.1 Παρεπόμενα

3.1.1 Φωνή

ενεργητική φωνή: *-ω, -ώ*

π.χ. *γράφω, αγαπώ, μπορώ*

παθητική φωνή: *-ομαι, -ιέμαι*

π.χ. *γράφομαι, αγαπιέμαι*

α) αντιστοιχία ενεργητικής και παθητικής φωνής

π.χ. *Η μαθήτρια γράφει το μάθημα.*

Το μάθημα γράφεται από τη μαθήτρια.

β) ποιητικό αίτιο: *από, (με) + αιτιατική*

π.χ. *Οι εξηγήσεις δίνονται προφορικά από τον καθηγητή.*

Όλα σκεπάστηκαν με χιόνι.

3.1.2 Ρήματα με ενεργητική και παθητική φωνή με διαφορετική σημασία

π.χ. *χαρίζω, χαρίζομαι*

3.1.3 Ρήματα χωρίς παθητική φωνή

π.χ. *τρέχω, μένω, φεύγω*

3.1.4 Ρήματα χωρίς ενεργητική φωνή (αποθετικά)

π.χ. *έρχομαι, γίνομαι, φαίνομαι, φοβάμαι*

3.1.5 Συζυγία

α' συζυγία: ενεργητική φωνή: *-ω*, παθητική φωνή: *-ομαι*

β' συζυγία: ενεργητική φωνή: -ώ, παθητική φωνή -ιέμαι, -ούμαι, -άμαι
π.χ. αγαπώ – αγαπιέμαι, πληροφορώ – πληροφορούμαι, θυμάμαι

3.1.6 Διάθεση

- α) ενεργητική διάθεση -ω
π.χ. *Το παιδί πλένει τα χέρια του.*
- β) παθητική διάθεση -μαι
π.χ. *Το παιδί πλένεται από τη μητέρα του.*
- γ) μέση διάθεση
π.χ. *Το παιδί πλένεται.*
 - ουδέτερα ρήματα
π.χ. *κάθομαι, πεινώ, χαίρομαι*
 - αλληλοπαθή ρήματα
π.χ. *βλεπόμαστε, τηλεφωνιόμαστε, συναντιόμαστε*

3.1.7 Εγκλίσεις

Υποτακτική

Χρήση της Υποτακτικής

ρήμα + υποτακτική

Η έννοια του ρήματος εκφράζεται:

- ως επιθυμητό, προσδοκώμενο (ρήμα + υποτακτική)
π.χ. *Θέλω να φάω.*
- ως προσαγή, συμβουλή
π.χ. *Να έρθεις αμέσως!*
Να το ετοιμάσεις γρήγορα.
Να πας στον γιατρό.
Να πάω ή να μην πάω;
- ως αίτηση για άδεια και άδεια
π.χ. *Να πάω έξω; Να πας.*
- άδεια για τρίτο πρόσωπο: ας + ρήμα
π.χ. *Να έρθει και η αδελφή μου; Ας έρθει.*
- ως ευχή π.χ. *Να είσαι ευτυχισμένη.*
- με ερωτηματικές αντωνυμίες ή επιρρήματα
π.χ. *Πώς να πάω; Τι να κάνω;*
- με απρόσωπες εκφράσεις
π.χ. *Είναι αδύνατο/καλό/πιθανό να έρθει απόψε.*
- ευχαρίστηση, ικανοποίηση
π.χ. *Καλά να πάθεις!*

- απορία π.χ. *Να το πω, να μην το πω; Τι να κάνω;*
- το + υποτακτική = ονοματική πρόταση
π.χ. *Το να καπνίζεις σου κάνει κακό.*

Δυνητική

Χρήση της Δυνητικής

Η έννοια του ρήματος εκφράζεται:

- ως δυνατό π.χ. *Αν ήξερα, θα πήγαινα*
- ως τύπος ευγένειας
π.χ. *Τι θα θέλατε παρακαλώ;*
Θα ήθελα έναν καφέ.
Θα ήθελα να μιλήσω στον Άρη, παρακαλώ.
- υποθετικός λόγος του μη πραγματικού
π.χ. *Αν είχα λεφτά, θα το αγόραζα.*
Αν το ήξερα, δεν θα πήγαινα.
- μελλοντική πράξη στο παρελθόν
π.χ. *Χθες μου είπε ότι θα πήγαινε.*
- απραγματοποίητο ή πιθανό στο παρελθόν, παρόν ή μέλλον
π.χ. *Θα πήγαινα, αλλά έχω δουλειά.*
- η έννοια του ρήματος εκφράζεται ως δυνατό
π.χ. *Αν ήξερε ότι είσαι εδώ, θα ερχόταν.*

Ευχετική

- π.χ. *Μακάρι να ερχόταν αλλά δεν μπορεί.*
Μακάρι να είχα φύγει πριν.

Ρηματικοί τύποι

- μετοχή ενεργητικής φωνής π.χ. *Έφυγε τρέχοντας.*
μετοχή παθητικού παρακειμένου π.χ. *Νιώθω πολύ κουρασμένη.*
μετοχή παθητικού ενεστώτα π.χ. *Ήταν όλοι οι εργαζόμενοι εκεί.*

3.1.8 Τρόπος ενέργειας του ρήματος

- α) εξακολουθητικός: διάρκεια, επανάληψη
- β) συνοπτικός: στιγμιαία πράξη, άπαξ
- γ) συντελεσμένος

3.1.9 Χρόνοι/Εγκλίσεις

Ανάλογα με τον τρόπο ενέργειας του ρήματος

- α) Εξακολουθητικοί
ενεστώτας, παρατατικός, εξακολουθητικός μέλλοντας, εξακολουθητική υποτακτική, εξακολουθητική προστακτική

- β) Συνοπτικοί
αόριστος, απλός μέλλοντας, απλή υποτακτική, απλή προστακτική
- γ) Συντελεσμένοι
παρακείμενος, υπερσυντέλικος, συντελεσμένος μέλλοντας

3.1.10 Χρήση των χρόνων της οριστικής

α) Ενεστώτας

- παρόν: π.χ. *Τώρα βλέπω τηλεόραση.*
- διάρκεια: π.χ. *Ο ήλιος λάμπει όλη τη μέρα.*
- επανάληψη, συνήθεια: π.χ. *Τι ώρα σηκώνεσαι το πρωί;*
- μελλοντική πράξη: π.χ. *Φεύγουμε αύριο.*
- ιστορικός ενεστώτας: π.χ. *Τον είδα που ερχόταν και τότε ανοίγω την πόρτα, βγαίνω έξω ...*

β) Παρατατικός

- διάρκεια: π.χ. *Διαβάζαμε όλο το πρωί.*
- επανάληψη: π.χ. *Όταν ήμουν μικρή, πήγαινα σχολείο.*
- εξέλιξη μιας πράξης: π.χ. *Καθώς έτρεχα, έπεσα.*

γ) Αόριστος

- στιγμιαία πράξη, άπαξ στο παρελθόν:
π.χ. *Έφυγαν χθες.*
- διάρκεια ως σύνολο: π.χ. *Περάσαμε πολύ ωραία στις διακοπές.*
- επανάληψη: π.χ. *Πήγα πολλές φορές στην Αθήνα.*
- πράξη στιγμιαία στο παρελθόν που διακόπτει μια άλλη:
π.χ. *Ο Παύλος ήρθε την ώρα που έτρωγα.*

δ) Μέλλοντας

▷ Εξακολουθητικός

- αδιάκοπη συνέχεια: π.χ. *Αύριο θα βρέχει όλη τη μέρα.*
- επανάληψη: π.χ. *Θα πηγαίνω με τα πόδια στο σχολείο.*
- διάρκεια: π.χ. *Θα περπατάς δύο ώρες κάθε μέρα.*

▷ Συνοπτικός

- στιγμιαία πράξη, άπαξ στο μέλλον:
π.χ. *Αύριο θα φύγουμε.*
- διάρκεια ως σύνολο: π.χ. *Αύριο θα μείνω στο σπίτι όλη τη μέρα.*
- επανάληψη: π.χ. *Θα γράψω πολλά γράμματα.*

▷ Συντελεσμένος

- πράξη τελειωμένη στο μέλλον πριν από έναν ορισμένο χρόνο:
π.χ. *Μέχρι το απόγευμα θα έχουμε τελειώσει όλες τις δουλειές.*

ε) Παρακείμενος

- πράξη τελειωμένη στο παρελθόν, το αποτέλεσμα της πράξης:
π.χ. *Δεν θέλω τίποτε, γιατί έχω φάει.*

στ) Υπερσυντέλικος

- πράξη τελειωμένη στο παρελθόν πριν από μια άλλη πράξη
π.χ. *Όταν έφτασα, είχαν φάει.*

3.2 Μορφολογία

θέμα + χαρακτηρισ + κατάληξη

3.2.1 Θέμα

Σημασιολογική και λειτουργική σημασία (τρόπος ενέργειας του ρήματος, χρόνος)

α) εξακολουθητικό: εξακολουθητικοί χρόνοι

π.χ. *διαβάζω, διαβαζ – διάβαζα, θα/να διαβάζω*

β) συνοπτικό: συνοπτικοί χρόνοι, συντελεσμένοι χρόνοι

π.χ. *διάβασα, διαβασ – θα/να διαβάσω, έχω διαβάσει*

3.2.2 Χαρακτήρας

Σημαντικός στο σχηματισμό του συνοπτικού θέματος

π.χ. *σηκώ-ν-ω, σήκω-σα / ανοί-γ-ω, άνοι-ξα / λεί-π-ω, έλει-ψα*

3.2.3 Κατάληξη

Δείκτης λειτουργικής σημασίας.

3.2.4 Αύξηση

Παρατατικός, αόριστος οριστικής, ενεργητική φωνή

α) συλλαβική ε-

π.χ. *γράφω, έγγραφα, έγγραφα*

β) εσωτερική

π.χ. *υπογράφω, υπέγραφα, υπέγραφα*

3.2.5 Βοηθητικά στοιχεία σχηματισμού των χρόνων και των εγκλίσεων

α) *θα, να-*

β) *έχω, είχα, θα έχω*

π.χ. *έχω γράψει, είχα γράψει, θα έχω γράψει*

3.2.6 Αριθμός

ρήμα + υποκείμενο, όχι απαραίτητη συμφωνία

π.χ. *Ήρθε/Ήρθαν ο Νίκος και η Άννα.*

3.2.7 Πρόσωπο

Ιδιαίτερες χρήσεις

- δευτέρο ενικό για αόριστο υποκείμενο
π.χ. *Μπορείς να βρεις ό,τι θέλεις εκεί.*
- τρίτο ενικό για αόριστο υποκείμενο με υποκείμενο κανείς
π.χ. *Μπορεί κανείς να βρει πολλά πράγματα εκεί.*
- τρίτο πληθυντικό, απρόσωπα, το υποκείμενο άγνωστο ή απροσδιόριστο
π.χ. *Είπαν ότι θα βρέξει.*
- τρίτο ενικό, ένδειξη ευγένειας από υπάλληλο
π.χ. *Τι θέλει η κυρία;*
- πρώτο πληθυντικό αντί για προστακτική σε συνταγές
π.χ. *Παίρνουμε μισό κιλό πατάτες...*
- πρώτο πληθυντικό αντί για δευτέρο ενικό για επίπληξη ή για ένδειξη αλληλεγγύης
π.χ. *Δεν ντρεπόμαστε!*
Τι κάνουμε τώρα;

3.2.8 Άρνηση

- *μη(ν)*, μετοχή ενεργητικής φωνής
π.χ. *Μην έχοντας τι να κάνω, έφυγα.*
- *ούτε*: αναπληρώνει ή ενισχύει το *δεν*
π.χ. *Δεν πήγε ούτε ο Νίκος ούτε ο Γιάννης.*
- *ούτε* + *ρήμα χωρίς δεν*
π.χ. *Ούτε έφαγε ούτε ήπια.*

3.2.9 Τόνος

Στοιχείο καθοριστικό και διαφοροποιητικό

- π.χ. *διαβάζω, διάβαζα, διάβασα*
γράφω, έγραφα, έγραψα
αγαπώ, αγαπούσα, αγάπησα

3.3 Ανώμαλος σχηματισμός χρόνων

α) Αόριστος οριστικής

ανεβαίνω, βάζω, βγάζω, βγαίνω, βλέπω, βρίσκω, γίνομαι, δίνω, είμαι, έρχομαι, έχω, θέλω, θυμάμαι, κάθομαι, καίω, κάνω, καταλαβαίνω, κατεβαίνω, κοιμάμαι, λέω, λυπάμαι, μαθαίνω, μένω, μπαίνω, ξέρω, παίρνω, πεθαίνω, περιμένω, πηγαίνω, πίνω, πλένω, στέλνω, τρώω, φέρνω, φεύγω

β) Συνοπτική προστακτική, καταφατικός τύπος

ανεβαίνω, βάζω, βγάζω, βγαίνω, βλέπω, βρίσκω, γίνομαι, δίνω, έρχομαι, θυμάμαι, κάθομαι,

κάνω, κατεβαίνω, κοιμάμαι, λέω, μαθαίνω, μένω, μπαίνω, παίρνω, περιμένω, πηγαίνω, πίνω, πλένω, στέλνω, τρώω, φέρνω, φεύγω

3.4 Είδη ρημάτων

- Βοηθητικά ρήματα: *είμαι, έχω*
- Απρόσωπα ρήματα: *μπορεί, βραδιάζει, ξημερώνει, ψιχαλίζει, αστράφτει, βροντά, χρειάζεται, αποκλείεται, επιτρέπεται, πρόκειται* **A**
- Απρόσωπες εκφράσεις: *είναι δίκαιο/άδικο, είναι πιθανό/απίθανο, είναι ανάγκη, είναι δυνατό/αδύνατο*

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

4. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

4.1 Είδη επιρρημάτων ως προς τη σημασία

τοπικά

πού; *ψηλά, χαμηλά, πλάι, βόρεια, νότια, ανατολικά, δυτικά, κάπου, ανάμεσα, παντού, πουθενά, αλλού, όπου, οπουδήποτε, μεταξύ, πέρα κτλ.*

χρονικά

πότε; *τότε, κάποτε, πότε πότε, άλλοτε, κιόλας, πια, έπειτα, εγκαίρως, ήδη, κάπου κάπου, κιόλας, όποτε, οποτεδήποτε κτλ.*

τροπικά

πώς; *αλλιώς, ξαφνικά, κάπως έτσι, εξής, κάπως, καθώς, σαν, ως, ίσια, ίσα ίσα, χωριστά, μεμιάς, ιδίως, κυρίως, ειδικά, τυχόν, εντελώς, προπάντων κτλ.*

ποσοτικά

πόσο; *σχεδόν, πάνω κάτω, μάλλον, κάμποσο, τουλάχιστον, περίπου, διόλου, εξίσου, όσο-όσο, περισσότερο, λιγότερο κτλ.*

βεβαιωτικά, διστακτικά, αρνητικά

σίγουρα, πια, πιθανόν, τάχα, δήθεν, άραγε, όντως, όχι βέβαια, σωστά, πιθανόν κτλ.

όχι

- άρνηση σε ελλειπτικές προτάσεις π.χ. *Θα φύγεις; Όχι.*
- αναπληρώνει μια λέξη ή μια φράση π.χ. *Θα έρθεις ή όχι;*
- αναιρεί τα περισσότερα μέρη του λόγου, όπως ουσιαστικά, επίθετα, αριθμητικά, επιρρήματα αλλά και εξαρτημένες προτάσεις π.χ. *Όχι ο Γιάννης, ο Πέτρος.
Είναι συμπαθητική, όχι όμορφη.
Πάρε όσα θέλεις, όχι μόνο ένα.
Μου άρεσε αλλά όχι τόσο πολύ.
Όχι εδώ, εκεί.
Έπρεπε να πάω, όχι να τηλεφωνήσω.*

4.2 Μορφολογία

4.2.1 Καταλήξεις

- α) μερικά σε -α και -ως π.χ. *βέβαια/βεβαίως*
β) άλλες καταλήξεις: -ις, -ν, -ω, -υ π.χ. *νωρίς, πριν, γύρω, πολύ*

4.3 Σχηματισμός ορισμένων επιρρημάτων

από επίθετα: π.χ. *καλός, -ή, -ό/καλά*

4.4 Παραθετικά επιρρημάτων

Συγκριτικός βαθμός, υπερθετικός βαθμός

- περιφραστικά: *πιο* + επίρρημα π.χ. *Ήρθα πιο νωρίς σήμερα.*
- μονολεκτικά: κατάληξη *-τερα* π.χ. *Ήρθα νωρίτερα σήμερα.*
- δεύτερος όρος σύγκρισης
 - από + αιτιατική π.χ. *Πήγαν πιο αργά από την Ελένη.*
 - απ' ό,τι + ρήμα π.χ. *Τον ξέρω πιο καλά απ' ό,τι νομίζεις.*
 - από + όλους π.χ. *Αυτός μου αρέσει πιο πολύ από όλους.*
 - τόσο ... όσο π.χ. *Είναι τόσο καλά όσο δεν ήταν ποτέ.*
- λίγο + συγκριτικός/πολύ + συγκριτικός π.χ. *Σήμερα είναι λίγο πιο καλά από χθες.*
- παρά + να + ρήμα π.χ. *Είναι καλύτερα να φύγεις παρά να μείνεις.*

Απόλυτος υπερθετικός βαθμός

- περιφραστικά: (*πάρα*) πολύ + επίρρημα π.χ. *Περάσαμε πάρα πολύ καλά.*
- μονολεκτικά: κατάληξη *-τατα* π.χ. *Περάσαμε ωραιότατα.*
- με επανάληψη της ίδιας λέξης π.χ. *νωρίς νωρίς*
- ολο-, παν-, κατα-, θεο-, τρισ-, πεντ- π.χ. *ολοφάνερα, πανάκριβα, πεντακάθαρα*

Ανώμαλα παραθετικά (μονολεκτικά)

πολύ, περισσότερο, πάρα πολύ
λίγο, λιγότερο, ελάχιστα
καλά, καλύτερα, άριστα
κακώς, χειρότερα, κάκιστα
άσχημα, χειρότερα, κάκιστα
απλά, απλούστερα, απλούστατα
κοντά, κοντύτερα, πάρα πολύ κοντά
γλυκά, γλυκύτερα, πάρα πολύ γλυκά
νωρίς, νωρίτερα, πάρα πολύ νωρίς
σιγά, σιγότερα, πάρα πολύ σιγά
ιδίως, ιδιαίτερα

4.5 Επιρρηματικοί προσδιορισμοί

- Μετοχή ενεργητικής φωνής π.χ. *Έφυγε τρέχοντας.*
- Εμπρόθετος προσδιορισμός π.χ. *Είναι πρώτος στην τάξη.*
- Επανάληψη της ίδιας λέξης π.χ. *Ήρθε πρωί πρωί και σιγά σιγά.*
- Δευτερεύουσα πρόταση αναφορική επιρρηματική π.χ. *Πάμε όπου θέλετε.*

5. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

μονοσύλλαβες:	<i>εις, προς</i>
δισύλλαβες:	<i>κατά, δίχως, αντί, εκτός</i>
τετρασύλλαβες:	<i>εξαιτίας</i>
μαθηματικές:	<i>συν, επί, διά, πλην, μείον</i>
λόγιες:	<i>διά, εκ/εξ, εν, επί, προ, υπέρ, υπό, περί</i>

5.1 Σύνταξη των προθέσεων

από	ποιητικό αίτιο:	π.χ. <i>Αυτή η εφημερίδα διαβάζεται από πολλούς.</i>
	ύλη ή το περιεχόμενο:	π.χ. <i>Είναι από μετάξι.</i>
	αιτία:	π.χ. <i>Αρρώστησε από το κρύο.</i>
	επιμερισμός:	π.χ. <i>Πάρτε όλοι από ένα κομμάτι.</i>
με	ποιητικό αίτιο:	π.χ. <i>Όλα σκεπάστηκαν με χιόνι.</i>
	καιρικές συνθήκες:	π.χ. <i>Πού πάτε με τη βροχή;</i>
	χρονική διάρκεια:	π.χ. <i>Έχει μάθημα δύο με τέσσερις.</i>
	σκορ αγώνων:	π.χ. <i>Νίκησαν με 2-0.</i>
για	αφειτηρία, κατάσταση ή αποτέλεσμα:	<i>για, από + ονομαστική:</i> π.χ. <i>Δεν κάνει για δάσκαλος.</i> <i>Αυτό το ξέρω από μικρός.</i>
	σκοπός, προορισμός:	π.χ. <i>Βγήκε για ψώνια.</i>
	αναφορά:	π.χ. <i>Μιλήσαμε για τον καιρό.</i>
παρά	α) πρόθεση	πρόθεση κατά το σχηματισμό επιρρήματος
	προσέγγιση:	π.χ. <i>Παραλίγο να σκοτωθούμε.</i>
	εναντιότητα:	π.χ. <i>Παραλίγο να χάσουμε το τρένο.</i>
	ύστερα από άρνηση: εξαίρεση:	π.χ. <i>Το έκανε παρά τη θέλησή του.</i> <i>Δεν γνώριζε κανέναν εκεί παρά εμένα.</i>
	β) σύνδεσμος	
	παρά + σύγκριση	π.χ. <i>Καλύτερα να τηλεφωνήσεις παρά να πας.</i>
χωρίς,		
δίχως	έλλειψη, στέρηση:	π.χ. <i>Είναι χωρίς δουλειά.</i>
αντί	αντικατάσταση:	π.χ. <i>Του έδωσε πέντε ευρώ αντί δέκα.</i>
κατά	συμφωνία:	π.χ. <i>Κατά τη γνώμη μου</i>
	διεύθυνση:	π.χ. <i>Έφυγε κατά το βορρά.</i>

προσέγγιση τοπικά ή χρονικά: π.χ. Θα φύγουμε κατά τις έξι.
κατά + γενική: εναντίον π.χ. Είναι κατά του καπνίσματος.
Ψήφισαν όλοι κατά της πρότασης.

υπέρ υπέρ + γενική: π.χ. Είναι υπέρ του γάμου.
προ προ + γενική: π.χ. προ Χριστού, προ ολίγου **A**,
προπάντων **A**

6. ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

συμπλεκτικοί: και (εμφατικό), ούτε ... ούτε
αντιθετικοί: ενώ, αν και, μόνο, παρά, ωστόσο **A**
διαχωριστικοί: ή ... ή, είτε ... είτε
χρονικοί: ενώ, καθώς, μόλις, αφού, αφότου **A**, άμα **A**, όποτε, προτού, σαν **A**,
ώσπου
αιτιολογικοί: επειδή, που, αφού, διότι
ειδικοί: ότι, πως, που
διστακτικοί: μη(ν), ίσως, μα
αναφορικοί: που
επεξηγηματικοί: δηλαδή

7. ΜΟΡΙΑ

ας προτροπικό: π.χ. Ας πάμε μια βόλτα.
Ας δούμε τώρα τι θα κάνουμε.
δίνει άδεια σε τρίτο πρόσωπο:
π.χ. Ας έρθει και ο Νίκος.
αδιαφορία: π.χ. Ας βραχώ κι ας αρρωστήσω.
ευχή: π.χ. Ας ερχόταν η άνοιξη επιτέλους!
άραγε π.χ. Άραγε τα ξέρει αυτά ο Στέλιος;
για (προτροπικό) π.χ. Για έλα εδώ!
μα (όρκος) π.χ. Μα τον Θεό, λέω την αλήθεια.
σαν π.χ. Η Μαρία είναι σαν εμένα ψηλή και αδύνατη.

8. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

απόλυτα: 5.000 – 1.000.000
τακτικά: 10^{9S} – 100^{9S} (κλιτά) **A**

9. ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

καλέ, μακάρι, Χριστέ μου, Παναγιά μου, Θεέ μου, στάσου, μάλιστα, σοβαρά, μπα, άντε, βρε, γεια χαρά, συλλυπητήρια, να ζήσεις/να ζήσετε, να σου ζήσει, να τα εκατοστήσεις, περαστικά, ο καημένος, πα πα πα, αλίμονο, είθε, εύγε, α μπα, ορίστε, εμπρός, ζήτω, θάρρος, φρίκη, έλεος, υπομονή, τέλος πάντων, διάβολε, πολύχρονος, πράγματι Α, ρε κτλ.

10. ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΛΕΞΕΩΝ

Παραγωγή

α) Παράγωγα ρήματα

- από ονόματα με καταλήξεις: *-ίζω, -εύω, -ώνω*
π.χ. η αρχή – αρχίζω, το κρύο – κρυώνω
- από άκλιτα π.χ. συχνά – συχνάζω

β) Παράγωγα ουσιαστικά

- από ρήματα π.χ. κλέβω – ο κλέφτης, απαντώ – η απάντηση, κυκλοφορώ – η κυκλοφορία, τραγουδώ – ο τραγουδιστής, ψαρεύω – το ψάρεμα, κολυμπώ – το κολύμπι
- από επίθετα π.χ. αθώς, -α, -ο – η αθωότητα, καλός, -ή, -ό – η καλοσύνη

■ υποκοριστικά

αρσενικά: *-άκης, -άκος, -ούλης*

π.χ. ο Γιώργος – ο Γιωργάκης, ο δρόμος – ο δρομάκος, ο αδελφός – ο αδελφούλης

θηλυκά: *-ούλα, -ίτσα, -άκι, -ούδα*

π.χ. η μητέρα – η μητερούλα, η Ελένη – η Ελενίτσα, η βάρκα – το βαρκάκι, η Μαρία – το Μαράκι, η κοπέλα – η κοπελίτσα – η κοπελούδα

ουδέτερα: *σε -ούδι, -ουδάκι*

π.χ. ο άγγελος – το αγγελούδι – το αγγελουδάκι

■ μεγεθυντικά

αρσενικά: *σε -αρος*

π.χ. ο εγωιστής – ο εγωίσταρος

θηλυκά: *σε -άρα*

π.χ. η γυναίκα – η γυναικάρα

■ τοπικά:

π.χ. ο γαλατάς – το γαλατάδικο

■ επαγγελματικά:

π.χ. το κουλούρι – ο κουλουρτζής, η βάρκα – ο βαρκάρης, η βιβλιοθήκη – ο βιβλιοθηκάριος

■ εθνικά:

π.χ. η Ευρώπη – ο Ευρωπαίος, η Αμερική – ο Αμερικανός

β) Παράγωγα επίθετα

- από ρήματα: π.χ. κλείνω – κλειστός, -ή, -ό, βοηθώ – βοηθητικός, -ή, -ό

- από ουσιαστικά με καταλήξεις: *-ινος, -η, -οι/-ικος, -η, -οι/-ένιος, -α, -ο*
π.χ. *το μαλλί – μάλλινος, η Κυριακή – κυριακάτικος,*
το ασήμι – ασημένιος
- από επιρρήματα: π.χ. *σήμερα – σημερινός, -ή, -ό, αύριο – αυριανός, -ή, -ό*
- από επίθετα: π.χ. *καλός, -ή, -ό – καλούτσικος, -η, -ο*

δ) Παράγωγα επιρρήματα

- από αντωνυμίες: π.χ. *άλλος, -η, -ο – αλλού*
- από επίθετα: π.χ. *βαρύς, -ιά, -ύ – βαριά, τεμπέλης, -α, -ικο – τεμπέλικα*

Σύνθεση

- πρόθημα + θέμα + κατάληξη π.χ. *α-ξέχαστος, ξε-κουράζω*
- θέμα + ο + θέμα + κατάληξη
ουσιαστικό + ο + ουσιαστικό → ουσιαστικό: π.χ. *το αντρόγυνο → το αντρ-ό-γυνο*
επίθετο + ο + επίθετο → επίθετο: π.χ. *ασπρό-μαυρος, -η, -ο →*
ασπρ-ό-μαυρος, -η, -ο
- ρήμα + ο + ρήμα → ρήμα: π.χ. *μπαιν-ο-βγαίνω, ανεβ-ο-κατεβαίνω*
- επίρρημα + επίρρημα → επίρρημα: π.χ. *άνω-κάτω, νοτιοανατολικά*
- ουσιαστικό + ουσιαστικό → ουσιαστικό: π.χ. *το παιδί-θαύμα*
- θέμα + ο + θέμα + ο + θέμα + ο + επίθημα
ουσιαστικό + ουσιαστικό + ουσιαστικό → ουσιαστικό
π.χ. *ωτ-ο-ριν-ο-λαρυγγ-ο-λόγος*

B. ΟΜΑΔΕΣ ΛΕΞΕΩΝ

II. ΣΥΝΤΑΞΗ

11. ΠΡΟΤΑΣΗ

α) Απλή πρόταση

κύριοι όροι της πρότασης: το υποκείμενο + το κατηγορήμα

β) Συμφωνία των κύριων όρων της πρότασης

- το ρήμα με το υποκείμενο ως προς το πρόσωπο και τον αριθμό
- υποκείμενο όνομα περιληπτικό, το ρήμα στον ενικό ή στον πληθυντικό
π.χ. *Ο κόσμος έφυγε/έφυγαν.*
- πολλά υποκείμενα, το ρήμα εκφέρεται και στον ενικό
π.χ. *Ελάτε εσύ και οι φίλοι σου.*
Έλα εσύ και οι φίλοι σου.
- το κατηγορούμενο με το υποκείμενο
επίθετο: συμφωνεί στο γένος, στον αριθμό και στην πτώση
π.χ. *Ο φίλος του είναι ωραίος.*
- ουσιαστικό: συμφωνεί στην πτώση και συμπτωματικά σε γένος και αριθμό
π.χ. *Η σιωπή είναι χρυσός.*

11.1 Είδη προτάσεων ως προς τη σχέση τους με τις άλλες

11.1.1 Είδη εξαρτημένων προτάσεων

α) Ονοματικές

Εισάγονται με συνδέσμους:

- ειδικούς: *ότι, που, πως* π.χ. *Έμαθα ότι θα φύγεις.*
Ξέρω πως είναι εδώ.
Θυμάμαι που φύγαμε μαζί.
- αναφορικούς: *που, όσο, ό,τι, όποιος, αυτός που, εκείνος που*
π.χ. *Μπορεί να έρθει όποιος θέλει.*
Αυτός που πέρασε ήταν στη γιορτή χθες.
Εκείνος που μιλάει με την Ελένη είναι από τη Δανία.
- ενδοιαστικούς: *(να) μη(ν), μήπως*
π.χ. *Φοβάμαι μην έρθει εδώ.*
Φοβάται μήπως σε πικράνει.
Να δω μήπως μου ξέφυγε κανένα λάθος.
- *αν, τι* (πλάγιες ερωτηματικές)
π.χ. *Με ρώτησε αν τηλεφώνησε ο Πέτρος.*

Σκέψου τι θα κάνεις αύριο.

- το να, αντί να, επίρρημα + να

π.χ. *Το να θέλεις δεν φτάνει, πρέπει και να μπορείς.
Καλύτερα να πηγαίνω.*

- να + ρήμα, ως επεξήγηση π.χ. *Έκανες λάθος να έρθεις εδώ.*

β) Επιρρηματικές

Εισάγονται με τους συνδέσμους:

- χρονικούς: *ενώ, καθώς, μόλις, όποτε, ώσπου, αφού, σαν, αφότου* **A**, *προτού*,
άμα **A**, *μέχρι*

π.χ. *Ενώ/Καθώς διάβαζα, χτύπησε το τηλέφωνο.*

Μόλις έφυγες, ήρθαν.

Έλα όποτε θέλεις.

Σαν αλλάξει ο καιρός, θα αλλάξουν όλα.

Αφότου άλλαξε δουλειά, έγινε άλλος άνθρωπος.

Ωσπου να κουνηθείς εσύ, η δουλειά έγινε.

Αυτά έγιναν προτού παντρευτούμε.

- αιτιολογικούς: *επειδή, που, διότι, αφού*

π.χ. *Το λέω, επειδή ξέρω.*

Χαίρομαι που ήρθες.

Μιλώ έτσι, διότι ξέρω πολύ καλά τι έγινε.

Αφού το ήξερες, γιατί πήγες;

- εναντιωματικούς: *αν και, ενώ*

π.χ. *Αν και δεν έχει λεφτά, θα πάει.*

Ήρθε ενώ ξέρει ότι δεν τον θέλουμε.

- αναφορικούς επιρρηματικούς: *όπου, όπως, που*

π.χ. *Πάμε όπου θέλετε.*

- αποτελεσματικούς: *ώστε, που*

π.χ. *Μίλα καθαρά, ώστε να καταλάβω.*

- υποθετικό αν

Υποθετικές προτάσεις

- α) πρώτο είδος, πραγματικό

υπόθεση: *αν + οριστική οποιοδήποτε χρόνου (εκτός από τον παρατατικό)*

απόδοση: *οποιαδήποτε έγκλιση, ανάλογα με το συμπέρασμα που βγάζει κανείς από την υπόθεση*

π.χ. *Αν έχω λεφτά, θα πάω ένα ταξίδι.*

Αν πήγε, καλά έκανε.

Να πας στον γιατρό, αν έχεις πυρετό.

- β) δεύτερο είδος: μη πραγματικό
υπόθεση: *αν* + παρατατικός ή υπερσυντέλικος
απόδοση: δυνητική
π.χ. *Αν ήξερα την αλήθεια, θα την έλεγα.*
Αν ερχόσουν, θα γνώριζες την Ελένη.
- γ) τρίτο είδος: απλή σκέψη
υπόθεση: *αν* + παρατατικός
απόδοση: δυνητική
π.χ. *Αν ερχόταν πάλι, θα τον έδιωχνα.*
- δ) τέταρτο είδος: αορίστως επαναλαμβανόμενο
π.χ. *Αν βράσει το νερό, εξατμίζεται.*

11.2 Σύνδεση προτάσεων

11.2.1 Σχήμα ασύνδετο, παράθεση

κύρια + κύρια, δευτερεύουσα + δευτερεύουσα

Δεν αλλάζει η σειρά των προτάσεων, γιατί δηλώνουν χρονολογική σειρά

π.χ. *Ήρθε, έφαγε, έφυγε.*

11.2.2 Εξωτερική σύνδεση, παράταξη

κύρια + κύρια, δευτερεύουσα + δευτερεύουσα

Δεν αλλάζει η σειρά των προτάσεων, γιατί αλλάζει η σημασία της φράσης.

- συμπλεκτική καταφατική με τον σύνδεσμο *και*
- σχέση χρόνου π.χ. *Έφαγε και κοιμήθηκε αμέσως.*
Τρώει και βλέπει τηλεόραση.
- αιτία και αποτέλεσμα π.χ. *Είναι μεγάλος και κάνει ό,τι θέλει.*
- αντίθεση π.χ. *Είναι 20 χρονών και δεν ξέρει τίποτε ακόμη.*
- συμφωνία π.χ. *Πες μου την αλήθεια και δεν θα σε τιμωρήσω.*
- έμφαση π.χ. *Και τηλεφώνησε και ήρθε στο σπίτι.*
- συμπλεκτική αποφατική με τους συνδέσμους: *ούτε ... ούτε (δεν ... ούτε ... ούτε, δεν ... ούτε, ούτε ... ούτε)* π.χ. *Δεν μιλά ούτε γαλλικά ούτε ιταλικά.*
Δεν μιλά γαλλικά ούτε ιταλικά.
Ούτε μιλούσε ούτε έγραφε αγγλικά, όταν πήγε στην Αμερική.
- διαζευκτική με τους συνδέσμους: *ή, είτε ... είτε*
π.χ. *Θα πας είτε θέλεις είτε δε θέλεις.*
- αντιθετική με τους συνδέσμους: *αν και, ενώ, μόνο, παρά, ωστόσο*
π.χ. *Αν και κατάλαβε, δεν είπε τίποτα.*

Ενώ ήξερε, δεν είπε τίποτε.

Δεν θέλω πλούσια γυναίκα, μόνο καλή να είναι.

Δεν κάνει τίποτε παρά κάθετα όλη μέρα.

*Ήξερε τι ήθελε, ωστόσο έκανε άλλα πράγματα. **A***

- συμπερασματική με τους συνδέσμους: *λοιπόν, που, επομένως, άρα, ώστε*
π.χ. *Ο καιρός είναι τόσο άσχημος που δεν μπορούμε να πάμε.*
Βρέχει, επομένως δεν θα πάμε εκδρομή.

11.2.3 Εσωτερική σύνδεση, υπόταξη

κύρια + δευτερεύουσα, δευτερεύουσα + δευτερεύουσα

Η σειρά των προτάσεων είναι ελεύθερη μέσα στη φράση. Η σχέση τους είναι σταθερή και δηλώνεται με τη λέξη της υπόταξης

π.χ. *Μπορεί να πάει όποιος θέλει.*

Αν θέλεις, έλα.

11.3 Πλάγιος λόγος

ευθύς λόγος → πλάγιος λόγος

11.3.1 Μετατροπή από ευθύ σε πλάγιο λόγο

- κύριες προτάσεις κρίσεως → ειδικές π.χ. *«Θα σου πω». Μου είπε ότι θα μου πει.*
- κύριες προτάσεις επιθυμίας → βουλευτικές
π.χ. *«Έλα εδώ!» Του είπε να πάει εκεί.*
- κύρια ερωτηματική → πλάγια ερωτηματική
 - α) ολικής αγνοίας με το *αν* π.χ. *«Θα πας;» Με ρώτησε αν πάω.*
 - β) μερικής αγνοίας με την ερωτηματική αντωνυμία ή το επίρρημα που έχει η ερωτηματική πρόταση στον ευθύ λόγο. π.χ. *«Πώς θα πας;» Με ρώτησε πώς θα πάω.*
- δευτερεύουσες προτάσεις (αιτιολογικές, τελικές, χρονικές, αναφορικές, υποθετικές, βουλευτικές), δεν αλλάζουν στον πλάγιο λόγο
π.χ. *«Αν μου πεις, θα έρθω». Μου είπε ότι αν της έλεγα, θα ερχόταν.*
«Έχουν απεργία αύριο τα λεωφορεία;» Με ρώτησε αν έχουν απεργία αύριο τα λεωφορεία.

11.3.2 Χρόνοι του ρήματος στον πλάγιο λόγο

Αν το ρήμα που εισάγει τον πλάγιο λόγο είναι σε ιστορικό χρόνο, οι μη παρελθοντικοί χρόνοι μετατρέπονται σε παρελθοντικούς.

π.χ. *«Γιατί είσαι χαρούμενη;» Με ρώτησε γιατί ήμουν/είμαι χαρούμενη.*

Γ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Το λεξιλόγιο που πρέπει να κατέχει ο υποψήφιος αυτού του επιπέδου περιλαμβάνει λέξεις, ιδιωτισμούς και καθημερινές εκφράσεις της καθομιλουμένης με κάποια λόγια στοιχεία. Όλα τα παραπάνω είναι απαραίτητα, για να ανταποκριθεί στις ανάγκες κατανόησης και παραγωγής λόγου, όπως προκύπτει από τις γλωσσικές λειτουργίες και τις περιστάσεις επικοινωνίας που έχουν περιγραφεί σ' αυτό το επίπεδο και ειδικότερα σε σχέση με την εκτέλεση των επαγγελματικών καθηκόντων του.

Γενικά, η ακρίβεια της χρήσης του λεξιλογίου πρέπει να είναι υψηλή, ίσως με εσφαλμένη επιλογή λέξεων μερικές φορές, διστακτικότητα και περιφράσεις, χωρίς αυτό, όμως, να εμποδίζει την επικοινωνία του με τους συνομιλητές του και την ικανοποίηση των αναγκών του.

Δ. ΦΩΝΗΤΙΚΗ – ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ

Ο υποψήφιος του επιπέδου αυτού πρέπει να κατέχει και να χρησιμοποιεί σωστά, στον γραπτό του λόγο, ορισμένους κανόνες ως προς τον συλλαβισμό των λέξεων όπως στις λέξεις

π.χ. *έ-θνος, άλ-λο, Αγ-γλία, ά-στρο, άν-θρω-πος, μπαρ-μπού-νι* κτλ.

Πρέπει να είναι ενήμερος για τα πάθη φωνηέντων και συμφώνων όπως:

συναίρεση π.χ. *Θόδωρος, ξανάκουσα*

αλλαγή π.χ. *τίποτε/α, ακόμη/α*

αποβολή και ανάπτυξη του -γ- ανάμεσα σε φωνήεντα

π.χ. *λέω, έλεγα, τρώω, έτρωγα*

Ακόμη πρέπει να γνωρίζει:

τους κανόνες αποβολής και διατήρησης του τελικού -ν-

την αλλαγή στα συμφωνικά συμπλέγματα *φτ/φθ* (π.χ. *φτηνά/φθηνά*)

χτ/χθ (π.χ. *χτες/χθες*)

κτ/χτ (π.χ. *οκτώ/οχτώ*)

πτ/φτ (π.χ. *επτά/εφτά, φτερό αλλά περίπτερο*)

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει εντοπίσει τους φθόγγους της νεοελληνικής που διαφέρουν από τους φθόγγους της μητρικής του γλώσσας και να προσπαθεί να τους αποδίδει σωστά π.χ. ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στην προφορά των υπερωικών της ελληνικής (*κ, γκ, χ, γ*) ως ουρανικών όταν ακολουθούν οι φθόγγοι [e] και [i]. Σε πολλές γεωγραφικές ποικιλίες το ρινικό <ν> και το υγρά <λ> επίσης είναι δυνατό να ουρανικοποιούνται μπροστά από τα [e] και [i].

Ακόμη πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα εξής:

■ συμφωνικά συμπλέγματα: *σχ/σκ* π.χ. *σκάρα/σχάρα*

■ ρινικά συμπλέγματα ως προς την προφορά

π.χ. *αμπέλι, αγκαλιά* αλλά *σύμπωμα, μέντα, τσιμέντο*

■ παράλληλους φωνητικούς τύπους π.χ. *ζημιά – ζημία, θείος – θειος, γενεά – γενιά*

■ σημασιολογικά ζεύγη

π.χ. *δουλειά/δουλεία*

Ε. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Ο υποψήφιος πρέπει να έχει γνώσεις ως προς το κοινωνικοπολιτισμικό επίπεδο της Ελλάδας και, επιπλέον, να είναι ενημερωμένος για τις συνθήκες διαβίωσης, τις κοινωνικές συμβάσεις που διέπουν διάφορες δραστηριότητες όπως μια πρόσκληση για επίσκεψη (π.χ. πώς μπορεί να δεχτεί ή να αρνηθεί χωρίς να είναι αγενής, πόσο ακριβής πρέπει να είναι στην ώρα άφιξης, πώς πρέπει να είναι ντυμένος, αν πρέπει να φέρει γλυκά ή λουλούδια, αν πρέπει να σχολιάσει το φαγητό, τον χώρο του σπιτιού, για ποια ζητήματα είναι αποδεκτό να συζητήσει ή να ρωτήσει, πόσο πρέπει να μείνει κτλ.). Επίσης, ο υποψήφιος πρέπει να μπορεί να αντιλαμβάνεται τους βασικούς κανόνες που διέπουν τη χρήση ή τη μη χρήση του «πληθυντικού ευγενείας» σε συνάρτηση με παράγοντες όπως η ευγένεια, ο σεβασμός, η οικειότητα κτλ.

Ακόμη, ο υποψήφιος πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει και να κατανοεί τη χρήση και τη σημασία παραγλωσσικών στοιχείων όπως η χειραψία, η σωματική επαφή και η εγγύτητα, το χαμόγελο, η αγκαλιά, το φιλή, οι χειρονομίες ή οι γκριμάτσες που δηλώνουν κατάφαση ή άρνηση, δείξη, άγνοια, απορία, χαρά, δυσaréσκεια, χειρονομίες σε εστιατόρια, ταβέρνες, καφετέριες, που καλούν τον σερβιτόρο για παραγγελία κατά την άφιξη ή για τον λογαριασμό, πριν από την αναχώρηση κ.ά.

Γενικά, ο υποψήφιος αυτού του επιπέδου πρέπει να είναι ήδη γνώστης των ιδιαιτεροτήτων της ελληνικής κοινωνίας σε σύγκριση με την κοινωνία της ιδιαίτερης πατρίδας του. Η συγκεκριμένη γνώση του δίνει τη δυνατότητα να εκφράζεται με αυτοπεποίθηση και καταλληλότητα σε κάθε περίπτωση, διατηρώντας σχέσεις με τους φυσικούς ομιλητές της ελληνικής.

Ακόμη, πρέπει να είναι γνώστης των διαφορών της γλώσσας που χρησιμοποιούν οι φυσικοί ομιλητές ανάλογα με την περίπτωση, των σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ των ομιλητών ξεκινώντας από την οικειότητα και φτάνοντας μέχρι την επισημότητα.

Επαγγελματικός τομέας

Τόποι: γραφεία, εργοστάσια, εργαστήρια, λιμάνια, σταθμοί, αεροδρόμια, τελωνεία, καταστήματα, εταιρείες, ξενοδοχεία, δημόσιες υπηρεσίες, γραφεία ιδιωτικά και δημόσια, ιατρεία, νοσοκομεία, εστιατόρια, ταβέρνες, μπαρ, καφετέριες.

Θεσμοί: εταιρείες, επιχειρήσεις, βιοτεχνίες, βιομηχανίες, συνεργεία, κλινικές, νοσοκομεία, ξενοδοχεία, χώροι εστίασης.

Πρόσωπα: εργοδότες, επιχειρηματίες, υπάλληλοι, διευθυντές, συνάδελφοι, προϊστάμενοι, υφιστάμενοι, συνεργάτες, πελάτες, γραμματείς, προσωπικό καθαριότητας, γιατροί, νοσοκόμοι, σερβιτόροι.

Αντικείμενα: χρήματα, έντυπα, έγγραφα, βιογραφικό σημείωμα, αγαθά, προγράμματα, διαβατήρια, άδειες, μηχανήματα, ιατρικά εργαλεία, εργαλεία εργοστασίων και

εργαστηρίων, συσκευές, ηλεκτρονικοί υπολογιστές.

Εκδηλώσεις: συμβάντα, (εργατικά) ατυχήματα, ασθένειες, δίκες, πρόστιμα, συναντήσεις, συνεντεύξεις, δεξιώσεις, συνέδρια.

Διαδικασίες: διοίκηση επιχειρήσεων, βιομηχανική διεύθυνση, εργασίες γραφείου, αγορά-πώληση, προσφορά-ζήτηση, διαφήμιση, διάλεξη, σεμινάριο, διάλογος και επαγγελματική/επιστημονική συζήτηση, εξέταση ασθενή, εξυπηρέτηση πελάτη, πρόσληψη, διορισμός, απεργία.

Επιπλέον

έννοιες: πληρωμή, αμοιβή, μισθός, μεροκάματο/ημερομίσθιο, συνεργασία, αιτία-αποτέλεσμα.

Δημόσιος τομέας

Τόποι: Δημόσιοι χώροι: δρόμος, πλατεία, πάρκο, δημόσια συγκοινωνία, καταστήματα, αγορές, σουπερμάρκετ, νοσοκομεία, ιατρεία, κλινικές, αθλητικά στάδια, γήπεδα, αίθουσες, θέατρο, κινηματογράφος, διασκέδαση, εστιατόριο, μπαρ, ξενοδοχεία, τόποι λατρείας.

Θεσμοί: δημόσιες αρχές, πολιτικοί οργανισμοί, νόμοι, δημόσια υγεία, δημόσιες υπηρεσίες, όμιλοι, σωματεία, πολιτικά κόμματα, δόγματα.

Πρόσωπα: μέλη του κοινού, αξιωματούχοι, υπάλληλοι καταστημάτων, αστυνομία/ στρατός/ ασφάλεια, οδηγόι/ εισπράκτορες/ επιβάτες, παίκτες/ οπαδοί/ θεατές, σερβιτόροι/ υπάλληλοι μπαρ/ υπάλληλοι υποδοχής, ιερείς/ εκκλησίασμα, γιατροί/ νοσοκόμοι/ άρρωστοι, ξενοδόχοι/ τουρίστες.

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΤΟΥ Β2
ΟΝΟΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ – ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ – ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Επίπεδο Β2	
αρσενικά	ουδέτερα
ισοσύλλαβα: -ης, πληθ. -εις -έας, πληθ. -είς	ισοσύλλαβα: -ος πληθ. -η
ανισοσύλλαβα: -ας, πληθ. -άδες -ης, πληθ. -ηδες -ούς, πληθ. -ούδες -ές, πληθ. -έδες	ανισοσύλλαβα: -σιμο, -ξιμο, -ψιμο, -ως, -ος
θηλυκά	υποκοριστικά
ισοσύλλαβα αρχαιοκλίτα: -η πληθ. -εις	αρσενικά: -άκης, -άκος, -ούλης
ισοσύλλαβα: -ω	θηλυκά: -ούλα, -ίτσα, -άκι, -ούδα, ουδέτερα: -ούδι, -ουδάκι
ανισοσύλλαβα: -α πληθ. -άδες -ού πληθ. -ούδες	μεγεθυντικά: αρσενικά: -αρως θηλυκά: -άρα

Διάφορα	
διπλόκλιτα: ο βράχος, ο λαιμός, ο καπνός, ο λόγος	με δύο γένη
αντρωνυμικά	μόνο πληθυντικός

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ – ΕΠΙΘΕΤΑ – ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ

Επίπεδο Β2	
-ής /-ύς, -ιά, -ί /-ύ	ουσιαστικοποιημένα επίθετα
-ης, -α, -ικο	πολλαπλασιαστικά αριθμητικά
-ής, -ής, -ές	-πλός, -πλή, -πλό
-άς, -ού, -άδικο	αναλογικά αριθμητικά
-μένος, -μένη, -μένο	-πλάσιος, -πλάσια, -πλάσιο
-ύς, -εία, -ύ	

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ – ΕΠΙΘΕΤΑ – ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

Επίπεδο Β2	
συγκριτικός μονολεκτικά	απόλυτος υπερθετικός
επίταση του συγκριτικού λίγο, πολύ, ακόμη	επανάληψη θετικού, ολο-, κατα-, θεο-, παν-, τρισ-
λιγότερο + επίθ. περισσότερο +επίθ.	ανώμαλα παραθετικά
υπερθετικός περιφραστικά	επίθετα χωρίς παραθετικά
υπερθετικός μονολεκτικά	ύλη, ιδιότητα, τόπο, χρόνο
απόλυτος υπερθετικός περιφραστικά	
απόλυτος υπερθετικός μονολεκτικά	

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ – ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ – ΧΡΗΣΗ

Επίπεδο B2	
<p>προσωπικές άμεσο, έμμεσο αντικείμενο με έμφαση</p> <p>κτητικές κανέννας, μόνος, όλοι + κτητική αντωνυμία συγκριτικός βαθμός επιθέτου+ αντωνυμία απόλυτο αριθμητικό+ αντωνυμία επίρρημα + αντωνυμία επιφώνημα +αντωνυμία κανέννας, μόνος, όλοι + αντων. (δισσαφητική)</p>	<p>αόριστες κάποιος, καθένας, αρκετοί, κάμποσοι, κάτι</p> <p>δεικτικές τέτοιος, τόσοσ</p> <p>αναφορικές που, (αυτός που, εκείνος που, κάτι που), που, όσος, όποιος, ό,τι, ο οποίος</p> <p>οριστικές ίδιος, μόνος</p>

ΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ – ΦΩΝΗ – ΔΙΑΘΕΣΗ – ΣΥΖΥΓΙΕΣ

Επίπεδο B2	
<p>ενεργητική φωνή - παθητική φωνή -ω -ομαι -ώ -ιέμαι, -ούμαι</p> <p>αντιστοιχία ενεργητικής παθητικής φωνής</p> <p>ρήματα με ενεργητική και παθητική φωνή με διαφορετική σημασία</p> <p>ρήματα χωρίς παθητική φωνή</p>	<p>ρήματα χωρίς ενεργητική φωνή (αποθετικά)</p> <p>ενεργητική/ παθητική /μέση διάθεση</p> <p>ουδέτερα ρήματα</p> <p>αλληλοπαθή ρήματα</p>

**ΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ – ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ – ΧΡΟΝΟΙ – ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ
ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ**

Επίπεδο B2	
<p>ενεργητική /παθητική φωνή α΄ και β΄ συζυγίας, όλοι οι χρόνοι</p> <p>οριστική εξακολουθητικοί, συνοπτικοί, συντελεσμένοι χρόνοι</p> <p>υποτακτική εξακολουθητική, συνοπτική</p> <p>προστακτική</p>	<p>δυνητική</p> <p>ευχετική</p> <p>μετοχή ενεργητικής φωνής μετοχή παρακειμένου παθ. φωνής μετοχή ενεστώτα παθητικής φωνής</p> <p>ιστορικός ενεστώτας</p> <p>εσωτερική αύξηση</p>

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ – ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

Επίπεδο B2	
<p>τοπικά πλάι, ψηλά, χαμηλά, βόρεια, νότια, δυτικά, ανατολικά, κάπου, ανάμεσα, παντού, πουθενά, αλλού, όπου, οπουδήποτε, μεταξύ, πέρα</p> <p>χρονικά κάποτε, τότε, πότε πότε, άλλοτε, κιόλας, πια, όποτε, κιόλας, ήδη, οποτεδήποτε, κάπου κάπου, εγκαίρως</p> <p>τροπικά αλλιώς, ξαφνικά, κάπως έτσι, εξής, κάπως, καθώς, σαν, ως, ίσια, ίσα ίσα, χωριστά, ιδίως, μεμιάς, κυρίως, ειδικά, τυχόν, εντελώς, προπάντων</p>	<p>ποσοτικά πάνω κάτω, μάλλον, οσοδήποτε, εξίσου, περισσότερο, σχεδόν, λιγότερο, κάμποσο, περίπου, διόλου, τουλάχιστον</p> <p>βεβαιωτικά, διστακτικά πια, σίγουρα, σωστά, όντως, τάχα, όχι βέβαια, άραγε, δήθεν, πιθανόν</p>

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ – ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

Επίπεδο B2	
<p>επιρρήματα σε -α και -ως</p> <p>επιρρήματα σε -ως από επίθετα σε -ής, -ής, -ές</p> <p>επιρρήματα από αντωνυμίες άλλος-αλλού</p> <p>άλλες καταλήξεις -ις, -ν, -ω, -υ</p>	<p>συγκριτικός, υπερθετικός, απόλυτος υπερθετικός περιφραστικά, μονολεκτικά</p> <p>απόλυτος υπερθετικός επανάληψη επιρρήματος ολο-, παν-, κατα-, θεο-, τρισ-, πεντ-</p>

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ – ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Επίπεδο B2	
<p>αντί, εκτός, προς, εις, κατά, εξαιτίας, δίχως</p> <p>μαθηματικές συν, επί, διά, πλην, μείον</p>	<p>λόγιες εκ /εξ, εν, επί, προ, υπέρ, υπό, περί, διά</p>

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ – ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Επίπεδο B2	
συμπλεκτικοί και (εμφατικό), ούτε ... ούτε	ειδικοί πως
αντιθετικοί ενώ, παρά, αν και, μόνο	διστακτικοί μη(ν), ίσως, μα
διαχωριστικοί ή ... ή, είτε ... είτε	συμπερασματικοί άρα, ώστε, επομένως, που
αιτιολογικοί επειδή, που, διότι, αφού	αναφορικοί που
χρονικοί ενώ, καθώς, μόλις, αφού, προτού, ώσπου, όποτε	επεξηγηματικός δηλαδή

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ – ΜΟΡΙΑ

Επίπεδο B2	
ας (προτροπή, δίνει άδεια σε τρίτο πρόσωπο, αδιαφορία, ευχή)	για (προτρεπτικό)
άραγε (ερωτηματικό)	μα (όρκος)
	σαν (παρομοίωση)
	θα (πιθανολογικό)

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ – ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ – ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

Επίπεδο B2	
απόλυτα 5.000 - 1.000.000 ...	πολλαπλασιαστικά -πλός, -ή, -ό
τακτικά 10ος - 1.000ός	αναλογικά -πλάσιος, -α -ο

ΣΥΝΤΑΞΗ – ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΤΩΣΕΩΝ – ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ

Επίπεδο B2	
επιρρηματικό κατηγορούμενο (τρόπο ή κατάσταση, τάξη, σειρά, χρόνο) παρομοίωση	ύστερα από προθέσεις επιφωνηματική

ΣΥΝΤΑΞΗ – ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΤΩΣΕΩΝ – ΓΕΝΙΚΗ

Επίπεδο B2	
με ουσιαστικά, επίθετα κτητική συγγενική σχέση, χρήση ή σκοπός, δημιουργός, προέλευση, τόπο, χρόνο, παρομοίωση της ιδιότητας με υπερθετικό βαθμό επιθέτου, αξία με ρήματα έμμεσο αντικείμενο(ουσιαστικό)	με επιρρήματα (χρονικά, τοπικά) (προσωπική αντωνυμία), <i>μαζί</i> (προσωπική αντωνυμία) επιρρηματικές φράσεις επιρρηματική (χρόνος)

ΣΥΝΤΑΞΗ – ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΤΩΣΕΩΝ – ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ

Επίπεδο B2	
με απρόσωπα ρήματα (προσ.αντων.) (<i>ενδιαφέρει, νοιάζει</i>) με προθέσεις (<i>ως, πριν, μετά</i>)	επιρρηματική τοπική, χρονική, ποσοτικές εκφράσεις, σκοπός επιφωνηματική

ΣΥΝΤΑΞΗ – ΕΙΔΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ – ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Επίπεδο B2	
παρατακτική σύνδεση	
Συμπλεκτική (<i>δεν ... ούτε ... ούτε, δεν ... ούτε, ούτε ... ούτε</i>) (<i>και</i>) αντίθεση, συμφωνία, σχέση χρόνου, αιτία και αποτέλεσμα, έμφαση διαζευκτική (<i>ή, είτε ... είτε</i>)	αντιθετική (<i>αν και, ενώ, μόνο, παρά</i>) συμπερασματική (<i>λοιπόν, που, άρα, επομένως, ώστε</i>) σχήμα ασύνδετο, παράθεση

ΣΥΝΤΑΞΗ – ΕΙΔΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Επίπεδο Β2	
υποτακτική σύνδεση	
ονοματικές ειδικές (<i>ότι, που, πως</i>)	αιτιολογικές (<i>επειδή, που, διότι, αφού</i>)
αναφορικές (<i>αυτός / εκείνος που, όσος, ό,τι, όπου, όποιος, όπως</i>)	αποτελεσματικές (<i>ώστε, που</i>)
ενδοιαστικές (<i>να μην, μήπως</i>)	εναντιωματικές (<i>αν και, ενώ</i>)
(<i>το να, αντί να,</i>) επίρρημα + <i>να</i>	υποθετικές <i>β', γ', δ'</i> είδος
<i>να</i> + ρήμα: επεξήγηση	
πλάγιες ερωτηματικές (<i>αν</i>)	
επίρρηματικές χρονικές (<i>ενώ, μόλις, καθώς, όποτε, αφού, ώσπου, προτού, μέχρι</i>)	

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αντωνοπούλου, Ν., Σ. Βογιατζίδου & Α. Τσαγγαλίδης. 2013. *Πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας: Νέο αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα*. 2^η αναθ. έκδοση του Ευσταθιάδης, Αντωνοπούλου, Μανάβη & Βογιατζίδου 2001. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Bachman, L. & A. Palmer. 1996. *Language Testing In Practice: Designing And Developing Useful Language Tests*. ΗΠΑ: Oxford University Press.
- Dudley-Evans, T. & M. J. St John. 1998. *Developments in English for Specific Purposes. A Multi-disciplinary Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ευσταθιάδης, Σ., Ν. Αντωνοπούλου, Δ. Μανάβη & Σ. Βογιατζίδου. 2001. *Πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας. Αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα*. Αναθ. έκδοση. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Κοιλάρη, Α., Ε. Παναγοπούλου & Ν. Αμβράζης. 2007. *Τυποποιημένο πρόγραμμα διδασκαλίας για τις λιγότερο διδασκόμενες ευρωπαϊκές γλώσσες. Μέθοδος με εφτά βήματα*. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.
- Huhta, M. 2010. *Language and Communication for Professional Purposes. Needs Analysis Methods in Industry and Business and their Yield To Stakeholders. Dissertation*. Helsinki University of Technology.
- Hutchinson, T. & A. Waters. 1987. *English for Specific Purposes: A Learning-centered Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Littlewood, W. 2006 (2004). Second Language Learning. Στο *The Handbook of Applied Linguistics*, επιμ. Α. Davies, & C. Elder, 501-524. Malden, MA, USA etc: Blackwell Publishing.
- Orr, T. (επιμ.) 2002. *English for Specific Purposes*. Alexandria, VA: Tesol.
- O'Sullivan, B. 2006. *Issues in Testing Business English. The Revision of the Cambridge Business English Certificates*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Παπαβασιλείου-Αλεξίου, Ι. 2005. Εκπαίδευση ενηλίκων και εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας: η περίπτωση των παλιννοστώντων – μεταναστών – προσφύγων. *Εκπαίδευση Ενηλίκων* 4: 26–32.
- Rogers, A. 1999. *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Μ. Κ. Παπαδοπούλου, Μ. Τόμπρου (μτφρ.). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Rogers, A. & N. Horrocks. 2010. *Teaching Adults*. Maidenhead: Open University Press.
- Σηφάκης, Ν. 2004. Εκλεκτικές συγγένειες: Η διδασκαλία ξένων γλωσσών συναντά την εκπαίδευση ενηλίκων. *Εκπαίδευση Ενηλίκων* 1: 29–35.
- Usó-Juan, E. & A. Martínez-Flor. 2006. *Current Trends in the Development and Teaching of the Four Language Skills*. Βερολίνο: De Gruyter.

ΙΣΤΟΧΩΡΟΙ

Business English Cambridge www.cambridge-efl.org/exam/business (Τελευταία επίσκεψη 14.4.2013).
Cambridge English Language Teaching. Professional English Online. <http://peo.cambridge.org/> (Τελευταία επίσκεψη 15.3.2013).
Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages. http://www.coe.int/T/DG4/Linguistic/Source/Framework_EN.pdf (Τελευταία επίσκεψη 15.11.2012).

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

πιστοποίηση ελληνομάθειας για επαγγελματικούς σκοπούς

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ Β2

ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2013

ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ COPY CITY ΕΠΕ

ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

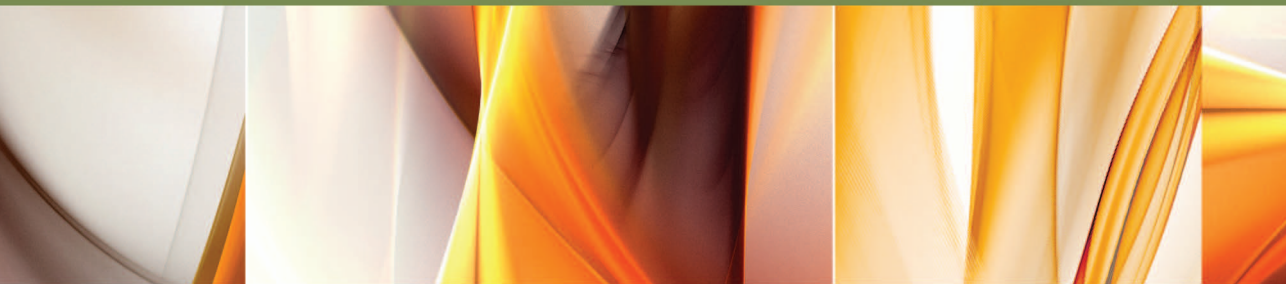
ΣΕ 200 ΑΝΤΙΤΥΠΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ C. City Publish

Κ. Ν. Επισκόπου 7 - 546 35, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: info@copycity.gr

www.copycity.gr

ISBN 978-960-7779-58-8